

Włoska grafika współczesna

z III Biennale w Wenecji

wybór

Włoska grafika współczesna

Związek Polskich Artystów Plastyków
Centralne Biuro Wystaw Artystycznych

Włoska grafika współczesna

*Wybór
z III Biennale
w Wenecji*

Warszawa · Zachęta · Październik · 1959

K O M I T E T H O N O R O W Y W Ł O S K I

J. E. Pasquale Jannelli

AMBASADOR REPUBLIKI WŁOSKIEJ W POLSCE

J. E. Giuseppe Migliore

PREFEKT WENECJI

Girolamo Speciale

KOMISARZ NADZWYCZAJNY MIASTA WENECJI

Giovanni Giagu

WICEKOMISARZ NADZWYCZAJNY MIASTA WENECJI

Senator Giovanni Ponti

KOMISARZ W INSTYTUCJI AUTONOMICZNEJ
„BIENNALE DI VENEZIA”

Roberto Tognazzi

ADWOKAT

Giovanni Favaretto Fisca

PRZEWODNICZĄCY DEPUTOWANYCH PROWINCJI WENECKIEJ

Diego Valeri

PREZYDENT FUND. BEVILACQUA LA MASA I PREZES TOWARZYSTWA KULTURALNEGO
WŁOSKO-POLSKIEGO IM. FRANCESCO NULLO W WENECJI

Vittorio Moschini

NADINTENDENT GALERII DZIEŁ SZTUKI W WENECJI

J. M. Italo Siciliano

REKTOR INSTYTUTU UNIWERSYTECKIEGO „CA' FOSCARI” W WENECJI

Giuseppe De Logu

DYREKTOR AKADEMII SZTUK PIĘKNYCH W WENECJI

Giuseppe Fiocco

DYREKTOR INSTYTUTU HISTORII SZTUKI I KULTURY
FUNDACJI CINI W WENECJI

Rodolfo Pallucchini

PROFESOR HISTORII SZTUKI NOWOCZESNEJ NA UNIWERSYTECIE W PADWIE

Giuseppe Marchiori

WICEPREZES TOWARZYSTWA KULTURALNEGO WŁOSKO-POLSKIEGO
IM. FRANCESCO NULLO W WENECJI

Luigi Cini

SEKRETARZ TOWARZYSTWA KULTURALNEGO WŁOSKO-POLSKIEGO
IM. FRANCESCO NULLO W WENECJI

K O M I T E T H O N O R O W Y P O L S K I

Adam Willman

AMBASADOR POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ WE WŁOSZACH

Zygmunt Dworakowski

PRZEWODNICZĄCY PREZYDIUM RADY NARODOWEJ
M. ST. WARSZAWY

Juliusz Starzyński

DYREKTOR PAŃSTWOWEGO INSTYTUTU SZTUKI

Stanisław Lorentz

DYREKTOR MUZEUM NARODOWEGO W WARSZAWIE

Marian Wnuk

REKTOR AKADEMII SZUK PIĘKNYCH W WARSZAWIE

Eugeniusz Markowski

DYREKTOR BIURA WSPÓŁPRACY KULTURALNEJ Z ZAGRANICĄ W MINISTERSTWIE
KULTURY I SZTUKI

Janina Królikowska

DYREKTOR ZESPOŁU DO SPRAW PLASTYKI W MINISTERSTWIE KULTURY I SZTUKI

Mieczysław Wejman

PREZES ZARZĄDU GŁÓWNEGO ZWIĄZKU POLSKICH ARTYSTÓW PLASTYKÓW

Ksawery Piwocki

PREZES STOWARZYSZENIA HISTORYKÓW SZTUKI

Stefan Kozakiewicz

PROFESOR HISTORII SZTUKI NA UNIWERSYTECIE WARSZAWSKIM

KOMITET ORGANIZACYJNY WŁOSKI

Prof. Pietro Zampetti

DYREKTOR DEPARTAMENTU SZTUK PIĘKNYCH MIASTA WENECJI

Arch. Egle Trincanato

DYREKTOR PALAZZO DUCALE

Dr Guido Perocco

DYREKTOR GALERII SZTUKI NOWOCZESNEJ W WENECJI

Giorgo Trentin

DEPARTAMENT SZTUK PIĘKNYCH MIASTA WENECJI

Dr Nereo Metterazzi

SEKRETARZ ADMINISTRACYJNY

KOMITET ORGANIZACYJNY POLSKI

Gizela Szancerowa

DYREKTOR CENTRALNEGO BIURA WYSTAW ARTYSTYCZNYCH

Helena Kęszycka

CENTRALNE BIURO WYSTAW ARTYSTYCZNYCH

Maria Roerichowa

KIEROWNIK WYDZIAŁU KULTURY
PREZYDIUM STOŁECZNEJ RADY NARODOWEJ

Ryszard Stanisławski

KRYTYK SZTUKI

W kwietniu bieżącego roku otwarta była w Wenecji III Wystawa Współczesnej Grafiki Włoskiej, która w regulaminie swym przewidziała, że znaczny z niej wybór wystany będzie na okres pięciu miesięcy do Polski, celem urządzenia wystaw w Warszawie i w innych miastach. Weneckie wystawy grafiki, od 1955 r. regularnie powtarzane co dwa lata — są organizowane na zasadzie zaproszeń i obejmują reprezentację najwybitniejszych nazwisk współczesnej sztuki włoskiej. Założeniem organizatorów jest maksymalny obiektywizm w przedstawieniu wszystkich kierunków i szkół, z troską jedynie o to, by w granicach danej estetyki wybierać dzieła o najwyższym poziomie artystycznym.

Widzowie polscy mieli możliwość zapoznania się z niektórymi zjawiskami współczesnego malarstwa włoskiego dzięki interesującym wystawom grupowym i indywidualnym, jakie gościliśmy w naszym kraju już po wojnie. Obecna wystawa daje możliwość bardziej szczegółowego wniknięcia w bogactwo i różnorodność współczesnego życia artystycznego kraju, z którego kulturą tak wiele łączyło nas w przeszłości i w którym mamy tak wielu przyjaciół.

Katalog wystawy obejmuje 258 dzieł wykonanych w różnych technikach graficznych, stanowiących reprezentację 127 autorów. Są wśród nich mistrzowie, których nazwiska należą już dziś do historii sztuki XX wieku, a którzy we Włoszech byli prawdziwymi pionierami nowoczesnej plastyki. Oto niektóre z tych zasłużonych nazwisk: Campigli, Carrà, Casorati, De Chirico, Guidi, Semeghini, Severini, Soffici. Już sam ten zestaw jest nie tylko wskaźnikiem poziomu wystawy, ale ilustruje zarazem bogactwo jej punktów wyjścia z kubizmu i futuryzmu, aż do poszukiwania odnowy wartości klasycznych. Nie zapomniano także o artystach, dla których niewyczerpanym źródłem inspiracji była

natura i otaczająca nas wizualna rzeczywistość, oddana za pomocą najbardziej wyrafinowanych środków malarskich.

Jest jednak rzeczą oczywistą, że trzon wystawy stanowią prace artystów średniego i młodszego pokolenia, wśród których znajdziemy znowu przedstawicieli bardzo różnych tendencji. Obok wybitnego bojownika abstrakcjonizmu, jakim jest Giuseppe Capogrossi, zasłużony zarazem na polu sztuki dekoracyjnej — wystąpią młodszy zwolennicy bardziej ekspresyjnego lub wręcz romantycznego pojmowania abstrakcji. Zaliczył bym do nich artystów tej miary, co np. Afro Basaldella, Antonio Music i Luigi Spacal, autor pełnego poezji drzeworytu trójbarwnego pt. „Zaczarowane miasto”.

Choć zwolennikom abstrakcji przypadło na wystawie, jak widzieliśmy, miejsce bardzo poczesne — dominującym jej rysem jest chyba realizm. W danym wypadku nie myślę jednak o manierycznych pracach takich artystów, jak Guttuso czy Treccani, programowych reprezentantów neo-realizmu o podkładzie socjalnym. Chodzi mi natomiast o tych grafików-malarzy, których realizm wynika w sposób naturalny z ich miłości do świata widzialnego, wyrażanej z najwyższą finezją środków w sposób głęboko osobisty i poetycki. Patrząc na ich dzieła i odczuwając je jak najbardziej współcześnie mamy jednak w pamięci Rembrandta zarówno, jak impresjonistów. By nie być gołosłownym odwołam się raz jeszcze do mistrzowskich akwafort Semeghiniego, a wśród przedstawicieli średniego pokolenia wspomnę prace Annigoniego, jak np. „Gospoda”, czy też wrażliwa i dekoracyjna zarazem sucha igła Tona Zancanaro pt. „Laguna” czy wreszcie „Ostatni śnieg” G. Barbisan. Pracami realistycznymi w swym punkcie wyjścia i założeniu, a bardzo nowoczesnymi i finezyjnymi co do środków i wyrazu formalnego mogą

się pochlubić licznie reprezentowani przedstawiciele najmłodszego pokolenia malarzy i grafików włoskich, jak np. Saverio Barbaro (akwaforta „Paryż”) lub Cesco Magnolato (akwaforta-akwatinta „Wieśniak”). W tym pokoleniu zwracają również uwagę prace jakby na pograniczu realizmu i abstrakcji, dla których punkt wyjścia często stanowi doznanie jakiegoś sugestywnego pejzażu. Charakterystyczna pod tym względem jest np. akwatinta Francesca Casorati Pavarolo „Pejzaż z jeźdźcem”, jak również inspirowane kwiatami ryciny Riccarda Licaty.

Przedmiotem osobnego zainteresowania mogą być stosunkowo licznie pokazane prace graficzne wybitnych rzeźbiarzy. Są one odrębną wypowiedzią i błędem byłoby traktować je jako swego rodzaju produkt uboczny twórczości rzeźbiarskiej. I znów przytoczone nazwiska ilustrują bardzo szeroką skalę poszukiwań: Fazzini, Manzù, Marino Marini...

Współczesna grafika włoska, ze szczególnym zamiłowaniem uprawiająca te techniki, które dają możliwość wydobycia wartości malarskich (umiłowana zwłaszcza litografia, drzeworyt barwny i akwaforta) — przy całej różnorodności — uwydatnia zarazem jedność współczesnego myślenia plastycznego. Naszym widzom, jak już wspominałem — pozwoli ona lepiej zrozumieć całość współczesnego ruchu plastycznego we Włoszech. Myślę, że jest ona godna jeszcze specjalnej uwagi w kraju takim, jak nasz, który chlubi się wysokim poziomem własnej grafiki, ale któremu z kolei ten, tak dobre rezultaty dający kult wartości malarskich w grafice włoskiej — powinien również następczyć pewne refleksje. Tak czy inaczej, mamy wszelkie powody po temu, by naszym przyjaciółom włoskim, a zwłaszcza weneckim organizatorom wystawy wyrazić za nią serdeczne podziękowanie.

Juliusz Starzyński

Pomyślnie wyniki III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej potwierdziły jej żywotność i użyteczność, jej zdolność szerokiego i dynamicznego wyrażania potrzeb oraz dokumentowania wielkich linii rozwoju sztuki graficznej. Pokonane zostało ryzyko, przewyciężone liczne wątpliwości i niewiadome, owo niebezpieczeństwo kryzysu i zachwiania, czające się u progu każdego tego rodzaju zamierzenia.

Konkretne osiągnięcia Wystawy świadczą, że nie mamy do czynienia z jakimś powierzchownym i chwilowym wzmożeniem aktywności grafików włoskich — lecz z potężnym ruchem istotnego odrodzenia, to znaczy z żywiołowym zjawiskiem docierającym do samych trzewi mocą gwałtownego zrywu twórczości o rozległych perspektywach i szerokim oddechu. Inaczej — jakbyśmy mogli w tegorocznych prawie prohibicyjnych warunkach, narzucających przygotowaniom najciaśniejsze granice czasu, uzyskać od artystów tak spontaniczny, niewymuszony i liczny udział w III ekspozycji Biennale.

Zrozumiemy to jeszcze lepiej kiedy uprzytomnimy sobie, że sam charakter sztuki graficznej obarcza każdego artystę zmuśnioną i ciężką pracą stałego przewyciężania przeróżnych trudności technicznych i warsztatowych, o wiele przerastających warsztatowe trudności malarstwa, nawet przy najsumienniejszej realizacji obrazów. Warto przy tym wyjaśnić i podkreślić, że autentyczny charakter odrodzenia grafiki włoskiej przejawia się nie tylko w skądinąd koniecznym i niczym niezastąpionym odzyskaniem i opanowaniem techniki, która zresztą na naszej Wystawie wykazała poziom wysoki, niekiedy wręcz wyjątkowy; w rzeczy samej, postęp dokonany w tym zakresie jest bardzo widoczny w porównaniu z najlepszymi osiągnięciami dwóch poprzednich pokazów i wynika z czynnej postawy i praktyki o coraz to większym nasileniu,

gorączkowej i odpowiedzialnej. Najważniejsze dla tej odnowy są jednak wartości dotyczące samej treści dzieł sztuki. Zdaniem naszym odrodzenie takie musi być ściśle związane z najistotniejszą substancją wielkich ludzkich przemian, których rewolucyjne formy są tak charakterystyczne w historii ostatnich trzydziestu lat; przemian, co sięgały i dziś jeszcze sięgają szczytów zjednoczenia i harmonijnej syntezy poprzez doświadczenia, które mamy prawo uznać za najpełniejsze i najbogatsze, decydujące i życiodajne dla kultury, a mianowicie poprzez ludową epopeję włoskiego Ruchu Oporu.

Z tych to przemian wyłania się skłębiony świat nowych potrzeb i wymogów; świat nowych, pilnych, naglących spraw — walk i rewindykacji, kierujących się coraz szerszymi perspektywami, ujawniających się bądź gwałtownie i dramatycznie, bądź też w napięciu bolesnych wewnętrznych medytacji. Wszystkie te zagadnienia właśnie w dialektycznych i dynamicznych właściwościach sztuki graficznej znajdują dobitne i bezpośrednie środki wyrazu. Zresztą w samej technice twórczości graficznej poszukiwania te znajdują grunt bardzo podatny. Niewątpliwie, zespół wyżej opisanych wartości został odczuty i wyrażony w rozmaitych stopniach nasilenia i świadomości, czy jasności analizy — lecz zawsze w związku z wspólnym mianownikiem określonej humanistycznej problematyki.

Mamy więc najpierw romantyczny impresjonizm Giovanniego Barbisan i Virgilia Tramontin; ich świat to delikatne wspomnienia, rozmyślenia w samotniczej atmosferze weneckiej wsi, przepojonej nieskończonym smutkiem odzywającego się echa wciąż jeszcze żywej przeszłości, co subtelnie ożywia i przenika własną treścią wewnętrzną strukturę przemian ludzkich losów, utkaną z niepozornych zdarzeń i trudów dnia co-

dziennego, często nietkniętą uroczystym rytmem stuleci. Z kolei — pozycje związane z doświadczeniami Giorgia Morandi w blasku swych czystych i wspaniałych, metafizycznych abstrakcji; z poszukiwaniami Giuseppe Viviani w surrealizmie cienkich i żarliwych dociekań „à rebour” — patetycznego odkrywcy, zdającego rachunek z przebytej drogi; z Luigim Bartolini, który rozumie i potrafi rozwikłać tajemnice natury tętniącej życiem i energią i wysnuć z nich pulsującą, pełną werwy opowieść; z prekursorem Ottonem Rosai, który dzięki swej ludzkiej postawie, napiętej i pełnej sprzeczności, lecz drgającej uczuciem, o trzydzieści lat wyprzedził swe pokolenie wizją brzemieną w ostrzeżenie; z bezlitosnym, straszliwym satyrykiem Mino Maccari, umiejącym zabijać ostrzem swej ironii; z Lorenzem Vespignani i Giuseppe Guerreschi, wyczuwającymi obłądną trwogę i czarną rozpacz świata, na który kładzie się jeszcze złowrogi cień wojny; z Ernestem Treccani, czerpiącym z atmosfery tragicznej nędzy i cierpień chłopów Południa, z ich bohaterskich dążeń do wyzwolenia; z upiornymi widokami nocnych przedmieść Paola Manaresi.

Wreszcie klarowna w swej brutalności i dosadności wizja Tono Zancanaro. Potężny ładunek zapалу tryskającego ze źródła własnego ludowego pochodzenia pomógł mu wyminąć ryzyko wszelkiej dwuznaczności czy niepewności na drodze linearności i absolutnej czystości wyrazu. Na uwagę zasługuje zwłaszcza jego ostatni „Nocturn Wenecki” wyłoniony z dramatycznej zawieruchy, w nasileniu i wibracji dialektycznej gry kontrastów światła i cienia; podmuch ten wymiółszy pozostałości klasycznego, romantycznego zamyslenia tchnął nowe życie w interpretację świata lagun — umieszczając go na płaszczyźnie tętniącej czło-

wiecznością rzeczywistości, codziennej ludzkiej doli, jej ofiar i trudów, bolesnych wyrzeczeń i biedy.

O wartościach figuratywnych, tak widocznych i dobitnych na obecnej Wystawie, rozstrzyga surowa dynamika twórczości określonej natężeniem i ostrością kontrastów czarno-białych, zasilonych chromatyczną perspektywą wytrawnej, coraz bogatszej i coraz to bardziej złożonej, dialektycznej gry znaków.

Wprowadzenie do grafiki koloru (w banalnym zrozumieniu tego słowa) wiąże się z kompromisem z malarstwem i na korzyść malarstwa zawartym, który zagraża żywotnym sprawom grafiki. Wbrew pozorom, o wiele łatwiej i zręczniejsze jest posługiwać się w technice graficznej kolorem, niż wydobywać z tej gleby wrodzone jej walory chromatyczne o takim samym ciężarze gatunkowym i sile oryginalnego wyrazu jak efekty uzyskiwane w malarstwie — wychodząc jedynie z czystego dwumianu bieli i czerni.

Wprawdzie w technice litografii interwencja koloru może znaleźć wytłumaczenie jako kompensata ograniczonych możliwości ekspresji znaku, umieszczonego na powierzchni. Natomiast techniki trawione i rytownicze dzięki niezwyklej dynamice osiąganym mocą drażenia w głąb materiału dysponują pełną zdolnością całkowitej i bezwzględnej autonomii twórczej bez żadnych ustępstw czy naleciałości i mogą wytrzymać każdą dyskusję nie wychodząc poza własną energetykę. Dysponują własnym, bogatym w nieskończone możliwości klimatem chromatycznym, nieuwarunkowanym żadną obcą pomocą z zewnątrz, która by miała uzupełniać rzekome braki.

Uwidoczniony na III Biennale rozwój grafiki włoskiej dokonał się tak w dziedzinie poetyki oraz nowych i szerokich perspektyw twórczych

jak i pod względem technicznym, gdzie postęp nie objawił się sam dla siebie niby jałowa zdobycz mechaniki oderwanej choć precyzyjnej — lecz jako element organicznie zawarty i na zawsze stopiony z najbliższą osobowością artysty.

Ten proces odnowy skupia się wokół klasycznych, najbogatszych w tradycje ośrodków twórczych, ogarniając harmonijnie coraz to szersze kręgi frontu ogólnonarodowego według wielkich, jednoczących linii rozwoju kulturalnego. Okręg Wenecki stanowi przy tym — i to jest zrozumiałe — centrum najliczniejsze i najbardziej zwarte. Wenecjanie są niewątpliwie zespołem najbardziej organicznym i jednorodnym, najżywotniejszym i najbardziej aktywnym, a co za tym idzie — najbardziej niezależnym od wpływów z zewnątrz; są też najbardziej samowystarczalni w swym naprawdę wyjątkowym dostatku rezerw napędowych w postaci niezwyklego dziedzictwa kultury graficznej narosłej w stuletnim procesie zjednoczenia narodowego, który wyrył niezatarte piętno na całym rozwoju sztuki weneckiej.

Ponadto dziś już obserwujemy w Bolonii i Reggio Emilia a także w Marche i Urbino silny ruch rozwojowy pod wpływem wyteżonej pracy wewnętrznej. Dojrzewają tam tendencje znajdujące autorytatywne potwierdzenie w dziełach Brusaglia i Battistoni, Nunzia Gulino i Arnolda Ciarrochi w Urbino; przede wszystkim w pracach Paola Manaresi z Bolonii, który początkowy morandiowski schemat wyjściowy zrewolucjonizował burzliwym dopływem ludzkiej odpowiedzialności, wywodzącej się wprost z dynamiki rzeczywistości zrozumianej z wielkim przejęciem i współczuciem na płaszczyźnie czułego i świadomego uczestnictwa w biedach i cierpieniach nagromadzonych wokół nędznych domostw robotniczych. Uznając zasługi Bolonii nie można też pominąć znaczenia,

jakiego w tym centrum nabiera wykwiwna osobowość Giovanniego Romagnoli i jego oryginalna, autonomiczna wizja samotniczego świata nieuchwytnych, mglistych uczuć, wyrażonych z nieziemską lekkością języka impresjonistycznego, modulowanego rytmem akwafortowej kreśki mieniającej się subtelnie i przenikliwej, zdolnej pochwycić najmniej dostrzegalne wibracje powietrzne.

W stopniowym narastaniu klimatu przyjaznego oczekiwania i wznowionego zainteresowania, entuzjazmu i zapału ze strony publiczności, a ze strony artystów klimatu coraz bardziej wyteżonej i gorączkowej pracy — szczególnie znamienne wydaje się to, co dojrzewa wokół Akademii Neapolitańskiej dzięki wysiłkom Giovanniego Brancaccio, Lino Barriviera czy Arnolda Ciarrochi i dzięki powstaniu obiecującej grupy młodych — lub to, co się dzieje wokół turyńskiej Albertiny, która po pięćdziesięciu latach zmiennych kolei odnajduje organiczną równowagę rozwojową jako rezultat żmudnej pracy takich artystów jak Bozzeti czy Boglione, podjętej obecnie przez Maria Calandri.

Nieomal pełny udział w III Biennale najwybitniejszych artystów włoskich — tych nawet, którzy dotychczas zachowywali nieufność wobec tego rodzaju imprez — stanowi sam przez się wydarzenie o wielkim ciężarze gatunkowym. Po raz pierwszy niewątpliwie udało się zorganizować tak świetny przegląd największych nazwisk w sztuce włoskiej. Należy tu podkreślić udział Ardenga Soffici, który wystawił m. in. zdumiewający pejzaż zimowy: puste, samotne wybrzeże smagane porywami lodowatego wichru — oraz maleńki, wzruszający akt kobiety, ledwo utrwalony na papierze kilkoma szybkimi znakami, w którym zdaje się odzywać wspomnienie jakiejś szesnastowiecznej impresyjności, jakiegoś Marcella Fogolino; wyszukaną harmonię muzycznych rytmów Virgilia

Guidi; dramatyczną siłę i ascetyczną surowość niepublikowanej dotychczas, ważnej akwaforty Ottona Rosai „Domy nad brzegiem rzeki” (1914), związanej z kubistycznymi poszukiwaniami artysty. Indywidualny pokaz trzydziestu prac graficznych Pia Semeghini z lat 1905—1928, dotychczas w większości nie publikowanych, a w wielu wypadkach unikatów, stał się jednym z najbardziej interesujących i osobliwych dokumentów wczesnego stadium rozwoju grafiki włoskiej ostatniego sześćdziesięciolecia. Znaczenie Semeghiniego polega z resztą nie tylko na jego poetyce przepełnionej najdelikatniejszymi wibracjami ludzkiej duszy, nie tylko na nastroju wewnętrznej zadumy i głęboko intymnej emocjonalności, jaki odnajdujemy na twarzach jego zamysłonych modeli. Polega ono również na wytrawnej wrażliwości jego warsztatu, rozwiniętej na gruncie odkrywania nowych możliwości technik graficznych, wypracowanych drogą metodycznych poszukiwań naukowych.

A jednak to nie zestaw dzieł znanych artystów przemawia do nas najbardziej, gdy analizujemy charakter i osiągnięcia III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej. Zjawiskiem na tej wystawie najsilniej uderzającym (zarysowało się z resztą już na obydwóch poprzednich pokazach) jest liczna obecność artystów młodych. Stanowi ona gwarancję dalszej ewolucji i otwiera ruchowi odnowy perspektywę na przyszłość. Jeszcze dwadzieścia lat temu był absolutnie nie do przewidzenia udział młodych o tak wielkim nasileniu, narzucający Wystawie własny charakter prężności i świeżości. Doprawdy, tylko potężny ładunek emocji mógł tym młodym i ich rosnącej potrzebie zdobywania coraz to nowych płaszczyzn i środków międzyludzkiego porozumienia dopomóc w odważnym przewycięzaniu trudności ich ciężkiego surowego rzemiosła, opanowywanego powolnie nieustanną pracą i ćwiczeniem. Zro-

zumiało, że w wystąpieniach młodzieży nie brak jeszcze różnych sprzeczności i niedomówień, mimo to nie da się zaprzeczyć ich wewnętrzna praca nad sobą, zaangażowanie moralne, wytrwałe dążenie do pogłębiania i klarowania własnej świadomości. I ta ich postawa stanowi jeden z najżywszych, najatrakcyjniejszych i najwięcej obiecujących problemów całej Biennale.

Zdaniem naszym na podkreślenie zasługuje uczestnictwo takich artystów jak Cesco Magnolato — zbytecznie chyba dłużej się nad tym rozwodzić, gdyż od kilku lat zajmuje już on w grafice włoskiej ustaloną pozycję; jak Mario Abis, który wnosi niemały wkład do odrodzenia włoskiej sztuki graficznej powagą swej postawy i odwagi moralnej; jak Andrigh i Carla Zilio, którzy swój fantastyczny świat tłumaczą językiem wyolbrzymień i amplifikacji, w deformującej rozgrywce akwaforty; jak Pacchietto, Guadagnino, jak Steffanoni — jak przede wszystkim Barbaro, który w grafice znajduje środki zdolne wyrazić jego bolesne człowiecze dociekania w oparciu o własne nieprzejednane morale, wierny sobie w najtrudniejszych momentach: widzieliśmy to już zresztą w jego malarstwie; jak Benvenuti, stawiający pierwsze kroki w grafice, jakże urzekający światem muzycznych wibracji i wyczuloną wrażliwością.

Jak widzimy — środowisko weneckie jest bogate w liczne nowe fermenty, lecz także poza jego granicami wyrastają silne indywidualności. Wymienimy wśród nich Antonia Pettinicchi, jako dobrze zapowiadającą się podporę grafiki włoskiej; Luciana De Vita, obdarzonego wybuchową siłą emocji, choć jeszcze niezupełnie skryształizowanego w rozwoju; Alberta Manfredi, a także Enza Bussoti, którego satyra, kłująca ironia i burleska wywodzi się bardzo interesująco z wpływów Zancanara; Wal-

tera Piacesi, Maura Chessa jako jednych z najciekawszych turyńczyków — warto też przypomnieć Enza Frascione i Bruna Starita.

Powracając do znaczenia okręgu weneckiego i samej Wenecji dla ogólnowłoskiego rozwoju grafiki — dodamy jeszcze, że nie przypadkowo temu właśnie miastu przypadła w udziale realizacja tak poważnej imprezy jak Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej. Fakt ten zresztą został poprzedzony uzasadnioną wyjątkową żywotnością środowiska powstaniem i rozwojem Związku Grafików Weneckich, pierwszego prawdziwego i jednolitego stowarzyszenia grafików we Włoszech. Związek nie oparł się na tradycyjnych kryteriach branżowych — lecz na kolektywnej, wytrwałej i programowej działalności w ramach szerokiej i jasno określonej kampanii o odnowę kultury. Utworzenie Związku jest z jednej strony jednym z najważniejszych wyników procesu odradzania się grafiki, z drugiej zaś strony stanowi dynamiczny element przyspieszający jego rozwój, czyniąc zadość pragnieniom zrzeszania się, łączenia wysiłków, zespalania wszystkich energii. Ta życiowa potrzeba ujawniała się przecież i wciąż jeszcze się objawia w dążeniu do ogólnonarodowego jednoczenia przez stopniowe łamanie lokalnych barykad, za którymi grafika włoska jeszcze dwadzieścia lat temu pogrążona była w zupełnym marazmie.

Za jeden z podstawowych warunków powodzenia Biennale — powodzenia, które wzrasta w sposób tak wymowny — trzeba niewątpliwie uznać fakt, że narodziła się nieprzypadkowo, że stanowi konkretną odpowiedź na generalne potrzeby wysunięte przez określoną sytuację jednego z najbardziej dojrzałych w skali ogólnonarodowej środowisk: okręgu weneckiego. Dzięki Związkowi Weneckich Grafików organizacja tej imprezy osiągnęła bardzo wysoki stopień koordynacji. Stało się tak dla-

tego, że w Wystawie tej nie widziano jeszcze jednej lepszej lub gorszej ekspozycji dzieł sztuki powołanej do życia czyjąś zachcianką lub jakąś oderwaną działalnością — lecz że postanowiono z niej uczynić narzędzie pracy, odporne i zahartowane, zdolne odegrać skuteczną rolę w walce o reedukację kulturalną. Nie sprowadzając znaczenia Wystawy do prostego pokazu — wzniesiono ją do poziomu katalizatora, centrum, którego zadaniem jest przede wszystkim stopniowe zacieśnianie kontaktów, regularna wymiana doświadczeń, udostępnianie szerokiej platformy spotkań, gotowej sprostać wszelkim, nawet najsubtelniejszym wymagom świata grafików. Pragniemy za pomocą Biennale nie tylko organizować, lecz również — wykorzystując jej atrakcyjność i zdolność promieniowania — pobudzać, a nawet prowokować powstawanie i dojrzwanie nowych warsztatów, ulepszanie warunków pracy, wzbogacanie atmosfery zapału i współzawodnictwa, które jak nigdy ożywia rozwojowy rytm grafiki. Pragniemy, by Biennale stała się — poza i ponad sztywnymi i oderwanymi formami organizacji biurokratycznej — wspólnym dobrem wszystkich włoskich grafików.

Ta działalność o szerokich perspektywach narodowych musiała w Wenecji znaleźć najskuteczniejsze i najsprawniejsze siły napędowe nie tylko dzięki środowiskowym warunkom sprzyjającym rozwojowi procesu odnowy; nie chodzi też tylko o prawo moralne, przynależne Wenecji z racji świetności jej tradycji nie mających sobie równych w całym Włoszech. Przewodzącą pozycję centrum sztuki włoskiej zapewnia Wenecji przede wszystkim fakt, że tu właśnie zbiegają się drogi najwyższych jakościowo spotkań i wymiany międzynarodowej. Wenecja jest przecież stałą siedzibą najważniejszej i najszerszej światowej ma-

nifestacji artystycznej, słynnej Biennale Sztuki, wokół której skupiają się najbardziej żywotne i złożone interesy w tej dziedzinie.

Dotychczas osiągnięte rezultaty potwierdzają, conajmniej w wielkiej mierze, istnienie tych obiektywnych danych — a mimo nieuniknionych braków i niedociągnięć właściwych wczesnym stadiom rozwoju, nie da się zaprzeczyć, że Wystawę naszą i proponowane przez nią perspektywy obdarzyli swym zaufaniem najżywotniejsi artyści włoscy — potwierdzając tym samym historyczną wagę wysiłków podjętych przez Zarząd Miasta Wenecji. Działalność ta przyczyniła się bez wątpienia także do spopularyzowania grafiki włoskiej w innych krajach i zwróciła uwagę zagranicy na znaczenie jej Odrodzenia. Zestaw prac wybranych z II Biennale wysłany był do Jugosławii, w tym roku zaprosiła nas Warszawa i Wiedeń, za dwa lata oczekuje nas Kanada. Zainteresowanie ze strony tych krajów najlepiej świadczy o słuszności naszych poczynań i naszym dorobku. Tylko na tej drodze sztuka graficzna mogła wykazać swą szczególną zdolność do rozszerzania i zacieśniania międzyludzkich kontaktów i wzajemnych przenikań. Bowiem wymiana idei i światopoglądów między najróżniejszymi ludźmi pozostanie na zawsze fundamentem wzajemnego szacunku, ufności, współpracy i coraz to owocniejszej przyjaźni.

Giorgio Trentin

Pietro Annigoni, Portret, akwaforta

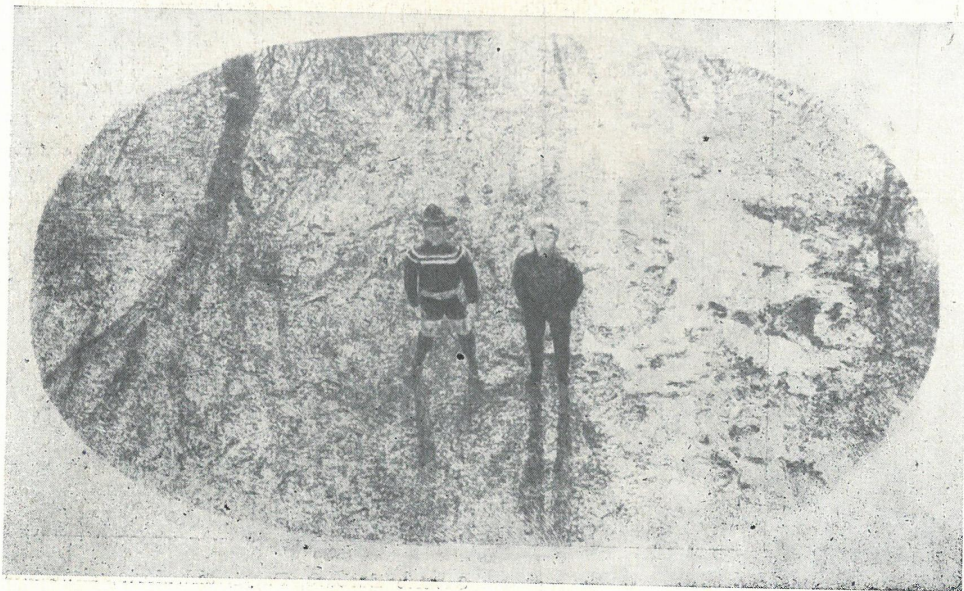
Archiwum Państwowych Zbiorników Sztuki w Warszawie

Enrico Baj, Figura, litografia barwna

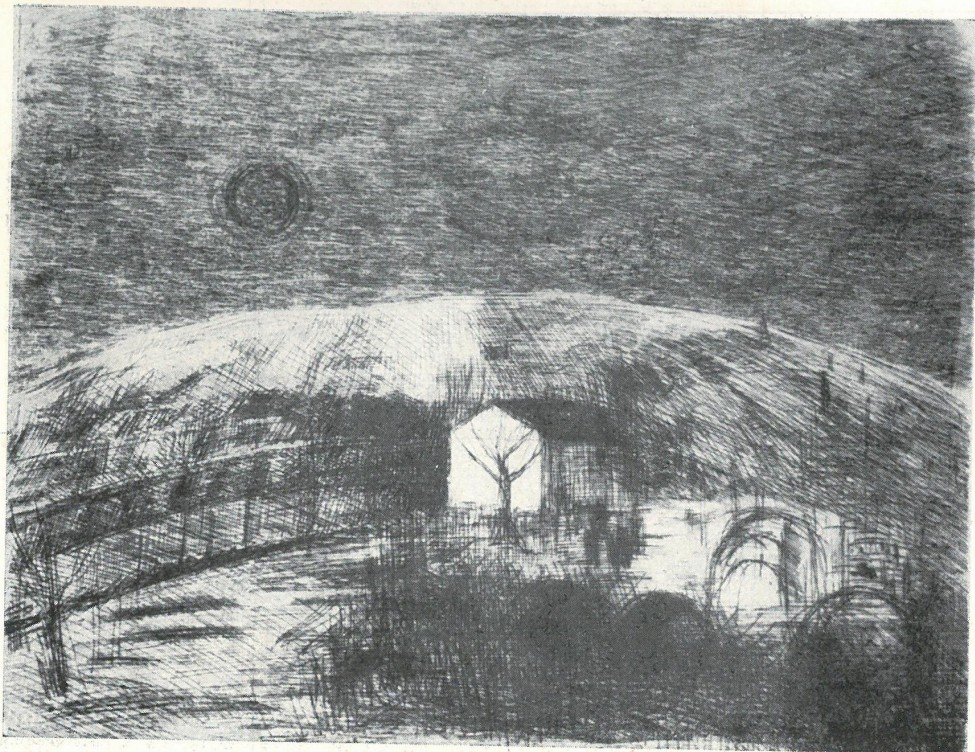
Saverio Barbaro, Paryż, akwaforta, akwatinta

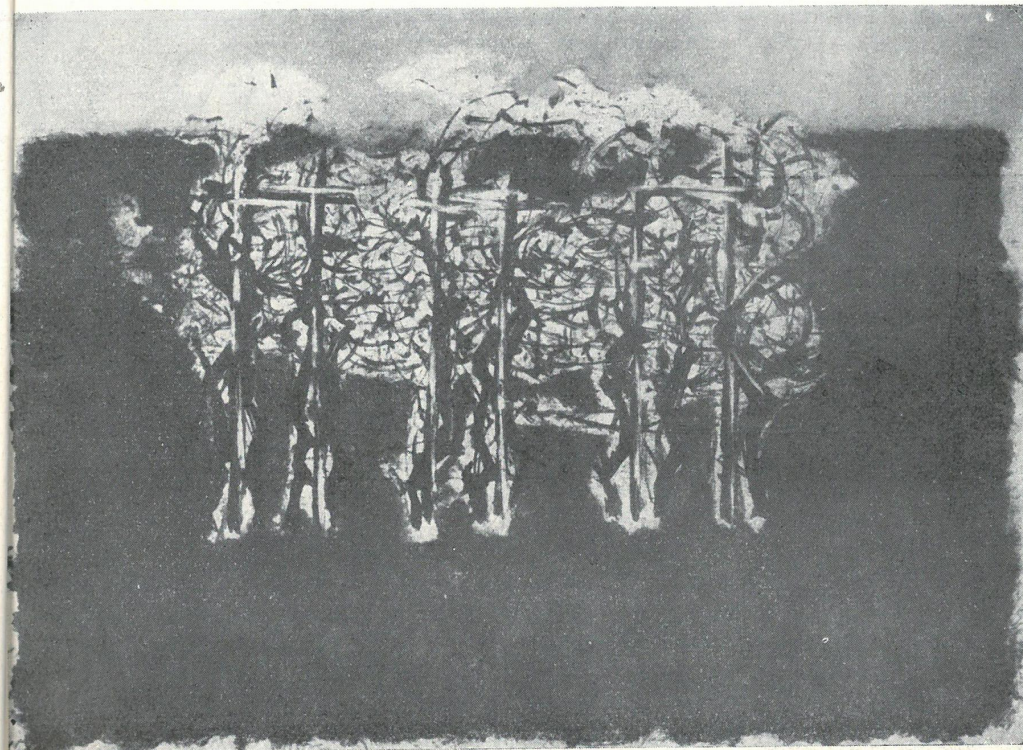
Giovanni Barbisan, Ostatni śnieg, akwaforta

Afro Basaldella, Pogodny, litografia barwna

Mario Benvenuti, Wzgórze, akwaforta

Renato Borsato, Czarne winorośle, litografia barwna

Massino Campigli, Przyjaciółki, litografia barwna

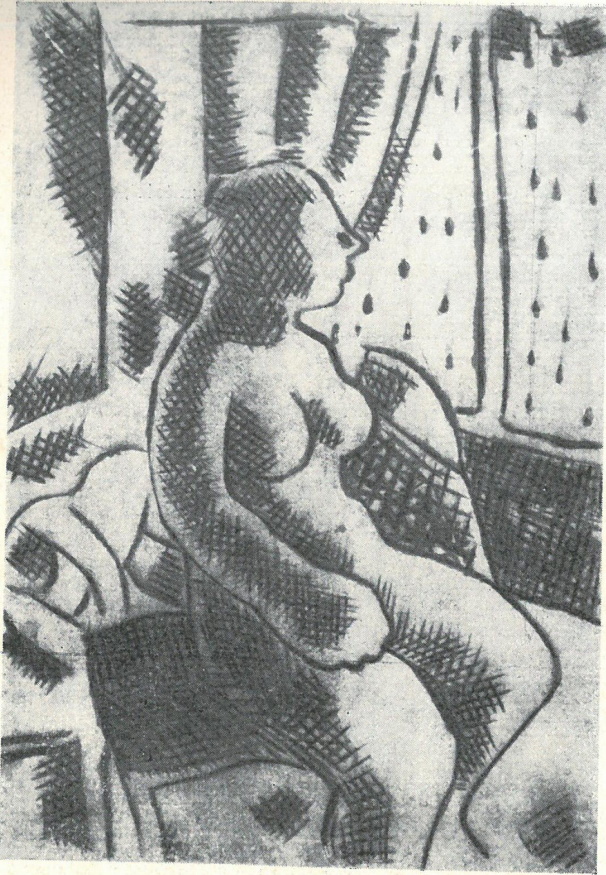
Domenico Cantatore, Leżąca, litografia barwna

Giuseppe Capogrossi, Powierzchnia nr 12, litografia barwna

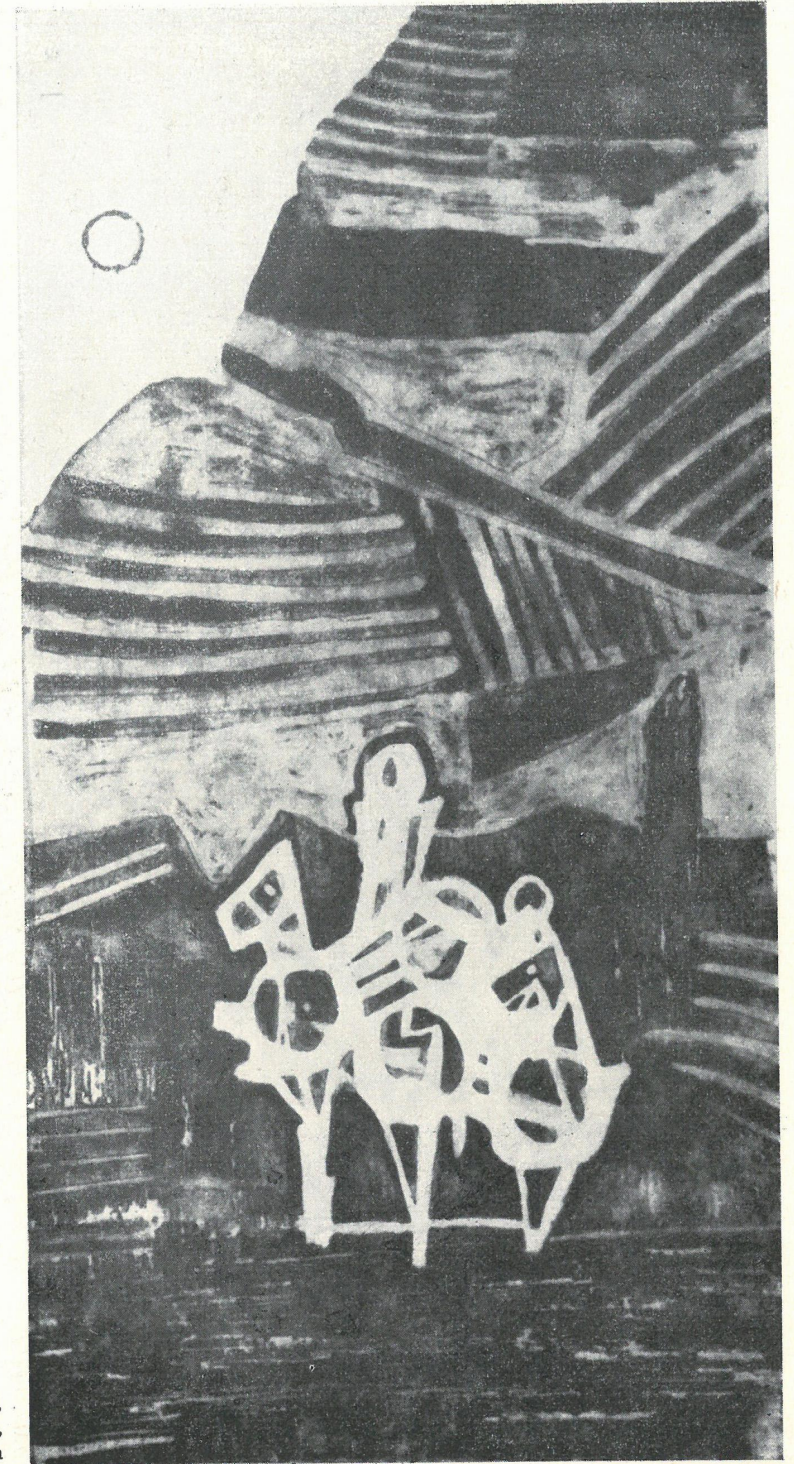

Carlo Carrà, Dom miłości, akwaforta

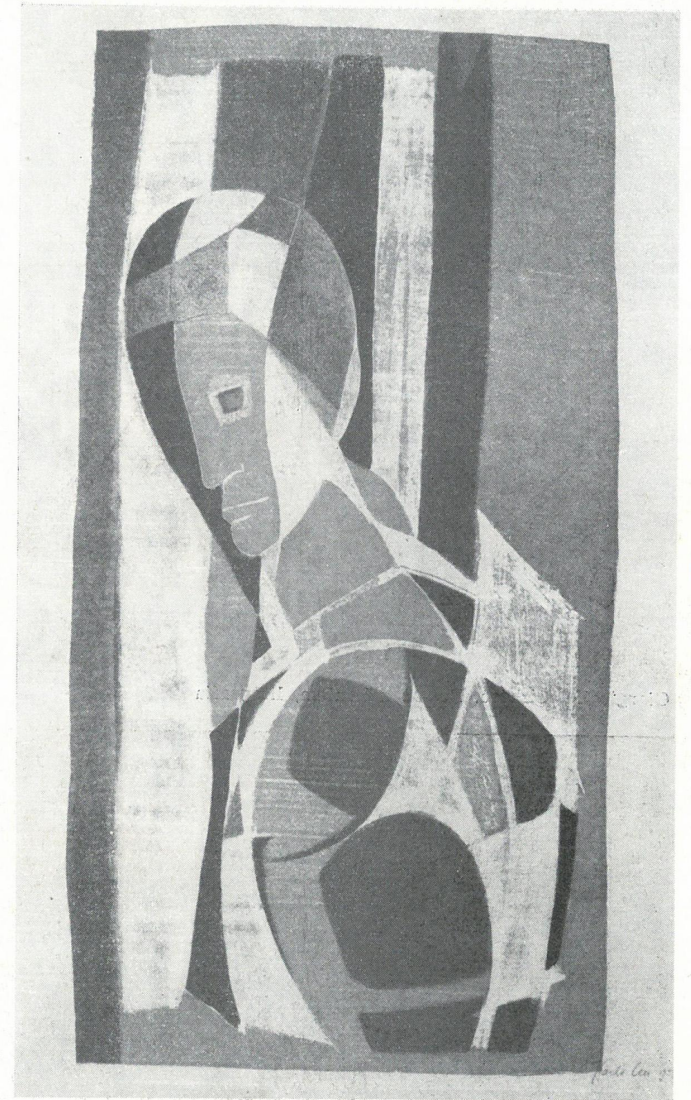
Felice Casorati, Akt, akwaforta, suchoryt

Fr. Casorati Pavarolo,
Pejzaż z rycerzem,
akwatinta

Leonardo Castellani, Stare drzewo oliwne, akwatinta barwna

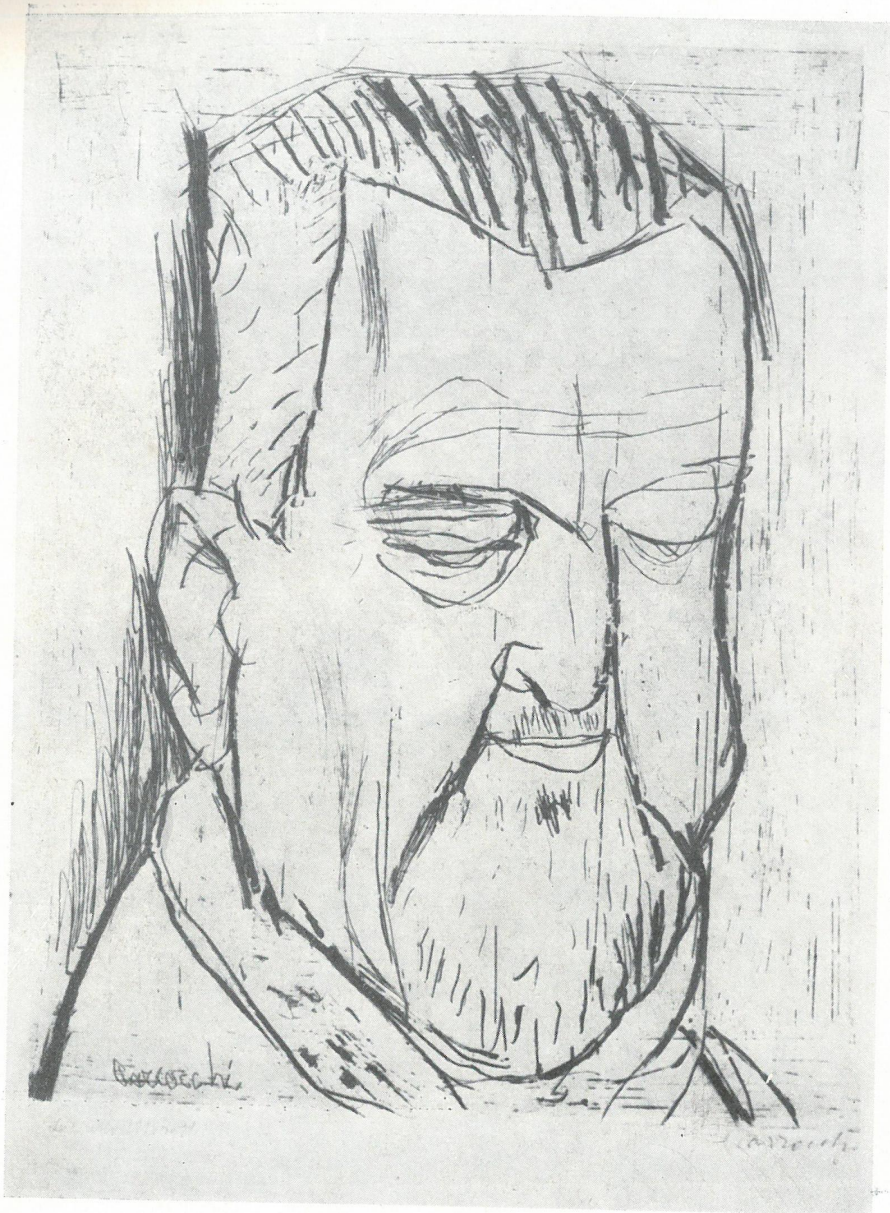

Carlo Ceci, Manekin, litografia

Giorgio De Chirico, Pejzaż z koniem, litografia

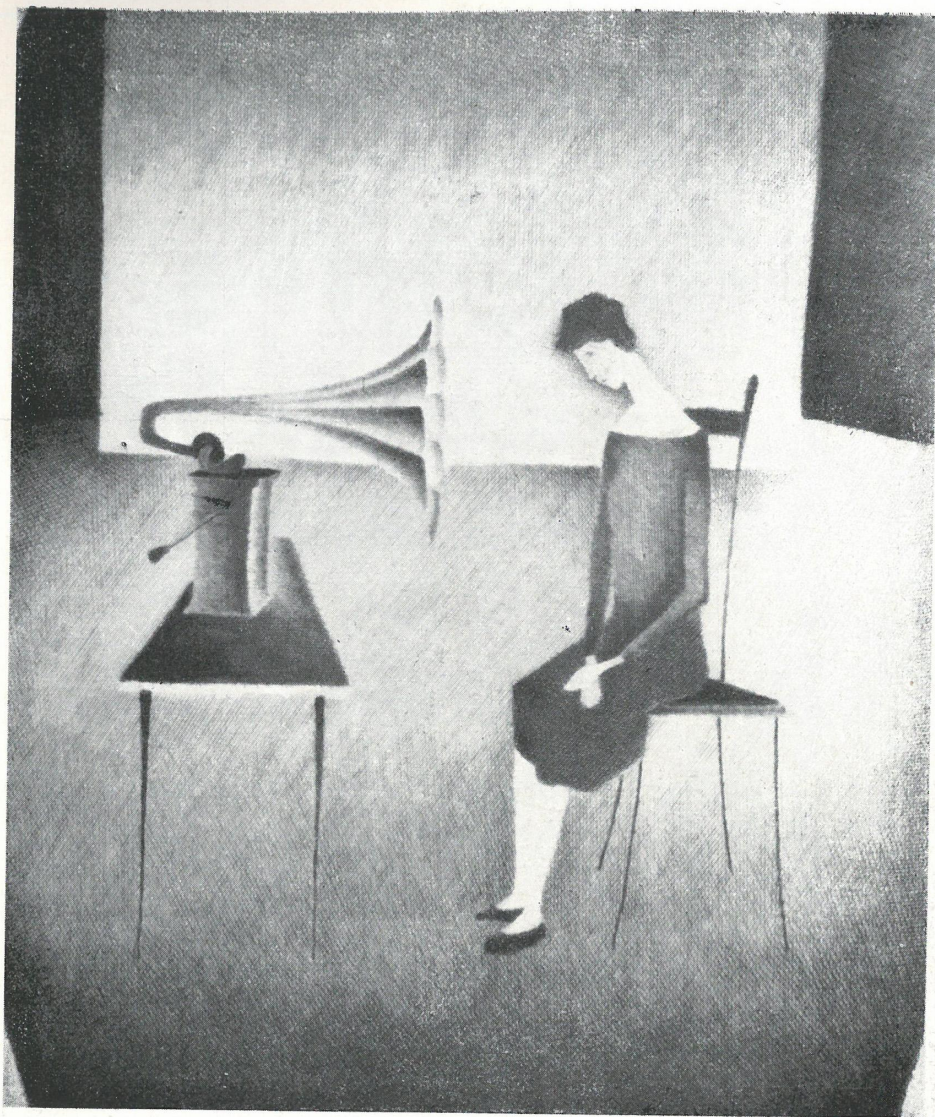
Antonio Corpora, Napięcie, litografia barwna

Arnaldo Ciarrocchi, Luciano Moretti, akwaforta

Stanisław Dessy, Żrebaki, werniks miękki

Armando Donna, Dziewczyna i gramofon, rycina

Fernando Farulli, Portret, akwaforta

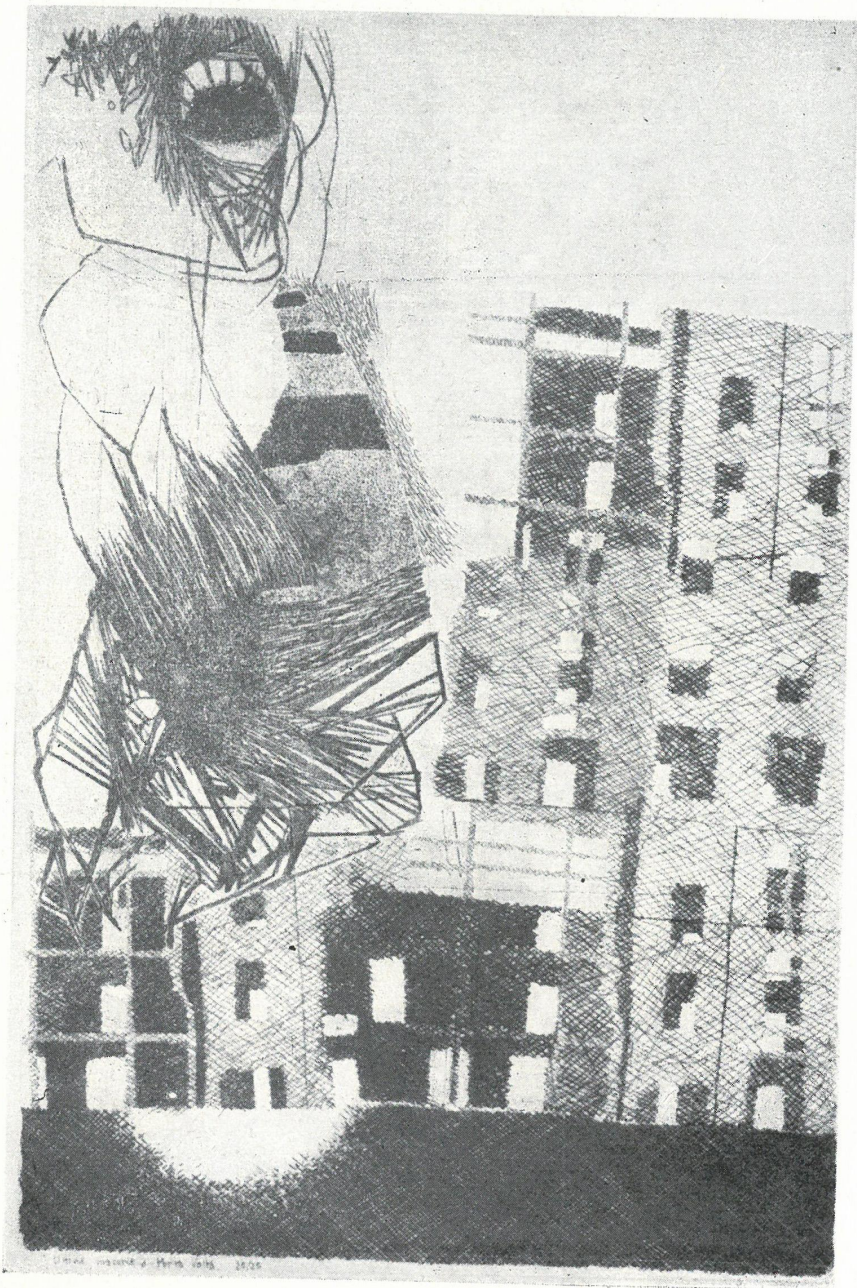

Pericle Fazzini, Akt, akwatinta, litografia barwna

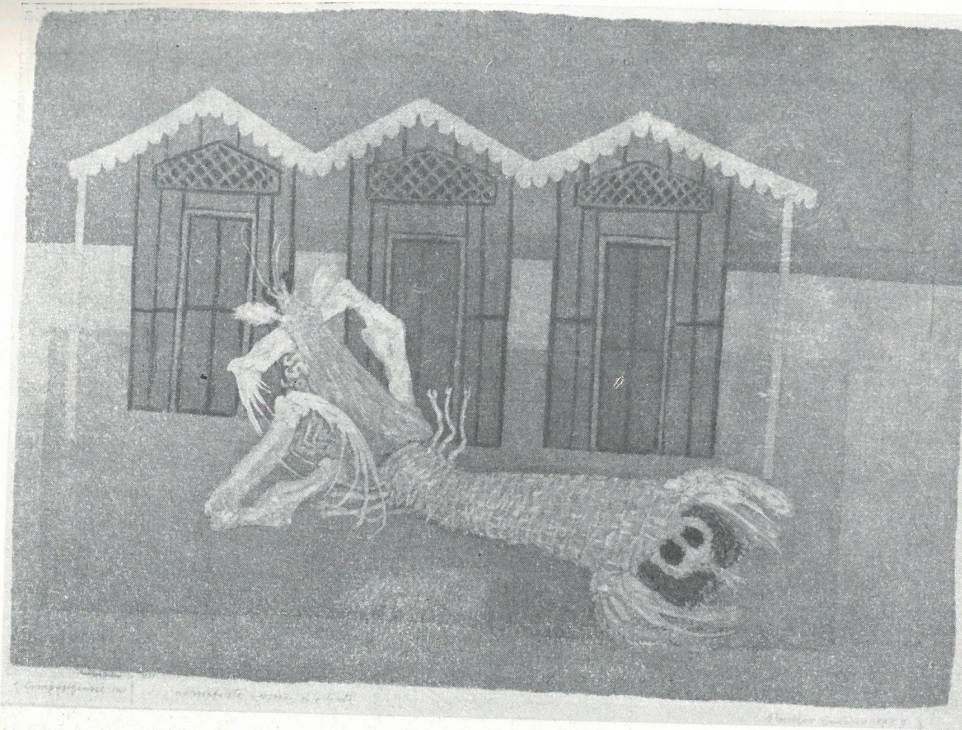
Loris Gualazzi, Rozwarte domy, drzeworyt

Giuseppe Guerreschi, Ostatnie gruzu, akwaforta

Virgilio Guidi, Akt na czarnym tle, litografia

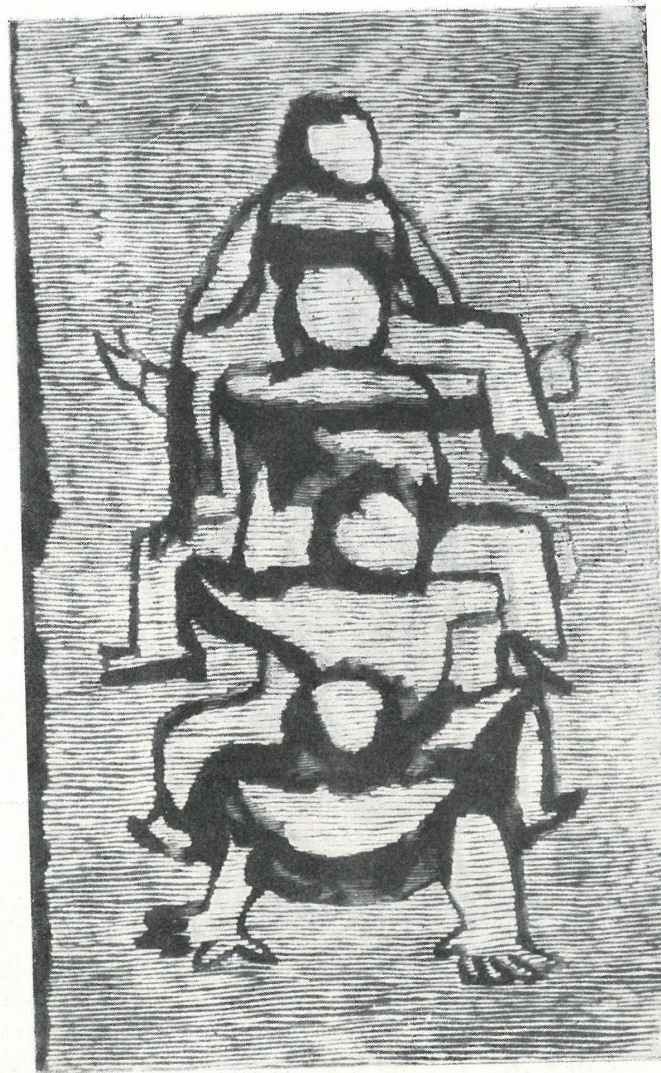
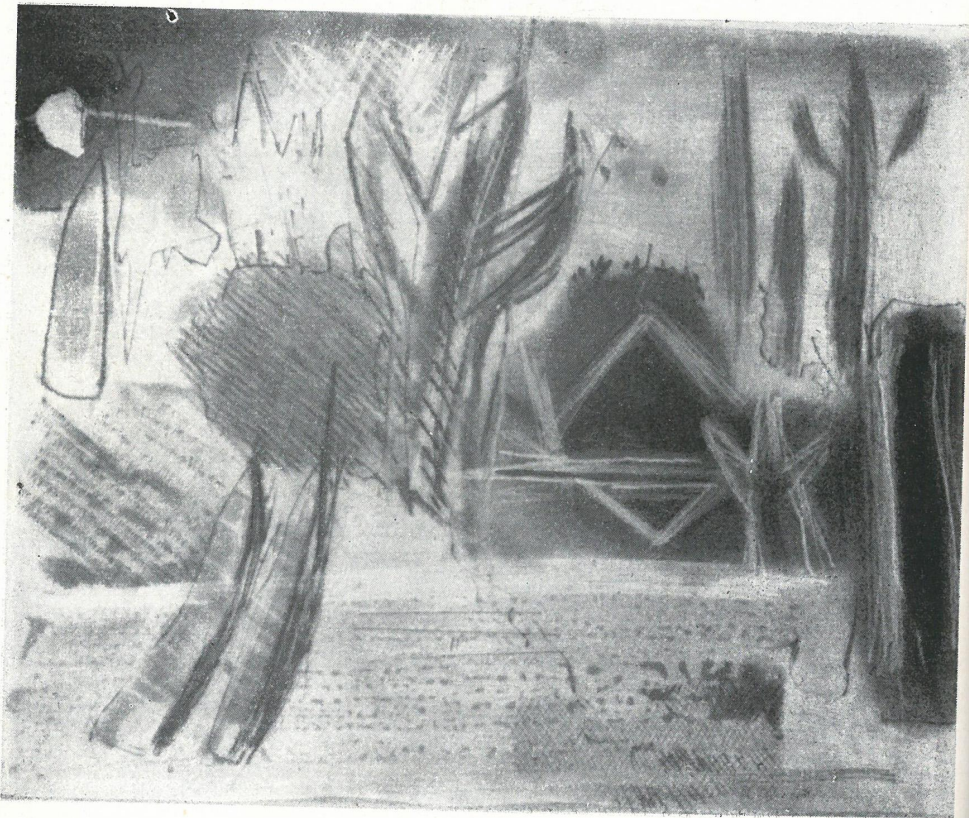

Nunzio Gulino, Kompozycja „A”, akwaforta

Renato Guttuso, Dźwigające kobiety, litografia barwna

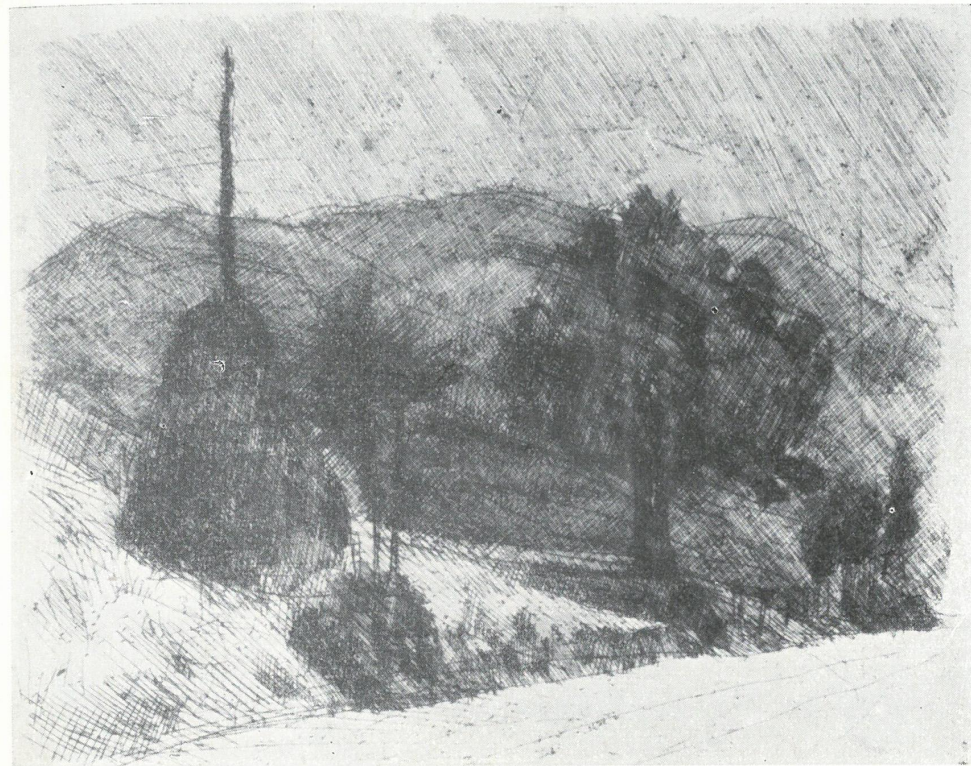
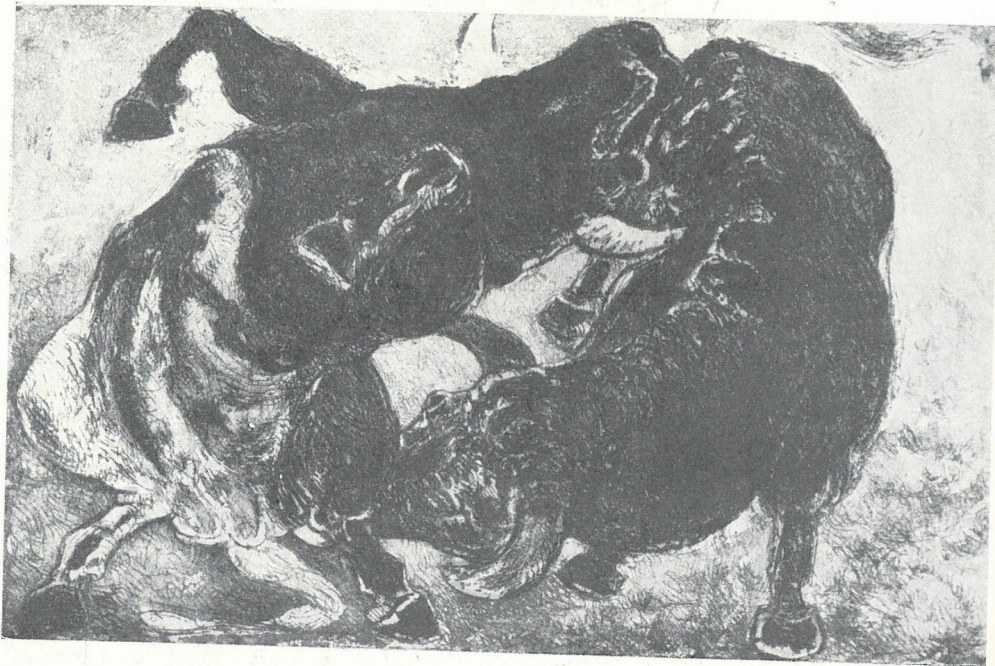

Riccardo Licata, Grafika, akwaforta, akwatinta, ryt

Mino Maccari, Postępujący, linoryt

Cesco Magnolato, Walka byków, akwaforta, akwatinta

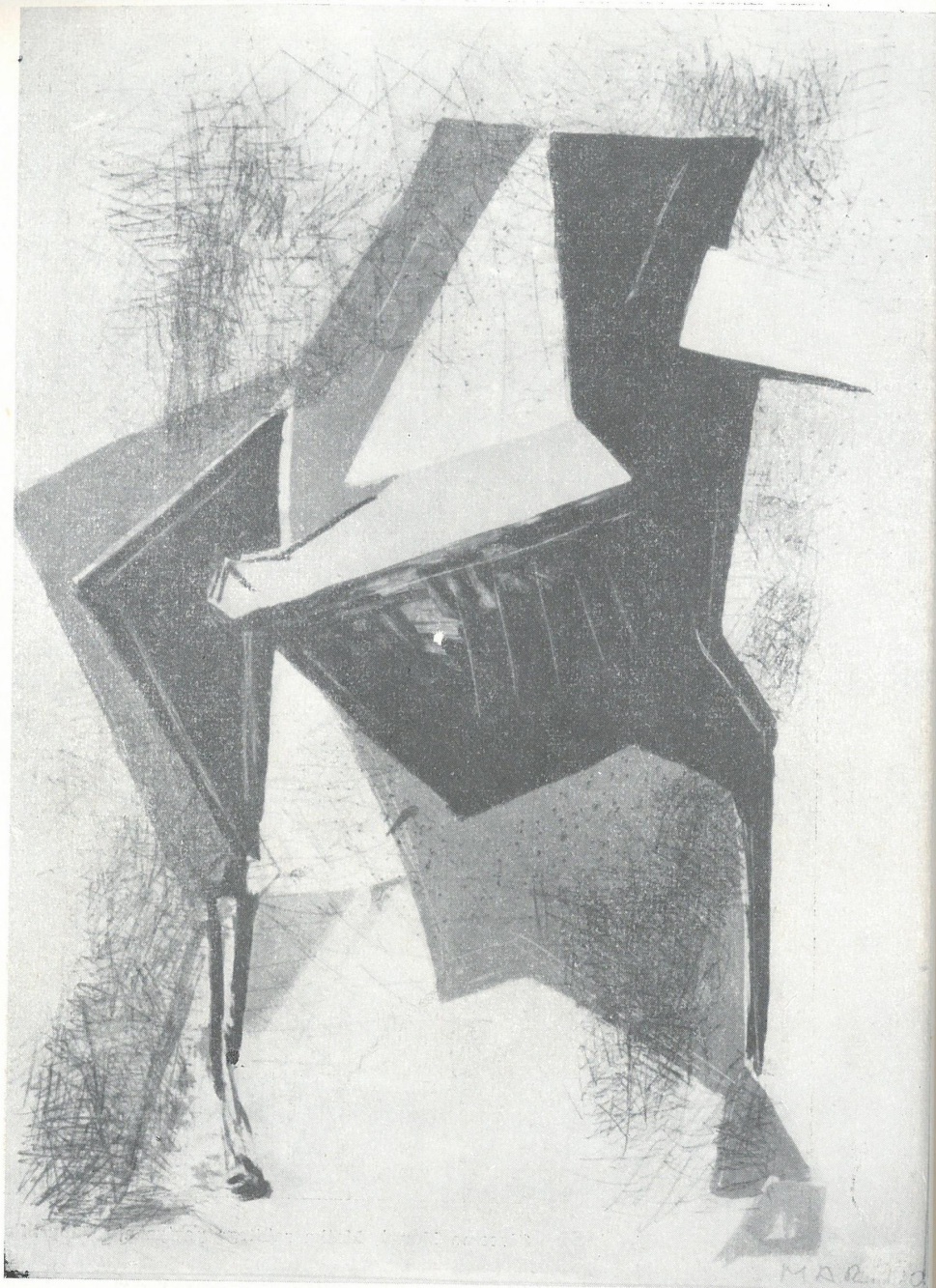
Paolo Manaresi, Pejzaż, akwaforta

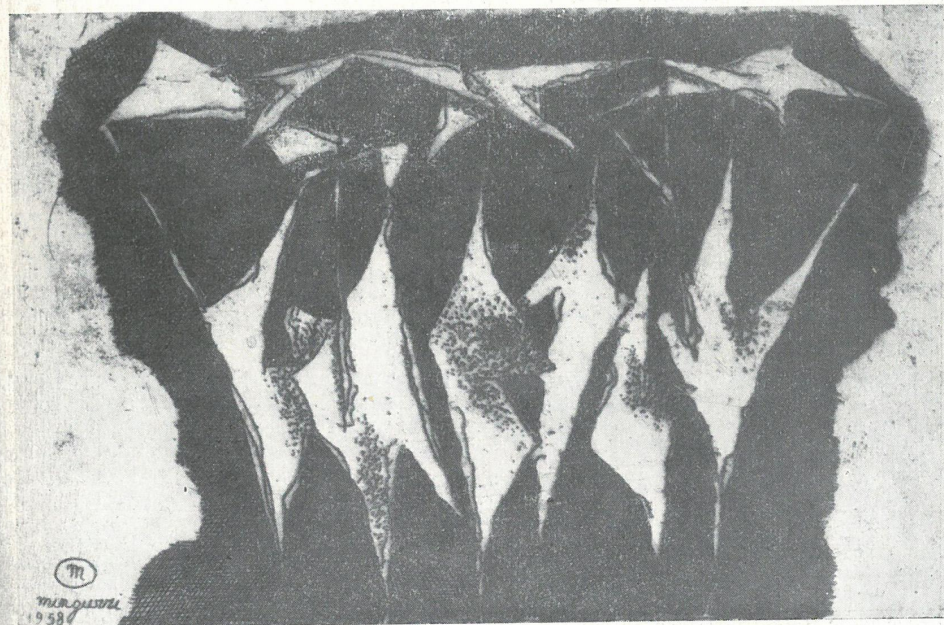
Alberto Manfredi, Portret, akwaforta

Giacomo Manzù, Matka zabitego partyzanta, litografia

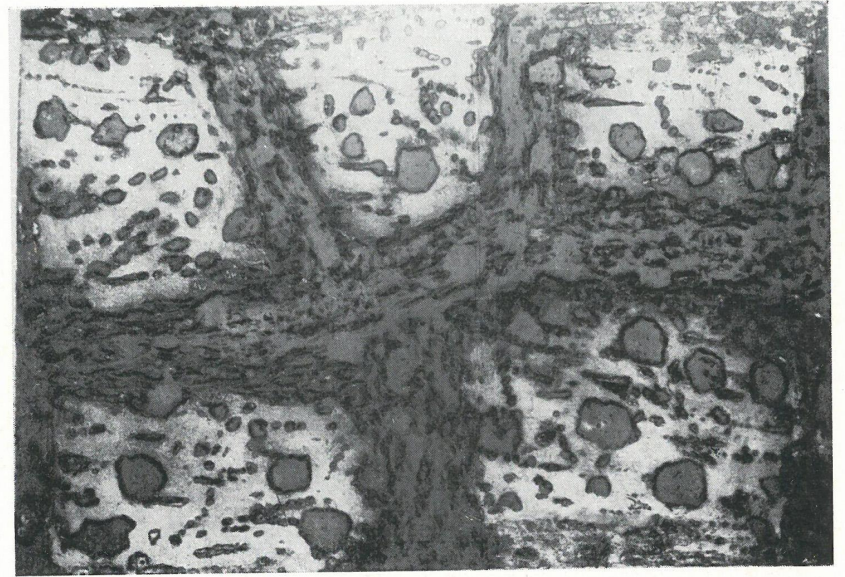
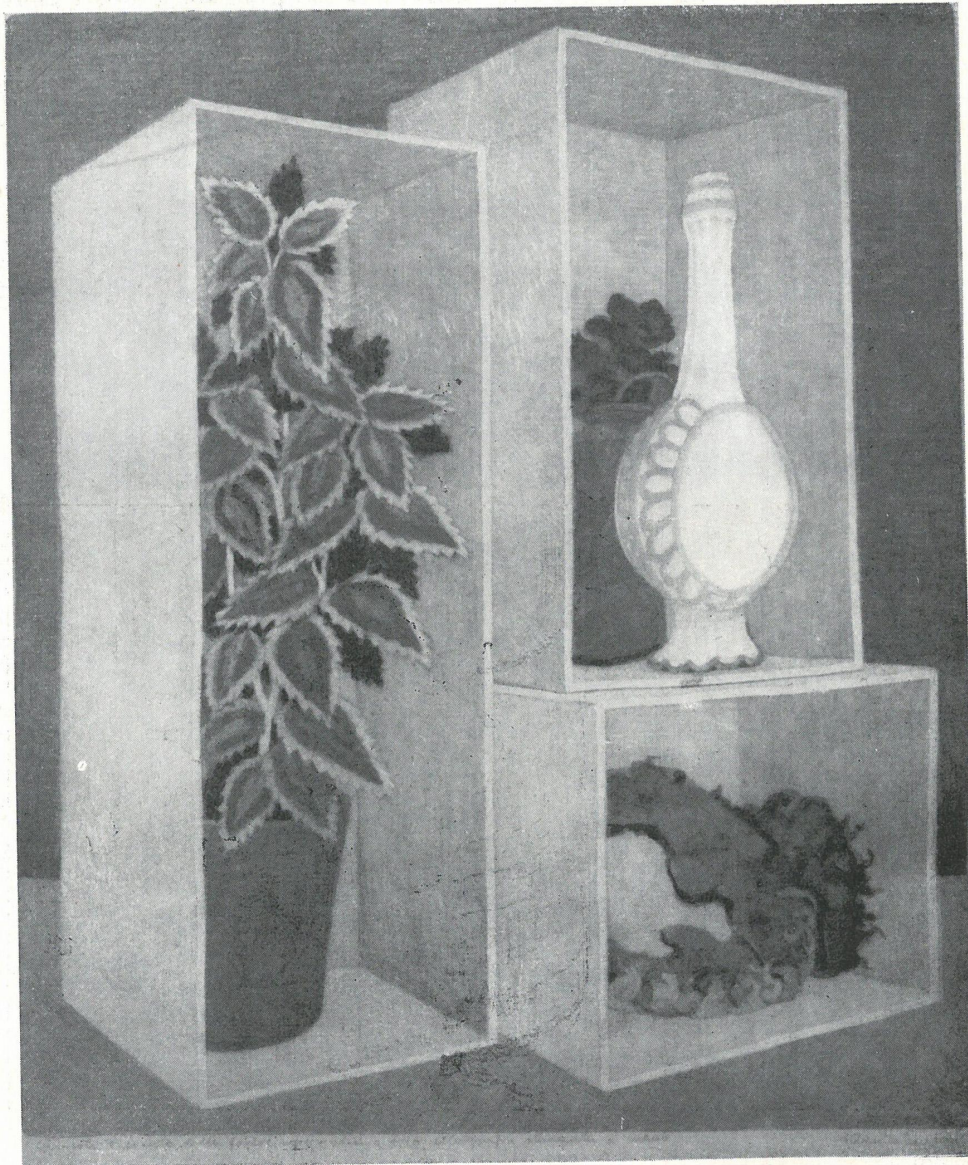

Marino Marini, Jeździec, litografia barwna

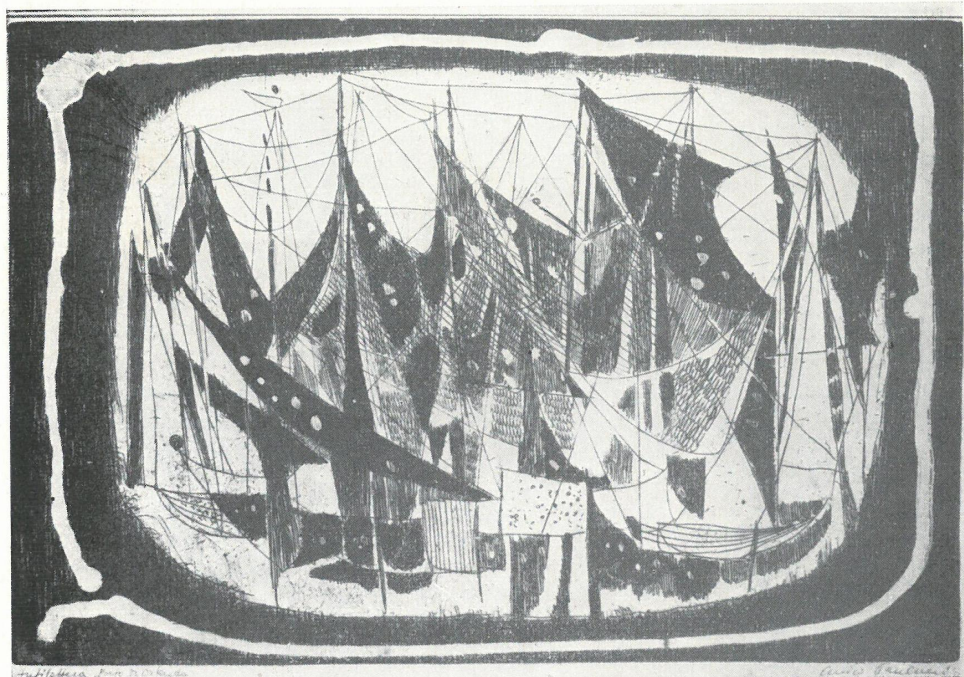
Luciano Minguzzi, Sześć postaci, akwaforta

Alberico Morena, Słoneczniki i roślina, drzeworyt

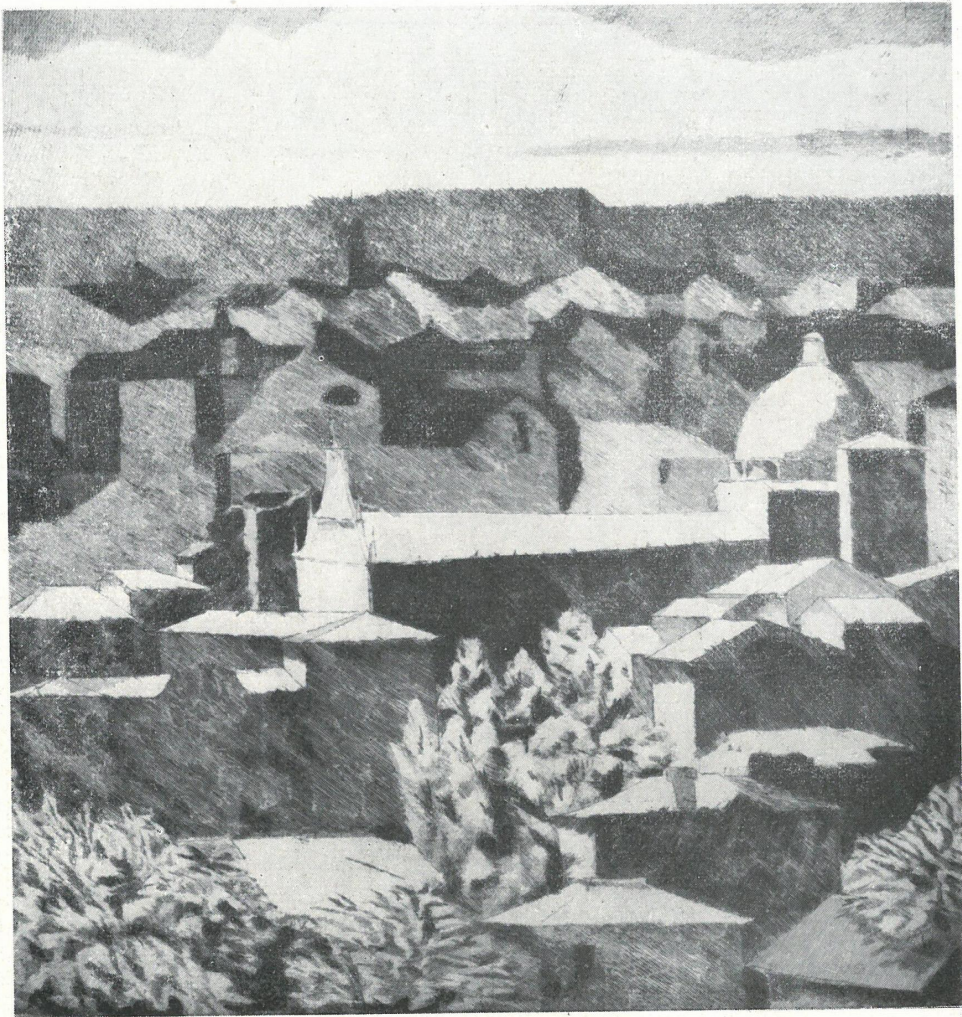

Antonio Music, Akwaforta, akwaforta, akwatinta barwna

Enrico Paulucci, Port w Ostendzie, akwaforta

Antonio Pettinicchi, Bojano po deszczu, akwaforta

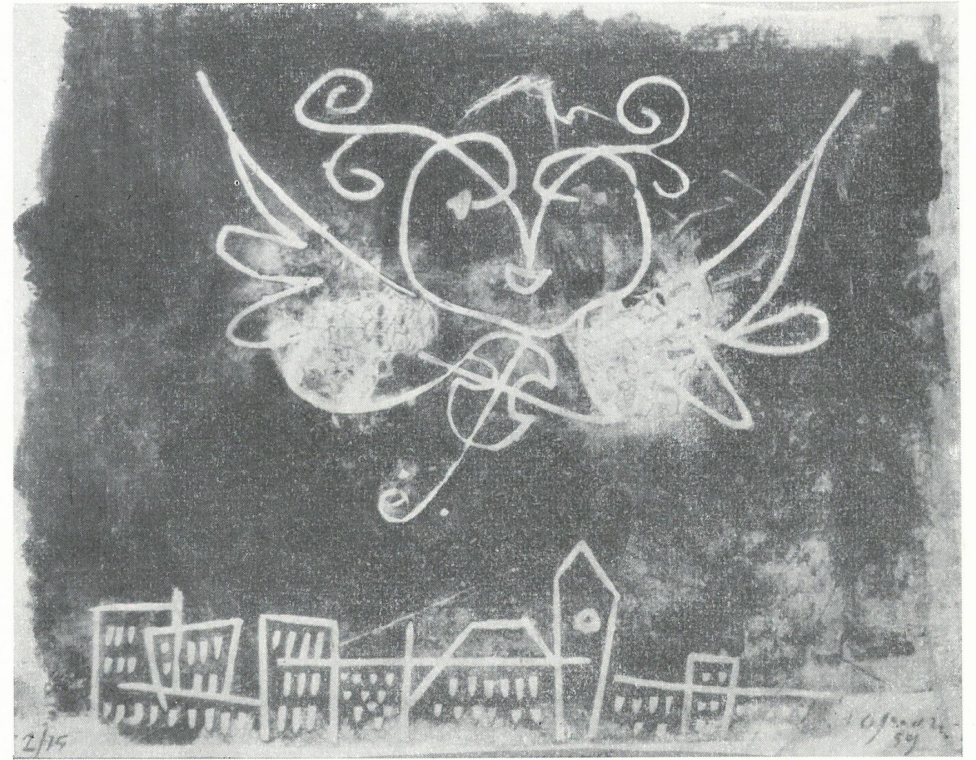
Neri Pozza, Katedra w Wicency, sucha igła, ryt

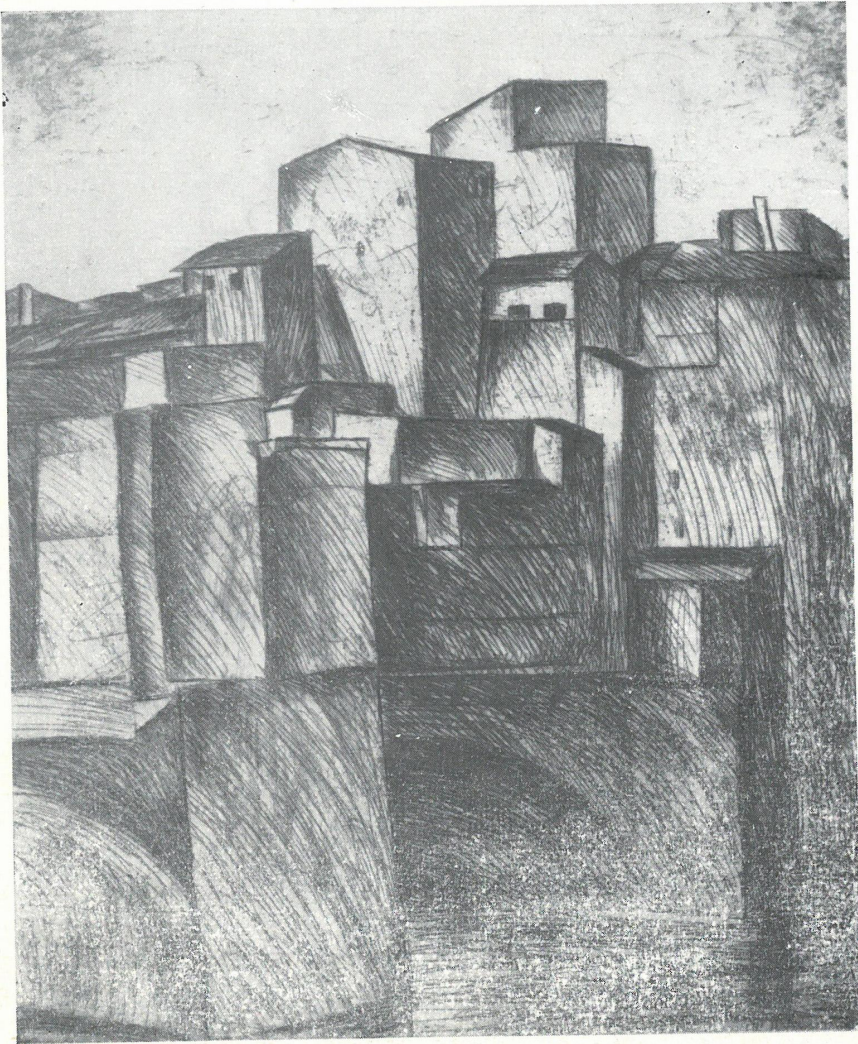
Angelo Prudenziato, Pejzaż, akwaforta, akwatinta

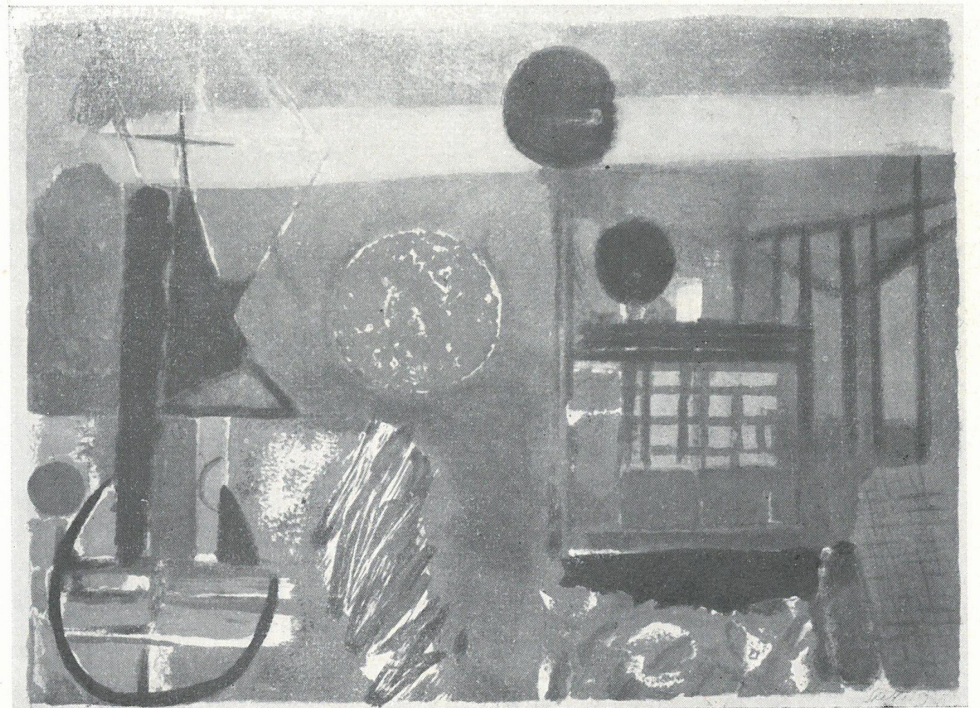
Enrico Ricci, Rośliny, suchoryt

Franco Rognoni, Muzykujący anioł, linoryt na jedwabiu

Ottone Rosai, Domy na moście, akwaforta

Bruno Saetti, Pejzaż ze słońcem, litografia barwna

Aligi Sassu, Caffè, litografia

Nunzio Sciavarrello, Matka przychodzi z pomocą, akwaforta

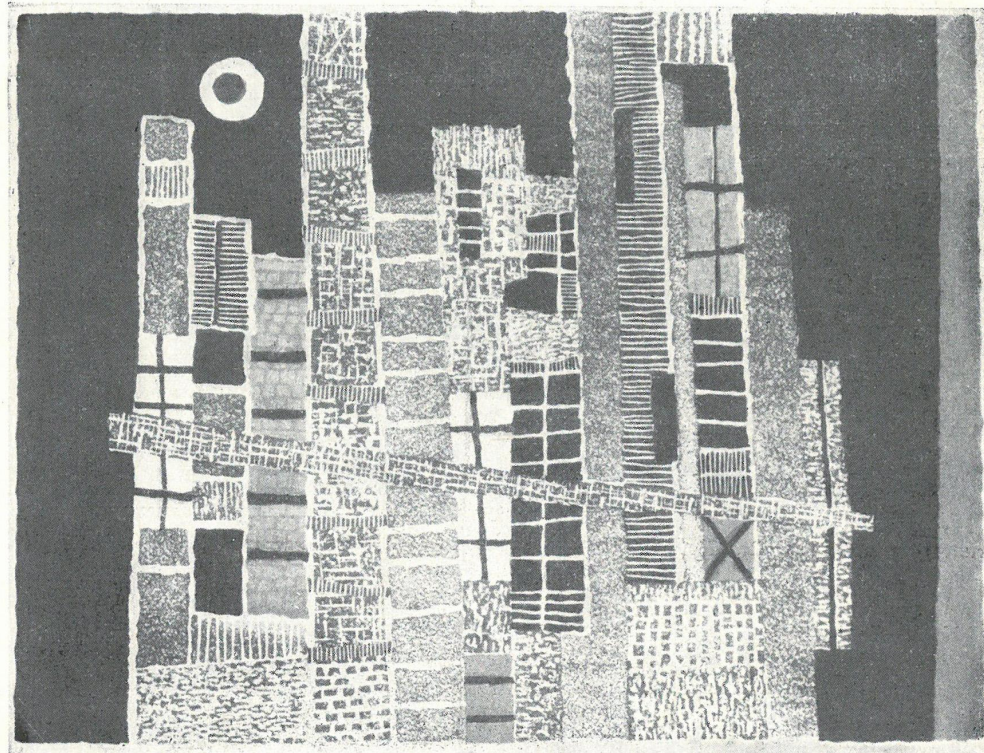
Pio Semeghini, Autoportret, rycina

Gino Severini, Commedia dell'Arte, litografia barwna

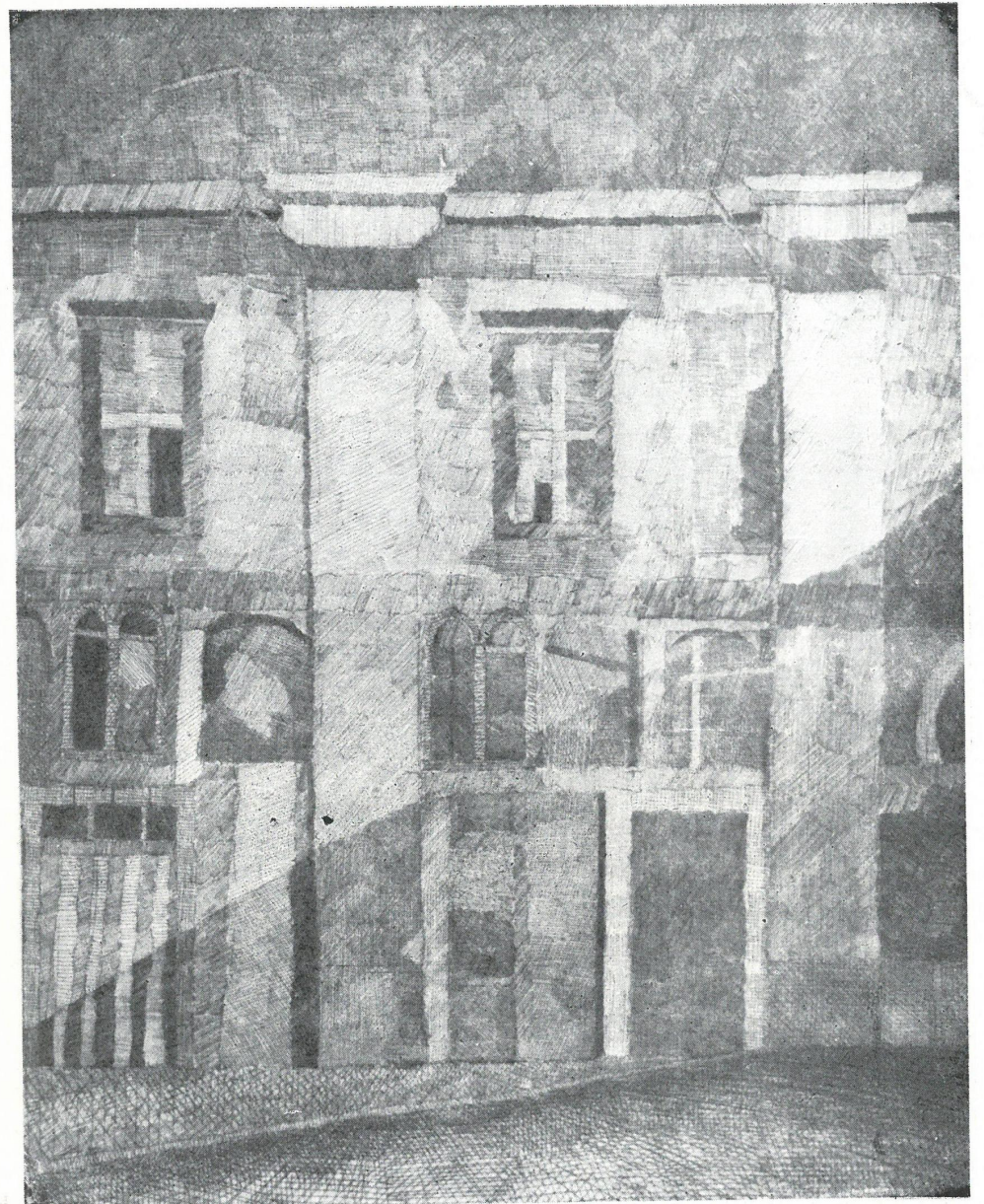
Ardenzo Soffici, Chatki, akwaforta

Luigi Spacal, Miasto zaczarowane, drzeworyt barwny

Bruno Starita, Pejzaż, akwaforta

Attilio Steffanoni, Cytadela, akwaforta

Ernesto Treccani, Wiec, akwaforta

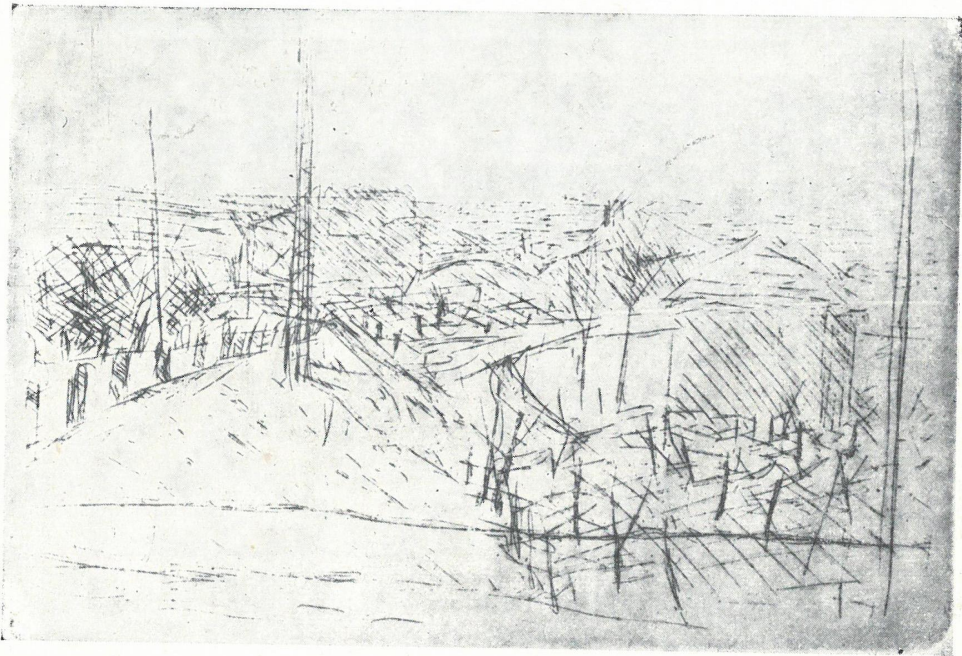
Mario Vellani Marchi, Koronczarki z Burano, litografia

Lorenzo Vespignani, Wypadek na ulicy, akwaforta, akwatinta

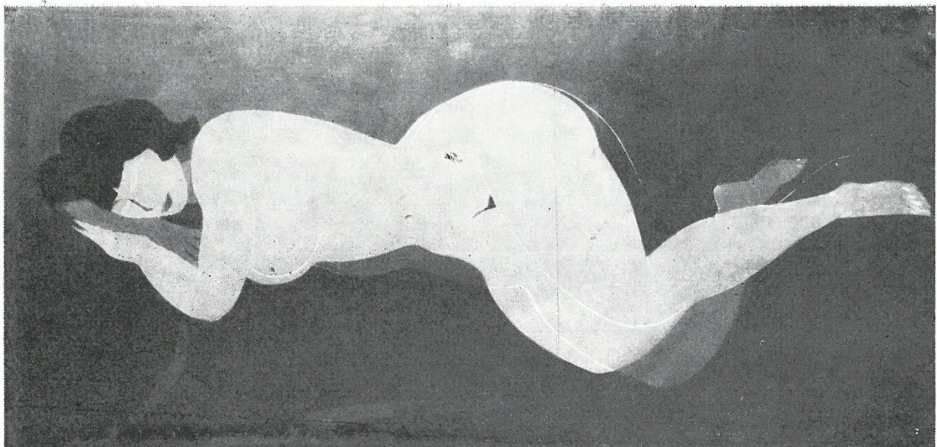
Remo Wolf, Stary kamieniołom, drzeworyt

Silvia Torchi Ricci Armandi, Bolońskie wzgórza, akwaforta

Tono Zancanaro, Laguna, suchoryt

Italo Zetti, Akt, drzeworyt barwny

Emilio Vedova, z cyklu Protest

MARIO ABIS
Wenecja

Ur. w Chioggia, 1924. Malarz, grafik. Jego zainteresowanie grafiką, szczególnie w ostatnich dwóch latach, stale wzrasta — posiada w tece ok. 150 akwafort. Bierze udział w licznych wystawach, m. in. II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957. Wystawa indywidualna w Helsinkach 1959. Z ważniejszych nagród: I ex aequo na XLV i XLVI Coll. Op. Bevilacqua La Masa 1957/58, 1958/59. Prace w galeriach i zbiorach prywatnych we Włoszech, Francji i Stanach Zjednoczonych.

1 Pejzaż. Paesaggio

1959 — akwaforta, akwatinta — 32 × 45,5

2 Drzewa. Alberi

1959 — akwaforta, akwatinta — 50 × 62,5

RENATO ALESSANDRINI
Florencja

Ur. w Empoli, 1919. Grafik, malarz. W tece ok. 200 prac graficznych. Uprawia najchętniej akwafortę. Bierze udział w licznych wystawach, m. in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957. Miał kilka wystaw indywidualnych, m. in. w 1956/57 r. we Florencji.

3 Rybak. Pescatore di bilancia

1957 — akwaforta, akwatinta — 38 × 28

LUCIO ANDRICH
Wenecja

Ur. w Agordo, 1927. Grafik, malarz. Jego teka zawiera ok. 70 prac graficznych, uprawia najchętniej akwatintę, ostatnio także akwatintę barwną. W ostatnich dwóch latach brał udział w wielu wystawach m. in. II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; w wystawach zorganizowanych przez rzymską „Calcografia Nazionale”: Haga, Nancy, Lizbona 1959; w wystawach organizowanych przez Związek Grafików Weneckich we Włoszech, Francji i Szwajcarii. Wystawy indywidualne m. in. w Wenecji 1958, 1959. Otrzymał I nagrodę ex aequo na XLVI Coll. Op. Bevilacqua La Masa 1958/59. Prace w zbiorach włoskich (m. in. w Wenecji) i zagranicznych (m. in. w Bostonie).

4 W przestrzeni. Nello spazio

1959 — akwatinta barwna — 57,5 × 41,2

5 Jeździec. Cavaliere

1959 — akwatinta — 56 × 40,5

PIETRO ANNIGONI
Florencja

Ur. w Mediolanie, 1910. Malarz, grafik i rysownik. Studia w Akademii Sztuk Pięknych we Florencji. W tece ok. 300 prac graficznych. Ze szczególnym zamiłowaniem uprawia akwafortę i suchoryt. Realista, słowem i piórem zwalcza kierunki abstrakcyjne w sztuce. Uczestniczył w wielu wystawach we Włoszech i za granicą, m. in. II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wystawa Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957.

6 Portret. Ritratto

akwaforta — 18 × 11,5

- 7 Gospoda. Osteria
akwaforta — 12 × 16,5
8 Portret artysty. Ritratto d'artista
suchoryt, akwaforta — 11,8 × 9

EDMONDO BACCI
Wenecja

Ur. w Wenecji, 1913. Malarz, litograf. Studia w Akademii Sztuk Pięknych w Wenecji. Interesuje go szczególnie litografia barwna. W 1953 r. przystąpił do ruchu „SPAZIALISMO”. Bierze żywy udział w życiu artystycznym, wystawiał wielokrotnie (od XXIV do XXIX) Biennale w Wenecji. Za granicą wystawiał m. in. w Salzburgu, Buenos Aires, Londynie. Wystawy indywidualne w kraju i za granicą. Prace w muzeach włoskich i w galeriach amerykańskich (Buffalo, Chicago, Nowy Jork, San Francisco). Od 1942 r. wykłada w Liceum Artystycznym Akademii Weneckiej.

- 9 Wydarzenie. Avvenimento N. 64
1959 — litografia barwna — 26,5 × 40,5
10 Wydarzenie. Avvenimento N. 72
1959 — litografia barwna — 38,5 × 57,2

ENRICO BAJ
Mediolan

Ur. w Mediolanie, 1924. Ukończył studia prawnicze, uczęszczał również do Akademii Sztuk Pięknych Brera w Mediolanie. Poza malarstwem i grafiką interesuje się rzeźbą, ceramiką artystyczną, fotografią i filmem. Był związany z ruchem futurystów, z „Movimento Nucleare” i z „Movimento Interplanetario”. Jest prezesem Komitetu Poszukiwań Artystycznych Międzyplanetarnych (Comité des Recherches Artistiques Interplanetaires — Mediolan, Neapol, Paryż). Posiada w tece ok. 150 akwafort i barwnych litografii. Ilustruje dzieła literackie, m. in. *De Rerum Natura*, wyd. Schwartz, Mediolan. Bierze udział w najważniejszych wystawach sztuki włoskiej — m. in. II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; w wystawach międzynarodowych, m. in. XXIX Biennale w Wenecji; Biennale Międzynarodowej Litografii, Cincinnati 1958; II Biennale Grafiki, Ljubljana 1957. Najważniejsze wystawy indywidualne: Mediolan 1951, 1954, 1956; Bruksela 1952; Rzym 1954; Kopenhaga 1956; Nowy Jork 1956; Londyn 1957/58; Paryż 1958. Prace w galeriach włoskich i za granicą, m. in. w Stedelijk Museum Amsterdam, Cincinnati Museum Ohio, Silkeborg Museum Dania.

- 11 Figura
1957 — litografia barwna — 50 × 63

SAVERIO BARBARO
Wenecja

Ur. w Wenecji, 1924. Malarz, od 1956 r. poświęca się również grafice. Jego teka zawiera ok. 30 akwafort. Od 1948 r. bierze żywy udział w ruchu wystawienniczym, uczestnicząc w ekspozycjach sztuki włoskiej i w wielkich imprezach międzynarodowych we Włoszech i za granicą, m. in. XXV, XXVIII, XXIX Biennale w Wenecji; „50 Lat Malarstwa Weneckiego”, Warszawa—Wiedeń 1958; „Pittori d'Oggi”, Francja—Italia,

Turyń—Lyon 1952; Paryż 1953/54; Quimper 1955. Liczne wystawy indywidualne. Laureat wielu nagród, m. in. na XXV i XXVIII Biennale w Wenecji.

- 12 Mężczyzna z fajką. Uomo con pipa
1959 — akwaforta, akwatinta — 45,5 × 30
13 Paryż. Parigi
1959 — akwaforta, akwatinta — 45 × 29,5

GIOVANNI BARBISAN
Treviso

Ur. w Treviso, 1914. Malarz, grafik. Ukończył Akademię Sztuk Pięknych w Wenecji, wykłada w Liceum Artystycznym tamże, Uprawia malarstwo ściennie i sztalugowe, w dziedzinie grafiki — techniki metalowe i litografię. Udział w wystawach: m. in. II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; Międzynarodowa Wyst. Grafiki, Tokio 1957; wystawy organizowane przez Związek Grafików Weneckich we Włoszech i za granicą; wystawy indywidualne w wielu miastach włoskich i w 1959 r. w Helsinkach.

- 14 Winnica. Vigneto
1958 — akwaforta — 18 × 49
15 Wazon z kwiatami. Vaso di fiori
1958 — akwaforta — 48 × 18
16 Ostatni śnieg. Ultima neve
1959 — akwaforta — 21,5 × 37

LUIGI BARTOLINI
Rzym

Ur. w Cupramontana, 1892. Malarz, grafik, literat, krytyk sztuki. Grafikę uprawia od 1912 r., wykonał ok. 1200 akwafort i akwatint. Interesuje go także grafika kolorowa. Ilustruje dzieła literackie, m. in. włoskie wyd. Rimbauda, własne książki. W ostatnich latach uczestniczył w wielu ważnych wystawach grafiki włoskiej, m. in. II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; w wystawach, organizowanych poza granicami Włoch przez rzymską „Calco-grafia Nazionale”. Liczne wystawy indywidualne w wielkich miastach włoskich, liczne nagrody i wyróżnienia. Wykłada w Wyższym Instytucie Sztuk Pięknych przy Museo d'Arte w Rzymie. Prace w galeriach włoskich, w zbiorach wielu krajów europejskich i w USA.

- 17 Rzymska altana. Altana romana
1958 — akwaforta, akwatinta — 25 × 30
18 Wenecka laguna. La laguna di Venezia
1958 — akwaforta, akwatinta — 31,5 × 25
19 Zmysł nocy. Il senso della notte
1959 — akwaforta — 36 × 29

AFRO BASALDELLA
Rzym

Ur. w Udine, 1912. Malarz, rzeźbiarz, litograf. Studia artystyczne w Akademii Sztuk Pięknych w Wenecji i Florencji. W dziedzinie malarstwa uprawia fresk i sgraffito. Jego teka zawiera kilkadziesiąt litografii barwnych (odb. E. Castelli, Rzym). Jako jeden z wybitnych przedstawicieli włoskiej sztuki nowoczesnej bierze udział w najważniej-

szych wystawach, m. in. wielokrotnie w Biennale Sztuki w Wenecji; Quadriennale w Rzymie 1939, 1948; za granicą w wystawach sztuki włoskiej i międzynarodowych w wielu krajach Europy, Ameryki Południowej i w USA. Nagrodzony m. in. na Biennale w Sao Paulo 1951. Prace w najważniejszych galeriach włoskich, za granicą w Brazylii, Finlandii, USA.

20 Pogodny. El sereno

1958 — litografia barwna — 57 × 31

21 Kompozycja. Composizione

1958 — litografia barwna — 40 × 56

Ur. w Fano, 1921. Grafik, malarz, krytyk sztuki. Wykłada rysunek i grafikę w Instytucie Sztuk Pięknych w Urbino. Wykonał ok. 70 prac graficznych, głównie akwaforty. W ostatnich latach brał udział m. in. w XXIX Biennale w Wenecji (wyst. ind.); II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957. Liczne nagrody i wyróżnienia. Ilustrator dzieł literackich, współpracownik czasopism (m. in. „Periferia”, „Fiera Letteraria”). Prace w galeriach i gabinetach rycin we Włoszech i w Muzeum w Sztokholmie. Wystawa indywidualna grafiki i rysunków, Bolonia 1959.

22 Wnętrze z postacią. Interno con figura

1958 — akwaforta — 21 × 20

23 Wnętrze z postaciami. Interno con figure

1959 — akwaforta — 14 × 16,5

Ur. w Perugii, 1919. Grafik, malarz. W latach 1946—1954 była asystentką przy katedrze grafiki w Akademii Sztuk Pięknych w Bolonii, w 1955—1958 wykładała w Instytucie Sztuki w Katanii. Uprawia przede wszystkim akwafortę, jej teka zawiera ok. 150 prac. Bierze udział w licznych wystawach grafiki, m. in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wystawa Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; wystawy organizowane przez rzymską „Calcografia Nazionale” po za granicami Włoch. Prace m. i. w Galerii Narodowej Sztuki Współczesnej w Rzymie.

24 Wielki Koncert. Concerto grande

1958 — akwaforta — 19,2 × 21

Ur. w Conegliano, 1915. Grafik, malarz, muzyk o sławie światowej, profesor Konserwatorium Benedetto Marcello w Wenecji. W dziedzinie grafiki uprawia akwafortę, jego teka obejmuje ok. 80 prac. W ostatnich latach brał udział w wielu wystawach, m. in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wystawa Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; wystawy, organizowane przez Związek Grafików Weneckich, Laureat III nagrody na II Biennale Grafiki Włoskiej w Wenecji.

25 Dziewczynka wraca do zdrowia. Bambina convalescente

1957 — akwaforta — 20,8 × 15,2

ARNALDO BATTISTONI

Urbino

ELENA BELLINGERI IN RICAMO

Katania

MARIO BENVENUTI

Conegliano, Wenecja

LINO BIANCHI BARRIVIERA

Rzym

26 Wzgórze. La collina

1959 — akwaforta — 23 × 27,5

Ur. w Montebelluna, 1906. Grafik, malarz. W dziedzinie grafiki uprawia różne techniki metalowe. Jego teka zawiera ok. 700 akwafort, suchorytów i akwatint. Wykonał również ok. 80 drzeworytów, a także pewną ilość litografii białoczarnej i barwnej. Uprawia malarstwo sztalugowe i ściennie, interesuje się także rzemiosłem artystycznym (szkło i metal). W ostatnich latach brał udział w licznych wystawach grafiki we Włoszech i za granicą, m. in. II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wystawa Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; Międzynarodowa Wyst. Rzeźby i Grafiki, Carrara 1958; w wystawach, organizowanych poza granicami Włoch przez „Calcografia Nazionale” i przez Związek Grafików Weneckich. Wystawy indywidualne Rzym, Trydent 1957; Boston, Springfield 1958; Treviso, Mediolan 1959. Jest laureatem wielu nagród, m. in. na II Biennale Grafiki w Wenecji otrzymał Złoty Medal. Jest profesorem grafiki w Akademii Sztuk Pięknych w Rzymie. Prace w galeriach i gabinetach rycin m. in.: Rzym, Florencja (Uffizi), Mediolan, Monachium, Nowy Jork.

27 Via Appia Antica N. 12

1958 — akwaforta — 23,5 × 27,5

28 Zimowe światło. Luce invernale

1959 — akwaforta — 22,5 × 24

ENZO BIOLI

Parma

Ur. w Parmie, 1932. Malarz, grafik. Studia w Państwowym Instytucie Sztuki w Parmie, Akademii di Brera w Mediolanie, dyplom malarstwa uzyskał w Akademii Sztuk Pięknych w Bolonii. Grafikę uprawia od 1954 r., wykonał ok. 50 prac w technikach metalowych i drzeworytów. Uczestniczył już w wielu ważnych wystawach, m. in. III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1959. Nagrody, wyróżnienia.

29 Pejzaż. Paesaggio

1959 — akwaforta, akwatinta — 30,5 × 19,5

Ur. w Ankonie, 1929. Grafik, malarz. W 1951 r. uzyskał dyplom Instytutu Sztuk Pięknych w Urbino. Uprawia akwafortę, litografię białoczarnej i barwną. Uczestniczył w licznych wystawach w różnych miastach włoskich, otrzymując nagrody za malarstwo i grafikę. Od 1955 r. wykłada w Instytucie Sztuk Pięknych w Urbino.

30 Biały dom. La casa bianca

1957 — akwaforta — 19 × 14

GIORGIO BOMPADRE

Urbino

CARLO BONACINA

Trydent

Ur. w Mestrino, 1905. Malarz, grafik. Wykłada w Państwowym Instytucie Sztuki w Trydencie. Grafikę uprawia od 1926 r., jego teka zawiera ok. 140 akwafort. Bierze udział w ruchu wystawienniczym Związku Grafików Weneckich, uczestniczył również m. in.: II i III Biennale Włoskiej Gra-

fiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wystawa Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957. Nagrody i wyróżnienia. Prace w galeriach wielu miast włoskich, m.in. Mediolan, Florencja, Trydent i za granicą w Sztokholmie i Brukseli.

31 Strzelnica. Tiro a segno
1959 — akwaforta — 32,2 × 23,5

RENATO BORSATO
Wenecja

Ur. w Wenecji, 1927. Malarz samouk, od 1958 r. uprawia również litografię barwną. Jego obrazy były wystawiane na najważniejszych wystawach sztuki włoskiej i międzynarodowych we Włoszech i za granicą, m.in. XXVII, XXVIII i XXIX Biennale Sztuki w Wenecji 1954, 1956, 1958; Wystawa Malarstwa Włoskiego, Nowy Jork 1957; „50 Lat Malarstwa Weneckiego”, Warszawa, Wiedeń 1958. Liczne wystawy indywidualne w Wenecji w latach 1953—1957; Mediolan 1955—1957; Paryż 1956. Wśród licznych nagród „Premio Rotary Club” na XXIX Biennale w Wenecji.

33 Czarne winorośle. Vigne nere
1959 — litografia barwna — 34 × 46

34 Różowe świerki. L'abetaita rosa
1958 — litografia barwna — 34 × 46

ALFIO BOSTRENGHI
Urbino

Ur. w Urbino, 1931. Malarz, grafik. Wykłada w Państwowym Instytucie Sztuki w Urbino. Jego teka obejmuje ok. 30 prac graficznych. Brał udział m.in. w II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; w Wystawie Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957.

34 Martwa natura. Natura morta
1958 — akwaforta, akwatinta — 24,5 × 28,7

GIOVANNI BRANCACCIO
Neapol

Ur. w Pozzuoli, 1903. Malarz, grafik. Do 1957 r. był rektorem Akademii Sztuk Pięknych w Neapolu, obecnie prowadzi na tej uczelni katedrę malarstwa. Wśród jego wielostronnych zainteresowań artystycznych grafika zajmuje poczesne miejsce, uprawia różne techniki, najchętniej akwafortę. Jego teka obejmuje kilkaset prac graficznych. Brał udział m.in. w II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; w Wystawie Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957.

35 Cyrk. Il circo
1959 — akwaforta, akwatinta — 28,5 × 20

36 Cyrk. Il circo
1959 — akwaforta, tusz kolorowy — 26,5 × 20

RENATO BRUSCAGLIA
Urbino

Ur. w Urbino, 1921. Grafik, malarz, rysownik. Wykłada w Instytucie Pięknej Książki w Urbino. Wybitny przedstawiciel słynnej „Szkoły Umbryjskiej”, ze szczególnym zamiłowaniem uprawia akwafortę. Brał udział m.in. w II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wystawie Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; wystawach organizowanych za granicą przez

rzymską „Calcografia Nazionale”. Otrzymał m.in. I Nagrodę na II Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej.

37 Żywopłót. Paesaggio - La siepe
1958 — akwaforta — 26 × 35,5

38 W stronę morza. Paesaggio - Verso il mare
1958 — akwaforta — 25 × 37,5

GIOVANNI BUFFA
Bolonia

Ur. w Biella, 1921. Malarz, grafik. Dyplom Akademii Sztuk Pięknych w Bolonii w 1957 r. Uprawia grafikę od 1951 r., jego teka zawiera ok. 50 akwafort. Bierze udział i otrzymuje nagrody na licznych wystawach.

39 Martwa natura z rybą. Natura morta con pesce
1958 — akwaforta — 14 × 20

RENZO BUSSOTTI
Florencja

Ur. we Florencji, 1925. Uprawia malarstwo, grafikę, ceramikę artystyczną. Studia odbywał w Akademii Sztuk Pięknych we Florencji. Od 1946 r. wykonał ok. 250 akwafort. Brał udział m.in. w II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wystawie Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957. Wystawy indywidualne w Pizie i Luce w 1958 r.

40 Allegoria
1958 — akwaforta — 26 × 24

41 Wisielcy. Allegoria — Gli impiccati
1958 — akwaforta — 30 × 24

MARIO CALANDRI
Turyń

Ur. w Turynie, 1914. Grafik, malarz. W 1939 r. uzyskał dyplom Akademii Sztuk Pięknych w Turynie, tamże wykłada techniki graficzne. Ostatnio zajął I miejsce ex aequo w konkursie na katedrę grafiki w Akademii di Brera w Mediolanie. Jego teka zawiera ok. 60 prac wykonanych w technikach metalowych. W ostatnich latach brał udział w wielu ważnych wystawach, m.in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wystawa Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; wystawy organizowane poza granicami Włoch przez rzymską „Calcografia Nazionale”; wystawa indywidualna na XXIX Biennale Sztuki w Wenecji; wystawa indywidualna Trydent 1959. Otrzymał nagrodę za grafikę Prezydenta Republiki Włoskiej w La Spezia, 1957. Prace w galeriach włoskich i za granicą, m.in. Turyn, Mediolan, Wiedeń (Albertina), Nowy Jork.

42 Granceola
1958/59 — akwaforta, akwatinta — 31,5 × 23,3

43 Maski. Maschera
1959 — akwaforta, akwatinta — 32,5 × 23,5

MASSIMO CAMPIGLI
Paryż

Ur. we Florencji, 1895. Malarz, grafik. Jego twórczość na polu litografii biało-czarnej i barwnej zajmuje interesujące miejsce w obrazie sztuki włoskiej i europejskiej. W ostatnich 2 latach uczestniczył w wielu wystawach, m.in. II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Włoska Grafika Współczesna, Ljubljana

1957; XXIX Biennale w Wenecji 1958 (wyst. ind.); wystawy indywidualne w 1957 r. w Paryżu i Londynie. Prace w wielkich galeriach włoskich i zagranicznych, m.in. Amsterdam, Florencja, Helsinki, Madryt, Mediolan, Moskwa, Nowy Jork, Palermo, Rio de Janeiro, Rzym, Sao Paulo, Sztokholm, Tel Aviv, Warszawa, Zurych.

44 Na spacerze. Promeneuses
1957 — litografia barwna — 54 × 48,5

45 Pola ryżowe. Dans les rizières
1958 — litografia barwna — 59 × 45

46 Przyjaciółki. Les amies
1959 — litografia barwna — 46 × 35
odb. i wyd. Editions de L'Oeuvre gravé, Paryż—Zurych

Ur. w Ruvo di Puglia, 1906. Malarz, litograf, pisarz, krytyk sztuki. Kilka lat spędził w Paryżu. Od wczesnej młodości bierze żywy udział w życiu artystycznym, uczestnicząc w wielu ważnych ekspozycjach sztuki włoskiej i międzynarodowych. Od 1940 r. wystawiał wielokrotnie na Biennale Sztuki w Wenecji (w 1942 i 1956 r. zbiorowe wystawy indywidualne), za granicą m.in. w Londynie, Lozannie, Oslo, Paryżu, Pittsburgu, Sao Paulo, Warszawie, Zurychu. Jest profesorem i kierownikiem katedry malarstwa Akademii di Brera w Mediolanie. Prace w zbiorach największych galerii włoskich i w zbiorach prywatnych w Anglii, Danii, Francji, Japonii, Stanach Zjednoczonych. Liczne ważne nagrody i wyróżnienia.

47 Akt czerwony. Nudo rosso
litografia barwna — 35 × 49,5

48 Leżąca. Donna sdraiata
Litografia barwna — 35 × 49,5

49 Chrystus. Il Cristo
litografia barwna — 55 × 20
(wyd. Edizioni Enrico Castelli, Rzym)

Ur. w Rzymie, 1900. Uprawia malarstwo, litografię, ceramikę artystyczną. Był członkiem grupy „ORIGINE” („Początek”), „Scuola di Roma”, „Gruppo Romano” — od 1953 r. przystąpił do ruchu „SPAZIALISMO” („Przestrzenność”). Z zamiłowaniem poświęca się litografii barwnej. W ostatnich latach uczestniczył w wielu ważnych wystawach sztuki włoskiej i międzynarodowych, m.in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; Biennale Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; Rzym 1957, 1958; Londyn, Nowy Jork 1957; Kopenhaga, Livorno, Turyn 1958; wystawa indywidualna w Mediolanie 1959. Prace w zbiorach wielu słynnych galerii, m.in. Gal. Sztuki Nowoczesnej, Rzym; Muzeum Sztuki, Sao Paulo; Muzeum Salomona R. Guggenheima, Nowy Jork; Muzeum Sztuki Nowoczesnej, Nowy Jork; Brooklyn Museum (USA).

DOMENICO CANTATORE
Mediolan

GIUSEPPE CAPOGROSSI
Rzym

CARLO CARRA'
Mediolan

FELICE CASORATI
Turyn

**FRANCESCO CASORATI
PAVAROLO**
Turyn

- 50 Powierzchnia. Superficie N. 9
1958 — litografia barwna — 49 × 34
51 Powierzchnia. Superficie N. 12
1958 — litografia barwna — 47,5 × 35,5
52 Powierzchnia. Superficie N. 16
1958 — linoryt barwny — 55 × 35

Ur. w Quargnento, 1881. Malarz, grafik, rysownik, pisarz, krytyk sztuki. Jego twórczość w dziedzinie grafiki posiada doniosłe znaczenie, mimo że nie jest znana w najszerszych kręgach publiczności. Teka artysty obejmuje ok. 200 prac, prawie wyłącznie akwafort. W ostatnich latach brał udział w ważniejszych wystawach grafiki włoskiej, m.in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; Salon Grafików Włoskich, Mediolan 1958; Verona 1959.

- 53 Dom miłości. Casa dell'Amore
1924 — akwaforta — 24,5 × 16
54 Postać kobiety. Figura di donna
1924 — akwaforta — 24,7 × 16
55 Port w Camogli. Porto di Camogli
1924 — akwaforta — 68 × 11,2

Ur. w Novara w 1886 r. Malarz, grafik, rysownik. W 1907 r. uzyskał dyplom nauk prawniczych na Uniwersytecie Padewskim. Jest Prezydentem Akademii Sztuk Pięknych Albertina w Turynie. Jeden z najwybitniejszych malarzy włoskich ostatniego sześćdziesięciolecia, uprawia również z zamiłowaniem grafikę: techniki metalowe i litografię białą-czarną i barwną. W latach 1913, 1919, 1925 brał udział w wystawach Ca'Pesaro w Wenecji wspólnie z Semeghinim, Boccionim i in. Ostatnio uczestniczył we wszystkich ważniejszych wystawach grafiki włoskiej, m.in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957.

- 56 Stara kobieta. Vecchia
1909 — akwaforta — 25 × 20
57 Akt. Nudo
1932 — akwaforta, suchoryt — 23,5 × 16,8
58 Dziewczyna. Ragazza
1932 — akwaforta, akwatinta — 32,7 × 22

Ur. w Turynie, 1934. Grafik, malarz. Samouk, od początków swej działalności artystycznej uprawia grafikę, przede wszystkim techniki metalowe, a także litografię białą-czarną i barwną. Wiele jego prac graficznych powstało podczas 2-letniego pobytu w Paryżu. Jest ilustratorem książek. Uczestniczył w wielu wystawach, m.in.: Biennale w Wenecji 1956 (Nagroda Młodych); Expo w Brukseli 1958.

- 59 Pejzaż z rycerzem. Paesaggio con cavaliere
1957 — akwatinta — 28 × 15
60 Pejzaż. Paesaggio
1957 — akwaforta — 20 × 25,5

LEONARDO CASTELLANI
Urbino

Ur. w Faenzy, 1896. Grafik, rzeźbiarz, malarz, uprawia również ceramikę artystyczną. Wśród włoskich grafików współczesnych niewiele dorównuje mu mistrzostwem warsztatu, szczególnie w zakresie technik metalowych. Od wielu lat jest kierownikiem Wydziału Technik Metalowych słynnego Instytutu Sztuk Pięknych w Urbino. Jako pisarz i krytyk sztuki od dwóch lat wydaje i redaguje pismo poświęcone historii i zagadnieniom warsztatowym grafiki „VALBONA”, zamieszczając w nim również oryginalne prace najbardziej znanych artystów włoskich, odbite w minimalnej ilości egzemplarzy. W ostatnich latach brał udział w najważniejszych wystawach grafiki włoskiej, m.in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana, 1957; w wystawach, organizowanych poza granicami Włoch przez rzymską „Calcografia Nazionale”.

61 Stare drzewo oliwne. Vecchio ulivo
1958 — akwatinta barwna — 50 × 40

ENRICO CASTELLI
Rzym

Ur. w Rzymie, 1920. Rzeźbiarz, grafik, malarz. Dyplom Szkoły Sztuki Medalierskiej w Rzymie. Grafikę uprawia z wielkim zamiłowaniem, nie cofając się przed najbardziej skomplikowanymi tajnikami technik metalowych, drzeworytniczych i litografii. W stworzonej przez niego pracowni zostały wykonane odbitki prac wielu grafików włoskich na poziomie w niczym nie ustępującym najlepszym osiągnięciom europejskim i amerykańskim. Bierze udział w ważnych wystawach sztuki włoskiej i międzynarodowych, ostatnio m.in.: III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1959; Biennale Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957.

62 Akt. Nudo
1959 — litografia — 55 × 40

63 Akt. Nudo
1959 — litografia — 52 × 42

CARLO CECI
Urbino

Ur. w Chiaravalle, 1917. Litograf, malarz, rysownik. Od czterech lat wykłada w Instytucie Książki w Urbino. W ostatnich latach brał udział w wielu ważnych wystawach we Włoszech i za granicą, m.in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; Ateny 1957; Rzym 1958; Dublin 1958. Otrzymał wiele nagród i wyróżnień, m.in. na Wystawie Litografii w Dublinie 1958.

64 Manekin. Il manichino
1959 — litografia — 47 × 25

MAURO CHESSA
Turyń

Ur. w Turynie, 1933. Malarz, grafik. Dyplom malarstwa uzyskał w Akademii Sztuk Pięknych w Turynie, na tejsze uczelni odbywał studia graficzne. Jego działalność artystyczna rozpoczęła się w latach 1955—56, w zakresie grafiki uprawia techniki metalowe i litografię. Brał udział w wielu wystawach we Włoszech i za granicą, m.in.: XXVIII

i XXIX Biennale w Wenecji, 1956, 1958; wystawy młodych artystów w Gorycji, Moskwie, Budapeszcie, Warszawie, Bukareszcie i Sofii. Liczne nagrody i wyróżnienia. Prace w różnych galeriach włoskich, m.in. w Mediolanie, Rzymie i Turynie.

65 Pożar. L'incendio
1959 — akwaforta — 35 × 24,5

66 Postaci. Figure
1959 — akwaforta — 35 × 25

ARNALDO CIARROCCI
Rzym, Neapol

Ur. w Civitanova, 1916. Grafik, malarz, rysownik. Profesor i kierownik Katedry Grafiki w Akademii Sztuk Pięknych w Palermo, wykłada również w Akademii Neapolitańskiej. Jego teka zawiera ok. 250 akwafort. W ostatnich 2 latach uczestniczył w wielu ważnych wystawach grafiki włoskiej i międzynarodowych, m.in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; Biennale Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; w wystawach, organizowanych przez rzymską „Calcografia Nazionale” we Francji, Portugalii, Panamie i Holandii.

67 Dom Rinaldy. La casa di Rinalda
1959 — akwaforta — 18 × 22,5

68 Raffaella
1959 — akwaforta — 32 × 25

69 Luciano Moretti
1959 — akwaforta — 24,5 × 20

BRUNO COLORIO
Trydent

Ur. w Trydencie, 1911. Grafik, malarz. Dyrektor Państwowego Instytutu Sztuki w Trydencie. W dziedzinie grafiki poświęca się wyłącznie technikom drzeworytniczym. W ostatnich 2 latach uczestniczył w ważnych wystawach, m.in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; Zurych, Sion 1957; wystawy indywidualne w Trydencie i Bolzano 1957. Jego teka zawiera ok. 400 drzeworytów.

70 Przebudzenie się ludów. Risveglio di popoli
1957 — drzeworyt sztorcowy — 36 × 38,5

71 Przycinanie drzew. La potatura
1959 — drzeworyt sztorcowy — 36 × 38

ANTONIO CORPORA
Rzym

Ur. w Tunisie, 1909. Malarz, litograf, krytyk sztuki. Studia artystyczne odbywał w Tunisie, Florencji i Paryżu, gdzie nawiązał kontakt z L. Zborowskim. Po powrocie do Włoch (1934) przyłącza się do ruchu abstrakcjonistów. W latach 1939—1945 przebywa w Tunisie, w 1945 r. wraca do Włoch na stałe. Jest jednym z twórców ruchu neokubistycznego, później wspólnie z R. Guttuso, E. Vedova, G. Santomaso i in. zakłada „Fronte Nuovo delle Arti” („Nowy Front Sztuki”). Obecnie jest członkiem grupy „OTTO” („Ośmiu”). W ostatnich latach brał m. in. udział w II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959;

Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957, indywidualna wystawa w Nowym Jorku, 1959.

72 Napięcie. Tensione
1958 — litografia barwna — 53 × 42

LORENZO D'ARDIA
Rzym

Ur. w Civitavecchia, 1906. Grafik, malarz. Dyplom Akademii Sztuk Pięknych w Rzymie uzyskał w 1931 r. Jest profesorem na Katedrze Rysunku i Kompozycji w Liceum Artystycznym w Rzymie. W 1932 r. rozpoczął twórczość graficzną, uprawiał najpierw drzeworytnictwo, później poświęcił się całkowicie technikom metalowym (akwaforta, suchoryt). Uczestniczył m.in. w II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; w Wystawie Sztuk Pięknych, Rzym 1959; w wielu wystawach zorganizowanych przez rzymską „Calcografia Nazionale”. Prace w zbiorach galerii i gabinetów rycin w Rzymie i Turynie.

73 Trzciny. Il canneto
1959 — akwaforta — 22 × 27,5

GIORGIO DE CHIRICO
Rzym

Ur. w Volo (Grecja), 1888. Malarz, rzeźbiarz, litograf, scenograf, pisarz, krytyk sztuki. Studiował w Akademii Sztuk Pięknych w Atenach i w Monachium. W latach 1911—1915 przebywał w Paryżu przyjaźniąc się z Apollinaire'em, Pablo Picasso, Maxem Jacob i Raynałem. W 1915 r. przyjechał do Włoch, a w 1924 powrócił do Paryża na długi i najbardziej twórczy okres swego życia. Doniosłe znaczenie miała jego działalność na polu scenografii, projektował m.in. dla Baletu Diagilewa i Opery Paryskiej. Ilustrował wiele dzieł literackich, m.in. *Calligrammes* Apollinaire'a (66 litografii, wyd. „Nouvelle Revue Française”, 1930). Współpracował z najważniejszymi czasopismami we Włoszech i we Francji, w 1929 r. ukazała się jego powieść *Hebdomeros*. Brał udział w najważniejszych wystawach w Europie i Ameryce: „Salons d'Automne”, „Salons des Indépendants” Paryż; Weneckie Biennali, Mediolańskie Triennali, Rzymskie Quadriennali; jego prace eksponowane były na wystawach sztuki włoskiej i międzynarodowych w Amsterdamie, Bazylei, Genewie, Hamburgu, Los Angeles, Lozannie, Portland, San Francisco, Scattle. Wiele wystaw indywidualnych we Włoszech, Anglii, Francji, Niemczech, Stanach Zjednoczonych. Jego teka zawiera ok. 120 litografii.

74 Pejzaż z koniem. Paesaggio con cavallo
litografia — 34 × 44

75 Pejzaż z koniem. Paesaggio con cavallo
litografia — 31,5 × 42

76 Pejzaż z koniem. Paesaggio con cavallo
litografia — 34 × 44

ENRICO DELLA TORRE
Mediolan

Ur. w Pizzighettone, 1931. Malarz, grafik. Studia ukończył w Akademii Sztuk Pięknych di Brera w Mediolanie, dyplom uzyskał w 1955 r. Wykonał dotychczas ok. 80 akwafort. W ostatnich latach uczestniczył w wielu wystawach

grafiki włoskiej, m. in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; wystawy indywidualne Mediolan, Parma 1956; Bolonia 1957. Stypendysta m. Mediolanu w 1956/57 r. II Nagroda za litografie na II Biennale Grafiki Włoskiej, Wenecja 1957. Prace w zbiorach włoskich i zagranicznych, m.in. Ca' Pesaro (Wenecja), Pittsburg University (USA).

77 Drzewa. Alberi
1958 — akwaforta — 13,2 × 10,9

STANISLAO DESSY
Sassari

Ur. w Arzano, 1900. Grafik, malarz. Położył wielkie zasługi dla rozwoju grafiki na Sardynii i w dużej mierze przyczynił się do powstania Szkoły Graficznej przy Instytucie Sztuki w Cagliari. Najchętniej uprawia drzeworyt, interesuje go również technika wernisku miękkiego. Uczestniczył w najważniejszych wystawach grafiki włoskiej w kraju i za granicą, m.in. II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; Ogólnowłoska Wystawa Grafiki, Sassari 1959; w wystawach rzymskiej „Calcografia Nazionale”.

78 Żrebaki. Puledri
1959 — werniks miękki — 33 × 44

GIORGIO DE VINCENZI
Bolonia

Ur. w Ferrarze, 1884. Grafik, malarz, rysownik, rzeźbiarz. Przed trzema laty powrócił do zarzuconej oddawna twórczości graficznej i bierze udział w wielu wystawach we Włoszech i za granicą, m.in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; wystawy indywidualne w Bolonii 1958 i w Ferrarze 1959.

79 Klasztor Franciszkanek. Il Sagrato delle Cappuccine
1958 — akwaforta — 23,5 × 16

LUCIANO DE VITA
Bolonia

Ur. w Ankonie, 1929. Grafik, malarz. W 1953 r. uzyskał dyplom Akademii Sztuk Pięknych w Bolonii. Jego teka zawiera ok. 100 akwafort i akwatint. Bierze udział w licznych wystawach grafiki włoskiej w kraju i za granicą, m.in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; Wyst. Grafiki Włoskiej zorganizowana w Atenach przez rzymską „Calcografia Nazionale”. Wystawa indywidualna w Bolonii 1959. Nagrody za grafikę Ministerstwa Oświecenia Publicznego 1953, 1958. W ostatnim czasie jego poszukiwania zmiierają w kierunku abstrakcyjnego ekspresjonizmu.

80 Wielki korzeń. La grande radice
1959 — akwaforta, akwatinta — 42 × 37,5

81 Acquaforte 1959
1959 — akwaforta, akwatinta — 47 × 35

MARIO DINON
Wenecja

Ur. w Wenecji, 1914. Grafik, malarz. Od 1938 r. wykłada w Państwowym Instytucie Sztuki w Wenecji, a od 1958 r. jest profesorem Instytutu Sztuki w Urbino. Twórczość graficzną zaczął uprawiać w 1938 r. jego teka zawiera ok. 100 akwafort. Brał udział m.in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; w wystawach organizowanych przez Związek Grafików Weneckich we Włoszech, Francji i Szwajcarii; wystawa indywidualna w Wenecji 1958 (Opera Bevilacqua La Masa). Prace w zbiorach galerii włoskich (m.in. Wenecja, Mediolan) i za granicą.

82 Kanał w Torcello. Paesaggio lagunare — Canale a Torcello
1959 — akwaforta — 30,5 × 49

83 Laguna. Paesaggio lagunare
1959 — akwaforta — 32 × 49,5

CARMINE DI RUGGERO
Neapol

Ur. w Neapolu, 1934. Grafik, malarz. Dyplom malarstwa uzyskał na Akademii Sztuk Pięknych w Neapolu. Od 1955 r. uprawia grafikę, jego teka zawiera kilkadziesiąt akwafort. Interesuje go także litografia barwna. Brał udział i otrzymał nagrody na wielu ważnych wystawach grafiki włoskiej.

84 Głowa. Testa N. 3
1958 — akwaforta, akwatinta — 26,8 × 20,8

ARMANDO DONNA
Vercelli

Ur. w Vercelli, 1913. Grafik, malarz. Dyplom uzyskał w Instytucie Sztuk Pięknych w Vercelli, obecnie prowadzi katedrę grafiki na tej uczelni. Odznacza się wielkim mistrzostwem warsztatu graficznego. Od 1940 r. uprawia akwafortę i przede wszystkim trudną i rzadko dziś spotykaną technikę metalorytu. Jego teka zawiera ok. 180 prac graficznych. W ostatnich latach brał udział m. in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; w wystawach organizowanych przez rzymską „Calcografia Nazionale”, m.in. w Atenach i Sao Paulo. Prace w zbiorach włoskich — m.in. w Mediolanie, Turynie, Wenecji i za granicą w British Museum i w Muzeum Narodowym w Sztokholmie.

86 Orędzie poety. Il messaggio del poeta
1959 — rycina — 31,1 × 23,5

85 Dziewczyna i gramofon. Ragazza e gramofono
1958 — rycina — 31 × 25

ENZO FARAONI
Florencja

Ur. w San Stefano Magra, 1920. Grafik, malarz. Jego twórczość w dziedzinie grafiki jest bardzo intensywna, wykonał ok. 500 akwafort i akwatint. Brał udział m.in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957.

87 Spoczywająca dziewczynka. Giovinetta giacente
1959 — akwaforta — 24,5 × 29,5

FERNANDO FARULLI
Florencja

88 Studium cieni. Studio di ombre
1959 — akwaforta — 25 × 29,5

Ur. we Florencji, 1923. Malarz, grafik. W 1942 r. habilitował się w Instytucie Sztuki we Florencji, obecnie jest profesorem rysunku w Państwowym Instytucie Sztuki w Sesto Fiorentino. Od 1935 r. uprawia grafikę — drzeworyt i akwafortę. Od 1941 r. bierze udział w najważniejszych wystawach sztuki włoskiej i międzynarodowych, w kraju i za granicą, m.in.: Biennale w Wenecji 1942; Quadriennale w Rzymie 1948; Malarstwo Współczesne, Johannesburg 1948; Wyst. Młodych Malarzy, Paryż 1948; Malarstwo Włoskie, Praga 1949; wystawa zorganizowana przez Związek Grafików Weneckich w Brukseli i Paryżu; liczne wystawy indywidualne, m.in. Mediolan 1951, 1953, 1955; Ferrara 1955; Liworno 1956; Florencja 1957. Otrzymał wiele nagród i wyróżnień. Należy do ruchu realistów.

89 Portret. Ritratto
1959 — akwaforta — 39,5 × 19,3

90 Portret. Ritratto a Fernanda
1959 — akwaforta — 39,5 × 19,3

PERICLE FAZZINI
Rzym

Ur. w Grottamare, 1913. Rzeźbiarz, rysownik, litograf. Rzeźbą i grafiką rozpoczął interesować się w latach wczesnego dzieciństwa, w warsztacie ciesielskim swego ojca. W 1929 r. wyjechał do Rzymu, gdzie uczył się w Wolne Studium Aktu w Akademii Sztuk Pięknych. Od 1930 r. bierze udział w życiu artystycznym. Uczestniczył w licznych wystawach we Włoszech i za granicą, m.in.: Weneckie Biennali od 1936 r.; Rzymskie Quadriennali od 1935 r.; Paryż 1934 (wspólnie z Despian, Bonnard, De Segonzac); Londyn 1935; Egipt 1945; Nowy Jork 1949; II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Biennale Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; liczne wystawy indywidualne we Włoszech, Egipcie, Francji, Stanach Zjednoczonych, Szwajcarii, Szwecji. Na wielu wystawach otrzymał wysokie nagrody za prace rzeźbiarskie.

91 Akt. Nudo
1958/59 — akwaforta, akwatinta, litografia barwna — 48 × 39,5

92 Akt. Nudo
1958/59 — akwaforta, akwatinta, litografia barwna — 46 × 30

93 Akt. Nudo
1958/59 — akwaforta, akwatinta, litografia barwna — 39,5 × 48
odb. i wyd. E. Castelli, Rzym

FRANCESCO FRANCO
Turyn

Ur. w Mondovi, 1924. Malarz, grafik. Dyplom uzyskał w Akademii Sztuk Pięknych Albertina w Turynie. Uprawia grafikę od 1953 r., głównie techniki metalowe oraz drzeworyt. Jego teka zawiera ok. 50 prac. Interesuje się także litografią. Na polu malarstwa wykonuje freski i konser-

wację fresków. Jego prace były eksponowane i nagradzane na wielu wystawach, m.in. Turyn 1956, 1957, 1958. Brał udział w III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1959.

94 Wątki. Trame

1959 — akwaforta — 32 × 19

Ur. w Neapolu, 1929. Grafik, rysownik. Jest profesorem rysunku z natury w Instytucie Sztuk Pięknych w Neapolu. Samouk. Jego teka zawiera ok. 100 akwafort i suchorytów, uprawia także litografię białą-czarną i barwną. Brał udział w II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959 oraz w Wyst. Włoskiej Sztuki Współczesnej, Ljubljana 1957. Prace w zbiorach galerii i gabinetów rycin w Rzymie, Florencji, Neapolu i Pizie.

95 Scena ludowa. Scena popolare

1958 — akwaforta — 14,5 × 11,3

96 Scena ludowa. Scena popolare

1958 — akwaforta — 12,3 × 8,3

Ur. w Reggio Emilia, 1913. Grafik, malarz. W 1941 r. uzyskał dyplom Akademii Sztuk Pięknych w Bolonii. Uczył rysunku w szkołach średnich w Reggio Emilia. Grafikę rozpoczął uprawiać w 1950 r., wykonał dotychczas ok. 60 akwafort. Ilustruje również poezje. Brał udział i otrzymał nagrody na licznych wystawach i konkursach. Wystawiał m.in. na II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959 oraz na Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957.

97 Drzewa. Alberi

1958 — akwaforta — 28,5 × 20

Ur. w Faenzy, 1909. Uprawia malarstwo, rysunek, litografię, ceramikę artystyczną, scenografię. Jako terminator w fabryce ceramiki w Faenzy poznał pod wpływem malarza M. Ortolani malarstwo impresjonistów, Cezanne'a i kubitów. W 1924 r. nawiązuje kontakt ze środowiskiem artystycznym w Bolonii, w 1928 r. wyjeżdża po raz pierwszy do Paryża i kontynuuje studia nad malarstwem impresjonistów. W 1929 r. wystawia indywidualnie w Rzymie i osiedla się tam na stałe. Bierze udział w wielu ważnych wystawach we Włoszech i za granicą, m.in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; Biennale Grafiki Współczesnej w Ljublanie, 1957; XXIX Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Monachium, Nowy Jork 1957; wystawy indywidualne ostatnio m.in. w 1957 r. w Turynie, Paryżu i Londynie.

98 Tum w Monreale. Duomo di Monreale

1958 — litografia barwna — 43 × 34

99 Zakochani. Innamorati

1958 — litografia barwna — 49 × 36

ENZO FRASCIONE

Neapol

GINO GANDINI

Reggio Emilia

FRANCO GENTILINI

Rzym

100 Uczta. Banchetto

1958 — litografia barwna — 41 × 52

odb i wyd. Edizioni E. Castelli, Rzym

ALBERTO GIANQUINTO

Wenecja

Ur. w Wenecji, 1929. Malarz, grafik. Samouk, od 1947 r. oddaje się twórczości artystycznej, a od 1952 r. bierze udział w ruchu wystawienniczym. W 1954 r. zainteresował się litografią białą-czarną i barwną. Uczestniczył w wielu wystawach sztuki włoskiej i międzynarodowych, m.in.: wystawy Młodej Plastyki Włoskiej Moskwa—Bukareszt 1957, 1958; „50 Lat Malarstwa Weneckiego”, Warszawa—Wiedeń 1958; III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1959. Wystawy indywidualne m.in.: Wenecja 1957, 1958; Rzym 1958; Mediolan 1958. Otrzymał m.in. pierwsze nagrody na wystawach Opera Bevilacqua La Masa, Wenecja 1954, 1958.

101 Z cyklu „Hold Sabie”. Dall' „Omaggio a Saba”

1958 — litografia barwna — 73 × 43

102 Kompozycja. Composizione

1959 — litografia barwna — 39 × 53

MARIO GUADAGNINO

Wenecja

Ur. w Wenecji, 1934. Grafik, malarz. W 1958 r. uzyskał dyplom Akademii Sztuk Pięknych w Wenecji. Grafikę uprawia od 1956 r. i wykonał już ok. 70 prac w technikach metalowych, przede wszystkim akwatint. Brał udział m.in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; Wystawa indywidualna w Wenecji 1958 (Gal. Bev. La Masa).

103 Wielki koncert. Concerto grande

1959 — akwatinta, akwaforta — 49 × 27,5

104 Sprzedawca baloników. Venditore di palloncini

1959 — akwaforta, akwatinta, suchoryt — 49 × 28

LORIS GUALAZZI

Urbino

Ur. w Urbino, 1920. Grafik. Studia ukończył w Instytucie Sztuk Pięknych w Urbino. Od 1942 r. zajmuje się drzeworytnictwem. Ilustrował różne dzieła literackie, m.in. „Czerwone i czarne” Stendhala. Bierze udział w wystawach sztuki włoskiej i międzynarodowych, m.in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; Towner Art Gallery, East Baurne i Brighton Art Gallery International Woodcuts, 1957. Nagrodzony na Premiu Morgan's Point, 1957.

105 Rozwarte domy. Case sgangherate

1959 — drzeworyt — 31 × 25

GIUSEPPE GUERRESCHI

Mediolan

Ur. w Mediolanie, 1929. Malarz, grafik. Jego teka zawiera ok. 100 prac w technikach akwaforty i akwatinty. Brał udział m.in. w II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; Wyst. Młodej Plastyki Włoskiej, Moskwa 1957; XXIX Biennale, Wenecja 1958. Liczne wy-

stawy indywidualne w kraju i za granicą, ostatnio Mediolan, Rzym, Wenecja, Chicago, Nowy Jork.

106 Zabawa w wojnę. Ragazzi che giocano alla guerra
1958 — akwaforta, cynk — 42 × 35,1

107 Ostatnie gruzy. Ultime macerie a Porta Volta
1958 — akwaforta, cynk — 43,4 × 28,7

108 Przechodząca dziewczyna. Ragazza che passa
1959 — akwaforta, cynk — 32,5 × 23,5

VIRGILIO GUIDI
Wenecja

Ur. w Rzymie, 1892. Malarz, rysownik, litograf. Profesor Akademii Sztuk Pięknych w Bolonii. W tece ok. 50 litografii białoczarnej i barwnej. Brał udział w m.in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej Ljubljana, 1957; Sion 1957; „50 Lat Malarstwa Weneckiego”, Warszawa—Wiedeń 1958; Trypolis, Mediolan, Liworno 1959; Niemcy 1959.

109 Dziewczyna. Ragazza
litografia — 43 × 32

110 Akt na czarnym tle. Nudo su fondo nero
litografia — 42,5 × 31,5

111 Formy w ruchu. Forme in movimento
litografia barwna — 31,5 × 43

NUNZIO GULINO
Urbino

Ur. w Conuso, 1920. Grafik, rysownik, ilustrator książek. W tece posiada ok. 260 akwafort. Ilustrował m.in. dzieła M. Gogola. Uczestniczył m.in. w II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; XXIX Biennale w Wenecji, 1958; wystawy organizowane przez rzymską „Calco-grafia Nazionale” poza granicami Włoch; wystawy organizowane przez Związek Grafików Weneckich we Włoszech, Francji i Szwajcarii. Wystawy indywidualne w różnych miastach włoskich; w 1959 r. w Helsinkach. Liczne nagrody i wyróżnienia. Prace w wielu zbiorach publicznych i prywatnych, m.in. w Londynie, Nowym Jorku, Mediolanie, Rzymie, Wenecji.

112 Kompozycja. Composizione A
1959 — akwaforta — 29,2 × 39,7

113 Kompozycja. Composizione B
1959 — akwaforta — 37 × 33,4

114 Kaprys. Capriccio
1959 — akwaforta — 41,5 × 32,5

RENATO GUTTUSO
Rzym

Ur. w Palermo, 1912. Malarz, rysownik, litograf, pisarz, krytyk sztuki. Wybitna indywidualność artystyczna, jeden z najbardziej znanych przedstawicieli neorealizmu. Był współzałożycielem „Fronte Nuovo dell'Arti”. Od 1932 r. bierze żywy udział w ruchu wystawienniczym: Biennale Sztuki w Wenecji w latach 1936—1956; Quadriennali w Rzymie 1931—1955; wiele ekspozycji za granicą. Liczne wystawy indywidualne, m.in. wielokrotnie w Mediolanie, Rzymie, Wenecji — za granicą m.in. w Budapeszcie, Lon-

dynie, Pradze, Warszawie. Otrzymał Złoty Medal na wystawie „Sztuka w Walce o Pokój”, Warszawa 1951; Premio Graziano na XXVIII Biennale w Wenecji. Prace w galeriach i zbiorach prywatnych we Włoszech i za granicą m.in. Berlinie, Chicago, Londynie, Moskwie, Nowym Jorku, Sidney, Warszawie.

115 Dźwigające kobiety. Le portatrici
litografia barwna — 57 × 47

116 Pejzaż. Paesaggio
litografia — 34,5 × 44

GIOVANNI KOROMPAY
Bolonia

Ur. w Wenecji, 1904. Malarz, grafik, rzeźbiarz. Grafikę uprawia od 1924 r., wykonał ok. 50 akwafort. Brał udział w ruchu futurystycznym. Wystawy, w których uczestniczył m.in.: XX, XXI, XXII, XXIII Biennale Sztuki w Wenecji; Quadriennali w Rzymie; wystawy malarstwa w Berlinie, Hamburgu, Nowym Jorku; III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1959. Wystawy indywidualne w Wenecji 1956, 1958. Liczne nagrody i wyróżnienia.

117 Venezia
1958 — akwaforta — 31,5 × 24,5

118 Miasto w nocy. Città di notte
1958 — akwaforta — 31,5 × 27

CARLO LEONI
Bolonia

Ur. w Bolonii, 1925. Grafik, rzeźbiarz. Uczęszczał do Akademii Sztuk Pięknych w Bolonii. W dziedzinie grafiki poświęca się akwafortom, w latach 1950—1953 wykonał ok. 60 prac. Jest także ilustratorem książek. Wystawy, w których m.in. brał udział: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957.

119 Stara kobieta przy oknie. Vecchia alla finestra
akwaforta — akwatinta, 42 × 30

RICCARDO LICATA
Wenecja, Paryż

Ur. w Turynie, 1929. Malarz, grafik. Ukończył Akademię Sztuk Pięknych w Wenecji. Wykładał rysunek w Liceum Artystycznym w Wenecji, a od 1957 r. mozaikę w Ecole Italienne d'Art w Paryżu. Grafikę uprawia od 1950 r., jego teka zawiera ok. 140 akwafort i akwatint. Interesuje go również grafika barwna. W 1956 r. ukazał się zbiór jego prac graficznych z przedmową Giuseppe Marchiori'ego (wyd. Casa Ed. Alfieri). W ostatnich dwóch latach brał udział w wielu ważnych wystawach, m.in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; XXIX Biennale Sztuki, Wenecja 1958; „50 Lat Malarstwa Weneckiego”, Warszawa, Wiedeń 1958; Biennale Grafiki, Japonia 1958; wystawy, organizowane we Włoszech, Francji i Szwajcarii przez Związek Grafików Weneckich. Wystawy indywidualne m.in.: Wenecja 1958, Paryż 1959. Prace w zbiorach publicznych i prywatnych we Włoszech i za granicą, m.in. w Warszawie.

DIANA LUISE
Neapol

- 120 Grafika. Incisione N.1
1958 — akwaforta, akwatinta, ryt. — 29,8 × 37,5
- 121 Grafika. Incisione N.3
1958 — akwaforta, akwatinta, ryt. — 18,5 × 22

Ur. w Castellamare di Stabia, 1921. Malarz, grafik. W 1944 r. ukończyła Akademię Sztuk Pięknych w Neapolu. Grafikę uprawia od 1942 r. Brała udział w I i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1955, 1959 oraz w różnych wystawach grafiki w wielu miastach włoskich. Nagrody i wyróżnienia.

- 122 Studium. Studio N.3
1958 — akwaforta — 29,5 × 13

MINO MACCARI
Rzym

Ur. w Sjenie, 1898. Grafik, malarz, rysownik, krytyk i publicysta. Wykłada w Akademii Sztuk Pięknych w Rzymie. Uprawia akwafortę, akwatintę, litografię, drzeworyt, a najchętniej linoryt. Brał udział w wielu ważnych wystawach, m.in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; Biennale Grafiki, Ljubljana 1957; wystawy, zorganizowane w wielu krajach Europy i Ameryki przez rzymską „Calcografia Nazionale”.

- 124 Postępujący. I progressivi
1959 — linoryt — 40 × 24,5
- 125 Dobra żona. La buona moglie
1959 — linoryt — 29 × 31

- 123 Maski. Maschere
1957 — litografia barwna — 39,5 × 11 — wyd. Ed. E. Castelli, Rzym

**RAFFAELLA MAGLIOLA
IN CIARROCCI**
Rzym

Ur. w Rzymie, 1916. Malarz, grafik. W tece posiada ok. 70 prac graficznych, głównie akwatint. Brała udział m.in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; wystawy, organizowane poza granicami Włoch przez rzymską „Calcografia Nazionale”.

- 126 Santa Francesca Romana
1959 — akwatinta — 41,5 × 25

CESCO MAGNOLATO
Wenecja, San Donà di Piave

Ur. w Noventa di Piave, 1926. Grafik, malarz. Wykłada grafikę w Akademii Sztuk Pięknych w Wenecji. Od 1949 r. wykonał ok. 250 prac graficznych, przeważnie akwafort. W ostatnich czasach coraz bardziej interesuje go akwatinta i sucha igła, a także litografia biało-czarna i barwna. Brał udział w wielu ważnych wystawach sztuki włoskiej i międzynarodowych w różnych miastach włoskich i za granicą, m.in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; „Młodzi Malarze Włoscy”, Budapeszt 1958; VI Festival Młodzieży i Studentów, Moskwa 1957; „50 Lat Malarstwa Weneckiego”, Warszawa, Wiedeń 1958; XXIX Biennale w Wenecji, 1958; wystawy, organizowane przez

Związek Grafików Weneckich we Włoszech, Francji i Szwajcarii. Prace w wielu galeriach we Włoszech i za granicą.

- 127 Wieśniak. Uomo di campagna
1959 — akwaforta, akwatinta — 50 × 33,5
- 128 Koszyk ze słonecznikami. Cesta di girasoli
1959 — akwaforta, akwatinta — 33 × 49,5
- 129 Walka byków. Lotta di tori
1959 — akwaforta, akwatinta — 32,5 × 49,5

MICHELE MAINOLI
Sannazzaro dei Burgondi

Ur. w Sannazzaro, 1927. Grafik, malarz. Ukończył Liceum Artystyczne przy Akademii Brera w Mediolanie. W tece posiada ok. 100 prac graficznych, wykonanych w technikach akwaforty, akwatinty i mieszanych. Brał udział w ważnych wystawach grafiki włoskiej i międzynarodowych, m.in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; Wyst. Wł. Grafiki Wsp., Oslo 1957; XXIX Biennale Sztuki, Wenecja 1959. W ostatnim czasie indywidualne wystawy grafiki w Mediolanie i Zurychu 1957, w Padwie 1958. Prace w zbiorach gabinetów rycin w Rzymie, Nowym Jorku i Zurychu.

- 130 As kierowy. Asso di cuori
1958 — akwaforta — 24,5 × 29,5
- 131 Kurczak. Il pollo
1958 — akwaforta — 29 × 19

PAOLO MANARESI
Bologna

Ur. w Bolonii, 1908. Grafik, malarz. Profesor grafiki w Akademii Sztuk Pięknych w Bolonii. W ostatnich latach brał udział w wielu ważnych wystawach, m.in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; wystawy, organizowane przez rzymską „Calcografia Nazionale” i Związek Grafików Weneckich.

- 132 Pejzaż z domami. Paesaggio con case
1957 — akwaforta — 25 × 33,5
- 133 Parkan. La palizzata
1956 — akwaforta — 23,5 × 41,5
- 134 Pejzaż. Paesaggio
1954 — akwaforta — 17,5 × 22

ALBERTO MANFREDI
Reggio Emilia

Ur. w Reggio Emilia, 1930. Grafik, malarz, rysownik. W 1954 r. ukończył Uniwersytet w Bolonii, w dziedzinie grafiki jest samoukiem. W tece posiada ok. 500 prac graficznych, ilustrował również książki, m.in. A. France'a i „Opowiadania” markiza de Sade. Interesuje się litografią barwną. Brał udział w wielu wystawach w kraju i za granicą, m.in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; Meksyk, Haga 1958. Otrzymał nagrodę na Międzynarodowej Wystawie Rzeźby i Grafiki, Carrara 1957, Złoty Medal na Wystawie Międzynarodowej Młodej Plastyki, Gorizia 1958. Prace w galeriach i gabinetach rycin w Rzymie, Mediolanie i Helsinkach.

GIACOMO MANZU
Mediolan, Bergamo

- 135 Barbara w pracowni. Barbara nello studio
1958 — akwaforta, cynk — 18 × 15
- 136 Portret. Ritratto
1958 — akwaforta, cynk — 21 × 16

Ur. w Bergamo, 1908. Rzeźbiarz, rysownik, grafik. Profesor rzeźby w Akademii Brera w Mediolanie. Dzieło graficzne tego słynnego rzeźbiarza zostało po raz pierwszy pokazane w całości na wystawie indywidualnej akwafort i akwatint zorganizowanej przez miasto Wenecję w czerwcu 1958 (Gal. Op. Bv. La Masa). Brał udział w II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; Wyst. Wł. Graf. Współcz., Moskwa—Leningrad 1957. Wystawa indywidualna rzeźby, grafiki i rysunku w Nowym Jorku 1957. Ilustrował „Falso e vero verde” Quasimoda (wyd. Ed. Schwartz, Mediolan) i Georgiki Wergiliusza.

- 137 Chłopiec z ptakiem. Ragazzo con ucello
akwaforta — 18 × 12
- 138 Postacie. Figure
akwaforta — 12 × 18
- 139 Matka zabitego partyzanta. Madre di partigiano ucciso, piangente
litografia — 57 × 38,5 — studium przygotowawcze do „Falso e vero verde”

**LOREDANA
MARASCALCHI**
Wenecja

Ur. w Wenecji, 1929. Grafik, malarz. Ukończyła Akademię Sztuk Pięknych w Wenecji w 1952 r. W tece ok. 80 akwafort. Brała udział w XXVIII Biennale Sztuki, Wenecja 1956, w III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1959 i w wielu innych wystawach. Nagroda za grafikę na Wyst. Coll. Op. Bev. La Masa, Wenecja 1958/59. Uczy rysunku w szkołach średnich.

- 140 Ogród. Giardino
1959 — akwaforta, akwatinta — 21,7 × 27,5

MARINO MARINI
Mediolan

Ur. w Pistoii, 1901. Rzeźbiarz, malarz, rysownik, litograf. W całokształcie jego szerokich zainteresowań twórczych poszukiwania związane z litografią białą-czarną bądź barwną posiadają doniosłe znaczenie. W ostatnich dwóch latach uczestniczył w ważnych wystawach grafiki włoskiej, m.in.: II i III Biennale, Wenecja 1957, 1959; Ljubljana 1957. W II i III Biennale Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957, 1959.

- 141 Jeździec. Cavaliere
1957 — litografia barwna na tle szarym — 57,5 × 40
- 142 Trzy konie. Tre cavalli
1958 — litografia barwna na tle ciemno-szarym — 61,5 × 43
- 143 Jeździec. Cavaliere
1958 — litografia barwna na tle ochra — 63 × 46
odb. i wyd. Editions de l'Oeuvre Gravée, Paryż—Zurych

SERGIO MASCARO
Neapol

Ur. w Neapolu, 1934. Malarz, grafik. Ukończył Liceum Artystyczne w Neapolu w 1956 r., obecnie studiuje w Neapolitańskiej Akademii Sztuk Pięknych. Jego teka zawiera ok. 70 akwafort, akwatint i linorytów. Brał udział w wielu wystawach we Włoszech, m.in. III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1959 oraz w wystawach organizowanych przez rzymską „Calcografia Nazionale”. Jest laureatem nagrody dla młodych grafików Ministerstwa Oświecenia Publicznego.

- 144 Martwa natura z latarnią. Natura morta con lampada
1958 — akwaforta — 26,8 × 18,5

LUCIANO MINGUZZI
Mediolan

Ur. w Bolonii, 1911. Rzeźbiarz, grafik, malarz. Twórca ok. 180 prac graficznych. Brał udział we wszystkich ważniejszych wystawach grafiki włoskiej, m.in. II i III Biennale, Wenecja 1957, 1959; Ljubljana 1957; w wystawach organizowanych przez „Calcografia Nazionale” poza granicami Włoch.

- 145 Cienie w lasu. Ombre nel bosco
1958 — akwaforta — 22 × 28
- 146 Sześć postaci. Sei personaggi
1958 — akwaforta — 20 × 28

ALBERICO MORENA
Spoletto

Ur. w Gubbio, 1926. Grafik, malarz. Studia artystyczne ukończył w Instytucie Sztuk Pięknych w Urbino. W zakresie grafiki uprawia wyłącznie drzeworyt sztorcowy, wykonał dotychczas ok. 100 klocków. W ostatnich dwóch latach brał udział w ważnych wystawach m.in. II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; w wystawach organizowanych przez „Calcografia Nazionale”.

- 147 Suche osty. Cardi secchi
1958 — drzeworyt sztorcowy — 33,5 × 30,5
- 148 Słoneczniki i roślina. Girasoli e pianta con le foglie rosse e verdi
1959 — drzeworyt sztorcowy — 35,5 × 30,5

ANTONIO MUSIC
Wenecja, Paryż

Ur. w Gorycji, 1909. Grafik, malarz. Centrum jego działalności jest Paryż, należy do tzw. „Ecole de Paris”. Brał udział m.in.: w II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Biennale Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957. Na Biennale w Ljublanie w 1957 r. otrzymał nagrodę m. Ljubljany.

Uprawia techniki metalowe, głównie akwafortę i akwatintę, także w kolorze.

- 149 Acquaforte N. 1
1959 — akwaforta, akwatinta barwna — 41 × 57,5
- 150 Acquaforte N. 2
1959 — akwaforta, akwatinta barwna — 41 × 57,5
- 151 Acquaforte N. 3
1959 — akwaforta, akwatinta barwna — 41,5 × 58

NEMESIO ORSATTI
Ferrara

Ur. w Pontelagoscuro, 1912. Grafik, malarz. Jest profesorem rysunku figuralnego w Szkole Dosso Dossi w Ferrarze, wykłada tam również malarstwo. Brak udział w wielu wystawach grafiki włoskiej w kraju i za granicą m.in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; Ateny 1957; wystawy organizowane przez Związek Grafików Weneckich. Wystawy indywidualne m.in.: Mediolan 1957, Rzym 1959.

152 „Grzechy główne” — Obzarstwo. „I vizi capitali” — Gola
1955 — akwaforta — 23,5 × 17,5

153 „Grzechy główne” — Lenistwo. „I vizi capitali” — Accidia
1955 — akwaforta — 24 × 17,5

NELLO PACCHIETTO
Wenecja

Ur. w Capodistria, 1922. Grafik, malarz. Jego teka zawiera ok. 100 akwafort. W ostatnich latach brał udział w wielu ważnych wystawach grafiki włoskiej w kraju i za granicą, m.in.: II i III Biennale, Wenecja 1957, 1959; Ljubljana 1957; wystawy Związku Grafików Weneckich we Włoszech, Francji i Szwajcarii. Liczne nagrody i wyróżnienia, m.in. na Biennale Grafiki w Wenecji w 1957 r.

154 Łodzie o zmierzchu. Barche all'imbrunire
1959 — akwaforta, akwatinta — 29,5 × 41

155 Sieci i błyski. Reti e lampare
1959 — akwaforta, akwatinta — 29,5 × 41

MARIO PACILIO
Neapol

Ur. w Giugliano, 1913. Grafik, malarz. W 1935 r. uzyskał dyplom Instytutu Sztuki w Neapolu. Wykonał dotychczas ok. 100 akwafort i akwatint. Interesuje go również litografia biało-czarna i barwna. Bierze udział w ruchu wystawieniczym m.in.: uczestniczył w III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1959.

156 Akt leżący. Nudo sdraiato
1959 — akwaforta, akwatinta — 32 × 58,5

SARINO PAPALIA
1897—1958

Ur. w Bagnara Calabria, zm. w Rzymie. Grafik, malarz. Był profesorem nauk przyrodniczych w szkołach technicznych i lotniczych, kierował szeregiem instytutów technicznych w Rzymie. Uprawiał wiele technik metalowych, rycinę, suchoryt, akwafortę i przede wszystkim akwatintę. Prace jego były eksponowane m.in. na II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; „Graveurs italiens”, Paryż 1957.

157 Rudera. Casolare
1957 — akwaforta, ryt — 24,5 × 34,5

ENRICO PAULUCCI
Turyń

Ur. w Genui, 1901. Malarz, grafik, rysownik. Dyrektor Akademii Sztuk Pięknych „Albertina” w Turynie. Po wyzwoleniu był jednym z najaktywniejszych zwolenników rozszerzenia horyzontów kultury włoskiej i włączenia włoskiego środowiska artystycznego do kręgu najlepszych do-

**CARLO ALBERTO
PETRUCCI**
Rzym

świadczeń europejskich. Prócz malarstwa i grafiki uprawia również scenografię. Brał udział w najważniejszych wystawach grafiki włoskiej w ostatnich dwóch latach, m.in.: II i III Biennale, Wenecja 1957, 1959; Ljubljana 1957. Wystawy indywidualne Bolonia, Helsinki 1959.

158 Czaty. Agguato
1959 — akwaforta — 25 × 35

159 Port w Ostendzie. Porto di Ostenda
1959 — akwaforta — 22,2 × 32,2

Ur. w Rzymie, 1881. Grafik, malarz, rysownik, złotnik, krytyk, historyk sztuki. Do 1958 r. był dyrektorem „Calcografia Nazionale” w Rzymie, obecnie jest Honorowym Konserwatorem tej instytucji. Jego twórczość artystyczna we wszystkich dziedzinach bardzo intensywna, na polu grafiki wyraża się wielu setkami prac w technikach metalowych. Bardzo aktywny jako krytyk i organizator wystaw, dzięki niemu „Calcografia Nazionale” stała się jednym z najważniejszych europejskich ośrodków kontaktów międzynarodowych w zakresie grafiki. Od 1931 r. instytucja ta zorganizowała ponad 150 ekspozycji zbiorowych i indywidualnych, włoskich i obcych, we Włoszech, nieomal wszystkich krajach europejskich, Ameryce Półn. i Połudn. Petrucci jest współpracownikiem „Encyklopedii Sztuki” (Enciclopedia dell'Arte). W ostatnich latach brał udział m. in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957.

160 Pająk. Il ragno
1958 — akwaforta — 25 × 33,5

161 Mihi
1959 — akwaforta — 25 × 20

162 Przedwiośnie. Presagi di primavera
1959 — 24,5 × 27,5

ANTONIO PETTINICCHI
Campobasso

Ur. w Lucito, 1925. Grafik, malarz. Ukończył Akademię Sztuk Pięknych w Neapolu. Uczy rysunku w szkółnictwie miejskim. Od 1952 r. uprawia grafikę, w tece ok. 150 suchorytów i akwafort. W ostatnich latach brał udział m. in.: w II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; w wystawach organizowanych przez Związek Grafików Włoskich oraz Związek Grafików Weneckich. Otrzymał m. in. Nagrodę Prezydenta Republiki Włoskiej na Wystawie Młodych Artystów. Jego prace znajdują się w zbiorach różnych galerii włoskich.

163 Bojano po deszczu. Paesaggio di Boiano dopo la pioggia
1958 — akwaforta — 42,5 × 50

164 Pejzaż wieczorny. Paesaggio verso sera
1958 — akwaforta — 40 × 53

WALTER PIACESI
Fermignano

Ur. w Ascoli Piceno, 1929. Uprawia grafikę, malarstwo i ceramikę artystyczną. W tece ok. 250 akwafort. Ilustrował m. in. książki Steinbecka. Brał udział w wielu wystawach

m. in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957. Wystawy indywidualne: Fermignano 1957, Bolonia 1959. Prace w zbiorach Ministerstwa Oświecenia Publicznego i w Castello Sforzesco w Mediolanie. Wykłada ornament i liternictwo w Instytucie Sztuk Pięknych w Urbino.

165 Pejzaż. Paese Lucano
1958 — akwaforta — 29,5 × 34,5

GUIDO POLO
Trydent

Ur. w Borgo Valsugana, 1898. Grafik, malarz, rysownik. Studia odbyte w Wiedniu i Monachium uzupełniał w Lipsku i Dreźnie. W latach 1953—1954 i w 1958 r. odbył kilkakrotnie podróże do Paryża. Uprawia grafikę od 1927 r. Jego teka zawiera ok. 220 drzeworytów i linorytów z wczesnego ekspresjonistycznego okresu oraz późniejszych suchorytów. Interesuje się również, choć w mniejszym stopniu, litografią. Brał udział m. in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; wystawy organizowane przez Związek Grafików Weneckich we Włoszech, Francji i Szwajcarii. Wystawy indywidualne: Trydent 1958, Meran 1958, Wenecja 1958, Helsinki 1959.

166 Rozmowa. Conversazione
1959 — suchoryt — 29,2 × 19,5

167 Rozmowa. Conversazione
1959 — suchoryt — 23,5 × 17,5

NERI POZZA
Wicenza, Wenecja

Ur. w Wicencji, 1912. Uprawia grafikę, rzeźbę i ceramikę artystyczną. Jego teka zawiera ok. 300 prac wykonanych w technice suchorytu, ostatnio stosuje także ryt. W środowiskach kulturalnych Włoch dał się również poznać jako nowoczesny wydawca odznaczający się postępowymi i szerokimi poglądami. Brał udział m. in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; wystawy organizowane przez Związek Grafików Weneckich we Włoszech, Francji i Szwajcarii; „50 lat Malarstwa Weneckiego” Warszawa, Wiedeń 1958. Nagrodzony na II Biennale Grafiki w Wenecji 1957. Wystawa indywidualna w Padwie 1959.

168 Wybrzeże w Amalfi. Costa Amalfétana
1956 — sucha igła, ryt — 16,5 × 38,8

169 Rzeka. Il fiume
1958 — sucha igła, ryt — 54,5 × 42,5

170 Katedra w Wicencji. La cattedrale di Vicenza
1958 — sucha igła, ryt — 35 × 33,5

ANGELO PRUDENZIATO
Rovigo

Ur. w Borsea di Rovigo, 1907. Grafik, malarz. W latach 1932—1936 odbył studia artystyczne w Akademii Sztuk Pięknych w Bolonii i Wenecji. Grafikę uprawia od 1934 r. Jego teka zawiera ok. 150 prac (akwaforta, akwatinta, technika mieszana). Ostatnio interesuje się grafiką barwną. Ilustruje dzieła literackie (drzeworyty). Należał do ruchu

futurystów (tzw. II Futuryzm między 1920—1934) w Rzymie i innych miastach — obecnie skłania się do kierunku abstrakcyjnego. W ostatnich latach brał udział w wielu ważnych wystawach, m. in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; XXIX Biennale Sztuki, Wenecja 1958; wystawy zorganizowane przez Związek Grafików Weneckich. Prace w zbiorach włoskich, ponadto w Chicago i w Nowym Jorku.

171 Żółta wiosna. Primavera in giallo
1959 — akwaforta, akwatinta, technika mieszana

172 Pejzaż. Paesaggio in Polesine
1959 — akwaforta, akwatinta, technika mieszana

Ur. w Urbino, 1925. Malarz, grafik. W 1946 r. uzyskał dyplom Instytutu Sztuki w Urbino, od 1949 r. uprawia tamże rysunek figuralny. W dziedzinie grafiki interesuje się szczególnie akwafortą. Bierze żywy udział w ruchu wystawienniczym, jego prace były eksponowane m. in. na III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1959.

173 Rośliny. Piante
1959 — suchoryt — 27 × 19,2

Ur. w Città di Castello, 1935. Grafik, malarz. Uzyskał dyplom Instytutu Sztuki w Urbino (grafika książkowa). Malarstwo studiował w Akademii Sztuk Pięknych we Florencji. W tece ok. 120 drzeworytów i 20 akwafort. Brał udział m. in. w II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959 oraz w Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957.

174 Odpoczynek. Riposo
1956 — drzeworyt — 27 × 40

175 Zbiór. Raccolta
1958 — drzeworyt sztorcowy — 21 × 25

PIPPO RIZZO
Palermo

Ur. w Palermo, 1900. Malarz, grafik. Dyplom uzyskał w Akademii Sztuk Pięknych w Palermo. Obecnie jest rektorem i kierownikiem Katedry Malarstwa na tej uczelni. Należał do ruchu futurystów. Od 1933 r. wykonał ok. 300 prac graficznych. Interesuje się litografią barwną. Brał udział w wielu ważnych wystawach, m. in.: XXVII Biennale Sztuki w Wenecji, 1954 (wystawa indywidualna); Quadrienali w Rzymie; III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1959.

176 Pejzaż. Paesaggio
1957 — akwaforta — 25 × 34

177 Carabinieri
1957 — litografia barwna — 56 × 30

FRANCO ROGNONI
Mediolan

Ur. w Mediolanie, 1913. Grafik, malarz, rysownik. Współpracuje również z „La Scala” w Mediolanie jako scenograf. Uprawia linoryt, akwafortę, suchoryt, ilustruje dzieła literackie. Brał udział w wielu ważnych wystawach grafiki

włoskiej m.in.: II i III Biennale, Wenecja 1957, 1959; Ljubljana 1957. Współpracuje z Telewizją Włoską.

178 Kot mandolinista. Il gatto mandola
1959 — linoryt na jedwabiu — 40 × 30

179 Muzykujący anioł. Angelo musicante
1959 — linoryt na jedwabiu — 40 × 30

GINA ROMA
Wenecja

Ur. w Tezze di Piave. Malarz, grafik. W 1948 r. uzyskała dyplom Akademii Sztuk Pięknych w Wenecji. Od 1944 r. wykonała ok. 60 prac graficznych (akwaforta, akwatinta, technika mieszana). Interesuje się również litografią barwną. Początkowo związana była z postimpresjonizmem, później z ekspresjonizmem, obecnie z ekspresjonizmem abstrakcyjnym. Brała udział m.in. w II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; Sion 1957. Liczne nagrody i wyróżnienia. Wystawy indywidualne: Wenecja 1957, 1959, Mediolan 1959, Bolonia 1959; przygotowuje obecnie wystawę indywidualną do Paryża i Szwajcarii.

180 W leśnej gęstwinie. Nel fitto del bosco
1959 — akwaforta, akwatinta — 40 × 29,5

181 Egzotyczne kwiaty. Fiori esotici
1959 — akwaforta, akwatinta barwna — 40 × 29,5

Ur. w Faenzy, 1893. Malarz, rzeźbiarz, rysownik, grafik. Jest rektorem i profesorem sztuki dekoracyjnej na Akademii Sztuk Pięknych w Bolonii. Był profesorem Akademii Sztuk Pięknych Instytutu Carnegie w Pittsburgu (USA). W tece ok. 70 akwafort. W ostatnim czasie brał udział w wielu ważnych wystawach grafiki włoskiej m.in.: II i III Biennale, Wenecja 1957, 1959; Ljubljana 1957; wystawy „Calcografia Nazionale” w Portugalii i krajach Ameryki Południowej.

182 Sen. Sogno
1955/56 — akwaforta — 12,7 × 19,7

183 Dziewczyna z kwiatami we włosach. Ragazza con fiori sui capelli
1955/56 — akwaforta — 11 × 10

184 Akt z kapeluszem słomkowym. Nudo con cappello di paglia
1955/56 — akwaforta — 25,7 × 20

OTTONE ROSAI
1895—1957

Ur. i zm. we Florencji. Organizatorzy wystawy uznali za słuszne, by znalazła się na niej również bardzo interesująca dotychczas nigdy nie eksponowana akwaforta Ottona Rosai, odbita po śmierci artysty w 1957 r. zaledwie w 20 egzemplarzach. Akwaforta ta jest bardzo znamienna dla rozwoju grafiki włoskiej XX w. Przypadkiem odnaleziona po śmierci autora płyta powstała w 1914 r., w gorącym i ważnym okresie dyskusji nad futuryzmem i nowymi problemami stawianymi przez kubizm. Kubizm nigdy nie był obcy dla Ottona Rosai. „Odczuwał go jako odwieczny i niezniszczalny fundament własnego świata, nierozzerwalnie związanego

z surową i skupioną Toskanią — jako wyraz potężnej ludzkiej rzeczywistości” (G. Raimondi).

185 Domy na moście. Case sul ponte
1914 — akwaforta — 36,5 × 30,5

Repr. „Rivista Palatina”, Parma grudzień 1957.

ILARIO ROSSI
Bolonia

Ur. w Bolonii, 1911. Malarz, grafik. Kształcił się w pracowni swego ojca, w 1933 r. uzyskał dyplom Akademii Sztuk Pięknych w Bolonii. Jest profesorem w bolońskim Liceum Artystycznym. Bierze żywy udział w ruchu wystawienniczym we Włoszech i za granicą. Jego prace eksponowane były na ważnych wystawach w największych miastach włoskich m.in. na XXIX Biennale w Wenecji 1958. Za granicą wystawiał m.in.: w Ameryce Łacińskiej, Afryce Płd., Belgii, Czechosłowacji, Stanach Zjednoczonych. Wystawy indywidualne w Bolonii, Florencji, Mediolanie, Brukseli. Laureat wielu ważnych nagród. Prace w Galeriach Sztuki Nowoczesnej w Rzymie, Turynie, Wenecji i Bolonii.

186 Kompozycja. Composizione
1958 — litografia barwna — 27 × 35

LEARDO ROSSI
Urbino

Ur. w Urbino, 1935. Grafik, malarz. Uzyskał dyplom Instytutu Pięknej Książki w Urbino. Grafikę uprawia od 1951 r., wykonał ok. 80 prac w technikach metalowych i drzeworytu i ok. 50 litografii. Chętnie poświęca się grafice książkowej, ilustrował m.in. dzieła Musseta i Szekspira. Interesuje się także scenografią. Bierze udział i otrzymuje nagrody na licznych wystawach grafiki włoskiej. Od 1958 r. wykłada techniki graficzne w Państwowym Instytucie Sztuki w Neapolu.

187 Martwa natura w oknie wystawowym. Natura morta in vetrina
1959 — litografia — 50 × 37

188 Martwa natura z światłem. Natura morta con lume
1959 — litografia — 50 × 37

DUILIO ROSSONI
Rzym

Ur. w Rzymie, 1931. Grafik, malarz. Dyplom z zakresu malarstwa dekoracyjnego otrzymał w Instytucie Sztuki w Rzymie. Od 1939 r. wykonał ok. 250 suchorytów i akwafort i ok. 10 litografii. Należy do Grupy Młodych dzisiejszej Scuola Romana. Brał udział m.in.: w II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957. Na II Biennale w Wenecji otrzymał nagrodę, jest również laureatem Nagrody za Grafikę Ministerstwa Oświecenia Publicznego.

189 Pejzaż wieczorny. Paesaggio serale
1956 — akwaforta — 14 × 19

BRUNO SAETTI
Wenecja

Ur. w Bolonii, 1902. Malarz, litograf, rysownik. Profesor Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Wenecji. W dziedzinie malarstwa z największym zamiłowaniem i mistrzostwem poświęca się freskowi, co nie pozostaje bez wpływu

na inne rodzaje jego twórczości. Litografię barwną uprawia z największym zainteresowaniem, znajdując doskonale warunki techniczne w laboratorium ASP w Wenecji, w warsztacie G. Borina i w rzymskiej pracowni E. Castelli. W ostatnich dwóch latach brał udział w wielu wystawach we Włoszech i za granicą, m.in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; Biennale Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; Sion 1957; „50 Lat Malarstwa Weneckiego” Warszawa, Wiedeń 1958. Wystawa indywidualna w Madrycie w 1958 r. (na zaproszenie).

- 190 Pejzaż ze słońcem. Paesaggio con il sole
1959 — litografia barwna — 52 × 44 — I wersja
- 191 Pejzaż ze słońcem. Paesaggio con il sole
1959 — litografia barwna — 50 × 46 — II wersja
- 192 Pejzaż ze słońcem. Paesaggio con il sole
1959 — litografia barwna — 37 × 46

PIETRO SANCHINI
Urbino

Ur. w Urbino, 1915. Grafik, rzeźbiarz, malarz. Dyplom uzyskał w Instytucie Sztuki w Urbino, a od 1943 r. wykłada zdobnictwo i ilustrację książkową na tej słynnej uczelni. Od 1938 r. uprawia grafikę, w tece ok. 70 drzeworytów. Uczestniczył ostatnio w wielu wystawach m.in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; I Biennale Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1955; Portogruaro 1957 (Międzynarodowa Wystawa Drzeworytów). III nagroda za drzeworyty na II Biennale w Wenecji, 1957.

- 193 Maska. Maschera
1959 — drzeworyt — 43 × 33
- 194 Kształty. Forme
1959 — drzeworyt — 37,5 × 32,5

ALIGI SASSU
Mediolan

Ur. w Mediolanie, 1912. Uprawia malarstwo, grafikę, rzeźbę, ceramikę artystyczną, jest również pisarzem i krytykiem sztuki. Jego teka zawiera ok. 50 akwafort i drzeworytów i ok. 40 litografii. Samouk, od 1927 r. związany ze środowiskiem artystycznym, odznacza się szerokimi zainteresowaniami kulturalnymi i wielkim znawstwem historii sztuki, a także twórczą postawą artysty poszukującego nowych dróg. Przed wojną należał do mediolańskiego ruchu „Corrente”. W ostatnich dwóch latach brał udział w wielu ważnych wystawach we Włoszech i za granicą, m.in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; Bukareszt 1958; Premio Modigliani, Liworno 1958. Wystawy indywidualne m.in. w Treviso, Turynie, Rzymie 1958; Hamburgu, Kolonii i in. miastach niemieckich 1959; indywidualna retrospektywa — Mediolan 1959. I nagroda w Liworno 1958.

- 195 Walczący rycerze. Combattimento tra cavalieri
ryt, sucha igła — 15,5 × 12

NUNZIO SCIAVARRELLO
Katania

- 196 Caffè
1959 — litografia — 35 × 25
- 197 Caffè
1959 — litografia — 35 × 25

Ur. w Bronte, 1918. Grafik, malarz, uprawia również ilustrację książkową, malarstwo dekoracyjne i scenografię. Jako ilustrator współpracuje z wielu czasopismami. W tece ok. 250 akwafort. W ostatnich latach brał udział m.in. II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; wystawy organizowane przez rzymską „Calcografia Nazionale” poza granicami Włoch. Liczne nagrody i wyróżnienia. Prace w zbiorach publicznych w Mediolanie, Rzymie, Palermo. Wykłada w Państwowym Instytucie Sztuki w Katanii.

- 198 Zbieranie kłosów. Cercatori di spighe
1959 — akwaforta — 50 × 37,6
- 199 Matka przychodzi z pomocą. Madre che soccorre
1959 — akwaforta — 32 × 22

PIO SEMEGHINI
Werona

Ur. w Quistello, 1878. Malarz, rzeźbiarz, rysownik, grafik. Nie wszystkim wiadomo, że ten słynny malarz, wybitny przedstawiciel „Szkoły Burano” u progu swej twórczości z zamiłowaniem uprawiał grafikę znajdując w niej prawdziwe źródło inspiracji artystycznej. To głębokie choć krótkotrwałe doświadczenie nie pozostało bez wpływu na jego malarstwo. Od pierwszej ryciny — „Głowa starej kobiety” 1905 — poprzez widoki Wenecji 1927 — aż po „Lalkę” 1928 — wykonał ok. 45 prac graficznych. Opanował mistrzowsko nieomal wszystkie techniki metalowe, traktując zawsze tę dziedzinę swojej twórczości jako przeżycie najbardziej osobiste. Dlatego też jego grafika była dotychczas prawie nieznaną, a wiele prac zostało odbitych tylko w jednym egzemplarzu. Indywidualna wystawa grafiki Semeghiniego w ramach III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej w Wenecji stała się wydarzeniem bardzo doniosłym dla całokształtu obrazu sztuki włoskiej XX wieku. Z ważnych wystaw w jakich artysta brał udział w ostatnich latach należy wymienić: „50 Lat Malarstwa Weneckiego”, Warszawa, Wiedeń 1958; Wyst. „Primi Espositori di Cà Pesaro”, Wenecja 1958; „Włoskie Malarstwo Współczesne” St. Etienne 1959. Wystawa indywidualna rysunków w Wenecji, 1958.

- 200 Głowa starej kobiety. Testa di vecchia
1905 — ryt na celuloïdzie — 90 × 57 — I grafika artysty — jedyna odbitka
- 201 Portret Józefa Carducci. Ritratto di Carducci
1906 — rycina — 9 × 6
- 202 Moja matka. Mia madre
1906 — suchoryt — 14 × 10,1
- 203 Autoportret. Autoritratto
1906 — rycina — 8,8 × 5,8

- 204 Portret Tołstoja. *Ritratto di Tolstoj*
1907 — akwaforta — 15 × 10,5 — jedyna odbitka
- 205 Dziewczynka. *Fanciulla*
1907 — akwaforta — 13,2 × 9,5
- 206 Siedzące kobiety. *Donne sedute*
1908 — werniks palony — 18,5 × 13,5
- 207 Moja matka. *Mia madre*
1908 — werniks palony — 22 × 16,2
- 208 Portret Józefa Carducci, *Ritratto di Carducci*
1911 — akwaforta — 13,8 × 10
- 209 Lalka. *La pupa*
1928 — rycina — 20 × 14

GINO SEVERINI
Paryż, Mediolan

Ur. w Kortonie, 1883. Uprawia malarstwo sztalugowe, fresk, mozaikę, rzeźbę, litografię; jest również krytykiem sztuki. Niewątpliwie jeden z najwybitniejszych malarzy europejskich ostatnich lat 50-ciu. Około r. 1900 spotkał się w Rzymie z Boccionim i Balla, w 1906 r. wyjechał do Paryża, gdzie związał się z Modiglianem, Maxem Jacob, Picasso, Apollinaire'm, Duffy'm, Braque'm. W 1910 r. wspólnie z Carrà, Russolo, Balla, Boccioni'm podpisał obydwaj manifesty futurystów. W 1919—1920 r. przystąpił do ruchu kubistycznego. Podsumowaniem jego poszukiwań z tego okresu stała się książka „*Du cubisme au classicisme*”, Paryż 1924. W tym samym czasie ulega wpływom J. Maritain. W 1935 r. wydaje „*Ragionamento sulle arti figurative*”. Najnowsza faza twórczości Severiniego związana jest z doświadczeniami sztuki abstrakcyjnej. Brał udział w wystawach o największym znaczeniu: Futurystów — Rzym, Londyn, Berlin 1912; Salons des Independants i Salons d'Automne, Paryż; Biennali w Wenecji 1928, 1930, 1932, 1936 (indywidualna), 1938, 1940 (indywidualna), 1950 (indywidualna); Paryż 1935; Budapeszt 1936; Berlin 1937; Berno 1938; Zurich 1940; liczne wystawy indywidualne w największych miastach włoskich, ponadto Amsterdamie, Paryżu, Londynie, Nowym Jorku, Rotterdamie. Liczne wysokie nagrody i wyróżnienia. Do 1958 r. był profesorem, a poprzednio także rektorem L'Ecole Italienne d'Art w Paryżu.

- 210 Tancerze. *Danzatrici*
1952 — litografia barwna — 56 × 39,5
- 211 Martwa natura. *Natura morta*
1957 — litografia barwna — 39 × 56,5
- 212 *Commedia dell'arte*
1958 — litografia barwna — 65 × 50,5

ARDENZO SOFFICI
Poggio a Cajano

Ur. w Rignano sull' Arno, 1879. Malarz, rzeźbiarz, grafik, poeta, krytyk sztuki, publicysta. Uczęszczał do Akademii Sztuk Pięknych we Florencji. W latach 1900—1907 przebywał w Paryżu gdzie na łamach „*Assiette au Beurre*” współpracował z Picasso i Toulouse-Lautrec oraz przyjaźnił się z Apollinaire'm, Maxem Jacob i Matisse'm. W 1908 r. z G. Pappini'm i G. Prezzolini'm stworzył „Grupę Flo-

rencką”. Związany ze sztuką wywodzącą się z tokańskiego trecenta uczestniczył jednak w pewnej mierze w ruchu futurystów i kubistów. Brał udział w wielu najważniejszych wystawach ostatnich 50-ciu lat: Independants, Salons d'Automne, Biennali w Wenecji, Quadriennali w Rzymie, w wystawach Malarstwa Włoskiego w Barcelonie, Londynie, Pittsburgu, Pradze. Indywidualnie wystawiał m. in. we Florencji, Mediolanie, Turynie i Wenecji. Otrzymał wiele nagród i wyróżnień.

- 213 Pejzaż. *Paesaggio*
akwaforta — 24,5 × 14,5
- 214 Chatki. *Capanne*
akwaforta — 22 × 35
- 215 Akt. *Nudo*
akwaforta — 14,5 × 10

LUIGI SPACAL
Triest

Ur. w Trieście, 1907. Grafik, malarz. Uczęszczał do Liceum Artystycznego w Wenecji, dyplom uzyskał w Instytucie Sztuki w Monza. W dziedzinie grafiki samouk. Wykonał dotychczas ok. 200 drzeworytów. Brał udział m. in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; XXIX Biennale Sztuki, Wenecja 1958, I Nagroda Międzynarodowa w dziale grafiki. Wystawa indywidualna w Padwie 1959. Prace m. in. w Galeriach Sztuki Współczesnej w Rzymie, Mediolanie, Wenecji i za granicą w Jugosławii i w Albertynie w Wiedniu.

- 216 Miasto zaczarowane. *La città incantata*
1958 — drzeworyt barwny — 40 × 52
- 217 Pod ziemią. *Il timavo sotterraneo*
1959 — drzeworyt barwny — 40 × 52
- 218 Plac dalmatyński. *Piazza dalmata*
1959 — drzeworyt barwny — 40 × 52

BRUNO STARITA
Neapol

Ur. w Neapolu, 1933. Grafik, malarz. Dyplom neapolitańskiej Akademii Sztuk Pięknych uzyskał w 1956 r. Grafikę uprawia od 1952 r. Jego teka zawiera ok. 70 akwafort i akwafort. Uczestniczył m. in. w Quadriennale, Rzym 1955; XX Biennale, Mediolan 1957; w wystawach Młodej Plastyki Włoskiej. Uzyskał szereg nagród, m. in. Ministerstwa Oświecenia Publicznego za grafikę w 1958 r. Prace w zbiorach Galerii Sztuki Nowoczesnej i w „*Calcografia Nazionale*” w Rzymie.

- 219 Pejzaż. *Paesagio A — I — 5*
1959 — akwaforta — 25 × 33

ATTILIO STEFFANONI
Bergamo

Ur. w Bergamo, 1938. Malarz, grafik. Uczęszcza na ostatni rok studiów Akademii Carrara w Bergamo. Od 1955 r. wykonał ok. 50 akwafort. Uczestniczył już w kilku ważnych wystawach we Włoszech, Ameryce Południowej, Francji, Portugalii. Wystawa indywidualna w Rzymie. Laureat I nagrody na Wystawie Młodej Plastyki w Rzymie.

AMPELIO TETTAMANTI
Mediolan

220 Cytadela. La cittadella
1959 — akwaforta — 29,7 × 24,7

Ur. w Laveno, 1914. Malarz, grafik. Uczęszczał do Akademii Sztuk Pięknych w Mediolanie. Poza akwafortą i suchorytem (ok. 30 prac) uprawia litografię czarno-białą i barwną, a także grafikę książkową i ilustrację. Związany z lewicą społeczną, należy do ruchu neorealistów. Brał udział m.in. w Biennale Sztuki, Wenecja 1942, 1948, 1950; parokrotnie Quadriennale, Rzym; Malarstwo Współczesne, Genewa; Malarstwo Włoskie, Praga, Berlin, Moskwa, Leningrad, Londyn, Sao Paulo, Wiedeń. W 1956 r. odbył podróż do Chin Ludowych, skąd przywiózł wiele interesujących szkiców. Wystawa indywidualna w Pekinie.

221 Kartka z notatnika chińskiego. Pagina cinese
1959 — akwaforta — 33 × 48,5

222 Pejzaż. Paesaggio
1959 — akwaforta — 33 × 48,5

SILVIA TORCHI RICCI
ARMANDI
Bologna

Ur. w Fusignano, 1926. Grafik, malarz. Dyplom Akademii Sztuk Pięknych w Bolonii. Grafikę uprawia od 1946 r. W tece ok. 100 akwafort. Uczestniczyła i otrzymywała nagrody na licznych wystawach, brała udział m.in. w II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; Nagroda m. Bolonii w 1957 r. Prace w Galerii Sztuki Nowoczesnej w Bolonii.

223 Bianca Maria
1957 — akwaforta — 16 × 17

224 Wzgórza bolońskie. Colline bolognesi
1959 — akwaforta — 19,5 × 25

VIRGILIO TRAMONTIN
San Vito al Tagliamento

Ur. w San Vito al Tagliamento, 1908. Grafik, malarz, rysownik. Posiada w tece ok. 500 akwafort, jest jednym z najwybitniejszych przedstawicieli grafiki weneckiej. W ostatnich dwóch latach brał udział w wielu ważnych wystawach, m.in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; Niemcy 1958; Francja, Szwajcaria 1958; zbiorowa indywidualna Helsinki 1959. Złoty Medal w La Spezia 1957. Prace w zbiorach galerii i gabinetów rycin w Rzymie, Wenecji, Trydencie i Brukseli.

225 La Fontana di Venchieredo
1958 — akwaforta — 33,3 × 36,1

226 Aleja jesienią. Viale d'autunno
1958 — akwaforta — 29 × 35,5

227 Pejzaż. Paesaggio
1959 — akwaforta — 29 × 35,5

ERNESTO TRECCANI
Mediolan

Ur. w Mediolanie, 1926. Uprawia grafikę, malarstwo, ceramikę artystyczną. W jego twórczości grafika zajmuje ważne miejsce, w tece ok. 100 akwafort i 150 litografii. Ilustruje również dzieła literackie. W 1956 r. odbył podróż do Chin

Ludowych. Bierze żywy udział w ruchu wystawienniczym, m.in. II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; wystawa indywidualna, Liworno 1958. Należy do Związku Grafików Weneckich.

228 Dziewczynka z Kalabrii. Infanzia calabrese
1956 — akwaforta — 33 × 25

229 Mediolan we mgle. Milano nella nebbia
1958 — akwaforta — 20 × 25

230 Wiec. Comizio
1958 — akwaforta — 25 × 20

VALERIA VECCHIA
Rzym

Ur. w Neapolu, 1913. Grafik, malarz. Dyplom Akademii Sztuk Pięknych w Rzymie 1935. Prócz sztalugowego, uprawia również malarstwo ścienne. Też jej prac graficznych zawiera ok. 450 akwafort, akwatint, suchorytów, werniksów miękkich i litografii. W ostatnich 2 latach brała udział m.in. w II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; w wystawach organizowanych poza granicami Włoch przez rzymską „Calcografia Nazionale”; w wystawach organizowanych przez Związek Grafików Weneckich we Włoszech, Francji i Szwajcarii.

231 Muszle. Conchiglie
1959 — akwaforta, suchoryt — 39,5 × 32,5

POMPEO VECCHIATI
Modena

Ur. w Savignano sul Panaro, 1911. Malarz, grafik, rysownik. Profesor Państwowego Instytutu im. A. Venturi w Modenie. Po wojnie pobyt w Paryżu. Wykonał ok. 40 drzeworytów i linorytów białych i barwnych, interesuje się również monotypią i litografią barwną, a także ceramiką artystyczną. W ostatnich dwóch latach brał udział m.in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; Międzynarodowa Rzeźby i Grafiki, Carrara 1958; Udine 1959.

232 Dzbaneł do kawy. La caffettiera
1959 — linoryt barwny — 47 × 33

233 Kolejka z Savignano. Il treno di Savignano
1957 — drzeworyt — 28 × 48

MARIO VELLANI MARCHI
Mediolan, Burano

Ur. w Modenie 1895. Malarz, grafik, rysownik. Ilustrował wiele dzieł literackich. Jego twórczość związana jest ze „Szkołą Burano”. W ostatnich dwóch latach brał udział w m.in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; Mediolan 1958/1959.

234 Koronczarki z Burano. Merlettaie di Burano
1953 — litografia — 19 × 29

LUIGI VERONESI
Mediolan

Ur. w Mediolanie, 1908. Malarz, grafik. Wykłada w Szkole Grafiki Książkowej w Mediolanie. Grafikę uprawia z wielkim zamiłowaniem, jego teka zawiera kilkaset akwafort,

drzeworytów i linorytów, litografii barwnych. W latach 1934—1935 należał do paryskiej grupy „Abstraction — Création”, obecnie jest członkiem grupy „ESPACE”, i włoskiej grupy „MAC”. Brał udział w m. in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; „Początki Sztuki Abstrakcyjnej”, St. Etienne 1957; wystawa indywidualna w Mediolanie 1958. Nagroda m. in. na II Biennale Grafiki, Wenecja 1957.

235 Fragmenty. Frammenti N. 1
1959 — linoryt barwny — 46 × 36

236 Fragmenty. Frammenti N. 5
1959 — linoryt barwny — 46 × 36

LORENZO VESPIGNANI
Rzym

Ur. w Rzymie, 1924. Malarz, grafik. Dyplom Liceum Artystycznego w Rzymie 1943. Od 1944 r. uprawia grafikę, wykonał dotychczas ok. 150 prac w mieszanych technikach metalowych. Współpracuje z wielu czasopismami, m. in. ilustrował słynną *La question* H. Allega, zamieszczoną w „L'Unità” w 1958 r. Brał udział m. in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; za granicą w wystawach organizowanych przez rzymską „Calcografia Nazionale”; wystawy indywidualne w Nowym Jorku, Rzymie, Monachium, Palermo, Los Angeles.

237 Akt. Nudo
1958 — akwaforta, akwatinta — 37 × 27,2

238 Wypadek na ulicy. Incidente stradale
1958 — akwaforta, akwatinta — 31 × 32,2

239 W nocy. Parcheggio di notte
1958 — akwaforta, akwatinta — 27 × 43,5

VINICIO VIANELLO
Wenecja

Ur. w Wenecji, 1923. Malarz, grafik. Studia w Akademii Sztuk Pięknych w Wenecji. Od niedawna interesuje się również dziedziną szkła artystycznego, ostatnio w Burano realizuje się niektóre jego projekty w skali przemysłowej. W zakresie grafiki uprawia akwafortę, suchoryt i przede wszystkim linoryt. Ilustrował m. in. poezje Ezra Pound. Wystawiał m. in. na II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; XXIX Biennale Sztuki, Wenecja 1958; „Sztuka XXI wieku”, Charleroi 1958; wystawy indywidualne w Mediolanie, Brescia 1958; Kolonia 1957; Düsseldorf, Bonn 1958; Koblencja 1959.

240 Rytm. Ritmi
1959 — suchoryt — 17 × 25,5

GIUSEPPE VIVIANI
Piza

Ur. w Agnano di Pisa, 1899. Malarz, grafik. Jest profesorem grafiki w Akademii Sztuk Pięknych we Florencji. W dziedzinie grafiki jest samoukiem. Od 1926 r. wykonał ok. 100 akwafort odznaczających się wielką finezją techniczną. W ostatnich latach uczestniczył w wielu ważnych wystawach m. in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współ-

czesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; Biennale Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; wystawy organizowane przez „Calcografia Nazionale”; liczne wystawy indywidualne m. in.: Monachium 1955; Viareggio 1956; Florencja 1957; Turyn, Liworno 1958. I nagroda za grafikę na XXV Biennale w Wenecji, 1950; Sao Paulo 1951; Lugano 1952. Prace w galeriach i muzeach włoskich (m. in. Rzym, Genua, Florencja, Turyn, Mediolan, Trydent, Wenecja), i zagranicznych (Moskwa, „Albertina” w Wiedniu, Nowy Jork, Washington, Madryt, Barcelona, Sztokholm, Hamburg, Zurych, Louvre w Paryżu).

241 Vespasiano
1957 — akwaforta — 25,5 × 35

242 Liście i arbuzy. Foglie e cocomeri
1958 — akwaforta — 18 × 27

243 Pies. Cane sul tavolo
1958 — akwaforta — 24 × 38

RENATO VOLPINI
Urbino

Ur. w Neapolu, 1934. Grafik, malarz, krytyk sztuki. Dyplom Instytutu Sztuk Pięknych w Urbino 1954/55. Grafikę uprawia od 1952 r., jego teka zawiera ok. 100 akwafort i akwafort. Uczestniczył w wielu wystawach m. in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; Międzynarodowa Wystawa Młodych, Gorycja 1958; wystawy indywidualne: Triest 1958, Mediolan 1959. Prace w zbiorach gabinetów rycin i w galeriach w Mediolanie.

244 Żelazny byk. Toro di ferro
1959 — akwatinta — 42 × 49,5

REMO WOLF
Trydent

Ur. w Trydencie, 1912. Grafik, malarz, krytyk sztuki. Studia w Instytucie Sztuki w Parmie i w Akademii Sztuk Pięknych w Wenecji (1949—1952). W dziedzinie grafiki uprawia przede wszystkim drzeworyt, ostatnio także akwafortę. Jego teka obejmuje ok. 1100 drzeworytów i kilkadziesiąt akwafort. W ostatnich latach uczestniczył w wielu ważnych wystawach, m. in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; Grafiki Włoskiej, Montevideo; Międzynarodowa Rzeźby i Grafiki, Carrara; międzynarodowe wyst. w Ljublanie, Portogruero, Berlinie, Wüperlatu; Międzynarodowa Wystawa Drzeworytów, Brighton; wystawy organizowane we Włoszech i za granicą przez Związek Grafików Weneckich; Międzynarodowa Wyst. Ex Librisów, Trydent 1958; wystawy indywidualne: Trydent 1958 (malarstwo), Pordenone 1957 (grafika).

245 Stary kamieniołom. La vecchia cava
1958 — drzeworyt — 25 × 35

246 Przedmieście. Periferia XVIII
1958 — drzeworyt — 35 × 25

DANTE ZAMBONI
Florencja

Ur. w Modenie, 1905. Rzeźbiarz, grafik. W dziedzinie grafiki interesują go różne metalowe techniki trawione. Ostatnio brał udział w licznych wystawach m.in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; wystawy indywidualne: Florencja 1957, Modena 1958. Nagrody na Premio Vallombrosa 1958, na Wystawie Sportu, Florencja 1958.

247 San Domenico
1957 — akwaforta „allo zucchero” — 15 × 23,5

TONO ZANCANARO
Padwa

Ur. w Padwie, 1906. Uprawia grafikę, malarstwo, rysunek, ceramikę artystyczną. Grafikę uprawia od 1942 r. — w tece posiada ok. 150 akwafort i suchorytów. W ostatnim czasie wielki wpływ na jego twórczość wywarła podróż do Chin Ludowych. W ostatnich latach brał udział w wielu ważnych wystawach, m.in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; V Biennale Grafiki, Lugano 1958; wystawy organizowane poza granicami Włoch przez „Calco-grafia Nazionale” i przez Związek Grafików Weneckich; „50 Lat Malarstwa Weneckiego”, Waszawa, Wiedeń 1958. Wystawy indywidualne w wielu miastach włoskich i w Jugosławii w 1959 r. Na II Biennale Grafiki otrzymał nagrodę Prezydium Rady Ministrów. Prace w muzeach włoskich, w Ameryce, w Chinach (Muzeum Narodowe w Pekinie), Francji, ZSRR.

248 Białe i czarne. Bianco e nero
1959 — suchoryt — 20 × 43

249 Cono Nuzzo Caruso di Capo d'Orlando
1959 — suchoryt

250 Laguna. In laguna
1959 — suchoryt — 28 × 36

ITALO ZETTI
Mediolan

Ur. we Florencji, 1913. Grafik. Członek korespondent Akademii Rysunku we Florencji. Projektuje również wzory na tkaniny. Jego teka zawiera ok. tysiąca drzeworytów. Ostatnio wystawiał m.in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; Międzynarodowa Wystawa Grafiki, Barcelona.

251 Akt. Nudo
1959 — drzeworyt barwny — 39 × 80,5

CARLA ZILIO
Wenecja, Udine

Ur. w Udine, 1931. Grafik, malarz. Studia w Akademii Sztuk Pięknych w Wenecji. Wykonała ok. 200 prac graficznych, akwafort i przede wszystkim suchorytów. Brała udział m.in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; wystawy zorganizowane przez Związek Grafików Weneckich we Włoszech i za granicą. Wystawy indywidualne: Wenecja 1958; Monfalcone 1959. Uzyskuje na-

grody i wyróżnienia. Prace w muzeach włoskich m.in. w Galerii Międzynarodowej Sztuki Współczesnej w Wenecji.
252 Notturmo

1959 — suchoryt, akwatinta — 43 × 40

253 Dwie postacie. Due figure

1959 — suchoryt, akwatinta — 35,5 × 31,5

ALBERTO ZIVERI
Rzym

Ur. w Rzymie, 1908. Grafik, malarz. Ukończył rzymskie Liceum Artystyczne oraz Wolne Studium Aktu w Akademii Sztuk Pięknych w Rzymie. Od 1936 r. wykłada tamże w Instytucie Sztuki. Wykonał kilkaset akwafort, akwatint i suchorytów. Brał udział m.in.: II i III Biennale Włoskiej Grafiki Współczesnej, Wenecja 1957, 1959; Wyst. Włoskiej Grafiki Współczesnej, Ljubljana 1957; Nowy Jork 1958. Nagrody i wyróżnienia.

254 Przystanek. Stazione Tuscolana
1947 — akwaforta — 11 × 23,3

255 Przedmieście rzymskie. Periferia romana
1949 — akwaforta — 16 × 25,5

EMILIO VEDOVA
Wenecja

Ur. w Wenecji, 1919. Maluje od 13 roku życia. W 1942 r. w Mediolanie przystąpił do grupy „CORRENTE”. Od 1944 r. brał udział w Ruchu Oporu w Rzymie, Mediolanie i Cadore. W 1945 r. w Wenecji należał do współzałożycieli „Fronte Nuovo delle Arti”. W 1952 r. przystąpił do grupy „OTTO” („Grupa Ośmiu”). Od 1936 r. bierze udział w wystawach sztuki włoskiej i międzynarodowych, m.in.: Biennale Sztuki, Wenecja 1948—1956 (indywidualna); Biennale w Sao Paulo, 1951, 1953; Inst. Carnegie, Pittsburg 1955, 1958; „DOCUMENTA”, Kassel 1955, 1959; Afryka Płd., Australia, Indie, Japonia 1955—1957; Ameryka Płd., Portugalia 1957—1958; Paryż 1957; Nowy Jork 1957; Kopenhaga 1958; „50 Lat Malarstwa Weneckiego”, Warszawa, Wiedeń 1958; „Vitalità dell'Arte Moderna”, Wenecja 1959. Od 1938 r. liczne wystawy indywidualne w najważniejszych miastach włoskich i za granicą, m.in. Nowy Jork 1951; Monachium 1956, 1959; Wiedeń 1956; Warszawa, Poznań 1958. Wiele ważnych nagród, m.in. „Premio Dufy” na Biennale w Wenecji 1952; „Fondazione Morganti”, Biennale w Sao Paulo 1953; Międzynarodowa Nagroda dla Włoch im. S. Guggenheima, 1957. Prace w muzeach i galeriach włoskich i zagranicznych, m.in. Wenecja, Rzym, Bolonia, S. Paulo, Wiedeń, Warszawa, Poznań.

256 Z cyklu Protest. Dal ciclo della Protesta
1959 — litografia — 36 × 52

257 Z cyklu Protest. Dal ciclo della Protesta
1959 — litografia — 36 × 52

258 Z cyklu Protest. Dal ciclo della Protesta
1959 — litografia — 36 × 52

Zachęta - Narodowe Galeria Sztuki
Biblioteka

Nr inw. 16/1959 20w7

Projekt ekspozycji: Andrzej Zaborowski
Projekt plakatu: Wojciech Fangor
Układ graficzny katalogu: Stefan Bernaciński

16/1959zach